

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1994-1995

HANDELINGEN

22-23-24-25-26-27-28

VERGADERINGEN VAN FEBRUARI 1995

ACTUELE INTERPELLATIES

ACTUELE VRAGEN

BELEIDSBRIEF OUDERENBELEID

BELEIDSBRIEF PREVENTIEF GEZONDHEIDSBELEID

INZAKE MIDDELENGEBRUIK

DECREET BESCHERMING MONUMENTEN EN STADS- EN DORPSGEZICHTEN

DECREET BETREFFENDE DE BODEMSANERING

DECREET BETREFFENDE DE WETENSCHAPPELIJKE OF

MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING DOOR DE UNIVERSITEITEN

DECREET HOUDENDE BEKRACHTIGING BESLUIT VLAAMSE REGERING
TOT COORDINATIE VAN DE DECRETEN BETREFFENDE DE RADIO-OMROEP
EN DE TELEVISIE

DECREET HOUDENDE GOEDKEURING VAN HET VERDRAG

INZAKE PSYCHOTROPE STOFFEN

DECREET HOUDENDE GOEDKEURING DOUANE-UNIE EEG EN SAN MARINO

DECREET REGELING ADMINISTRATIEF TOEZICHT OP DE PROVINCIES

DECREET REGELING INVORDERING NIET-FISCALE SCHULDVORDERINGEN

DECREET TOT BEKRACHTIGING VAN DE ONTWIKKELINGSDOELEN

EN DE EINDTERMEN VAN HET GEWOON KLEUTER- EN LAGER ONDERWIJS

INTERPELLATIES

OVERSTROMINGEN

VERVROEGDE VERKIEZINGEN

VRAGEN OM UITLEG

WERKGELEGENHEID

Inhoud

Nr. 22 **Dinsdag 7 februari 1995**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 991

Ontwerpen van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 991

Voorstellen van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 991

Voorstellen van resolutie
Indiening en verwijzing, blz. 991
Intrekking, blz. 992

Advies van de Raad van State
Indiening en verwijzing, blz. 992

Verslagen
Indiening, blz. 992

Motie
Indiening en verwijzing, blz. 993

Jaarverslag
Indiening en verwijzing, blz. 993

Kennisgeving van de Vlaamse regering
Indiening en verwijzing, blz. 993

Opmerkingen van het Rekenhof
Indiening en verwijzing, blz. 993

Advies van de Vlaamse Mediaraad
Indiening, blz. 993

Kennisgevingen van de Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen
Indiening en verwijzing, blz. 993

Kennisgevingen van het Arbitragehof
Indiening, blz. 993

Arresten van het Arbitragehof
Indiening, blz. 994

Schriftelijke vragen (Regl. art. 76)
Indiening, blz. 994

Samenstelling van een werkgroep
Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden, blz. 994

Ontwerp van decreet tot wijziging van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving en tot wijziging van het decreet van 17 juli 1991 betreffende inspectie en pedagogische begeleidingsdiensten - 599 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 5

Ontwerp van decreet tot bekrachtiging van de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen van het gewoon kleuter- en lager onderwijs - 583 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 6
Algemene bespreking, blz. 994

Sprekers : de heer G. Vanleenhove, verslaggever, mevrouw J. Leduc, mevrouw A. Leysen, de heren G. Anne-

mans, L. Appeltans, R. Swinnen, J. Tavernier, C. Moors en minister L. Van den Bossche

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1017

Bijlage
Vraag om uitleg van de heer J. Geysels tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de subsidiëring van culturele organisaties door de Nationale Loterij, blz. 1020

Vraag om uitleg van de heer F. Vermeiren tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het huisvestingsprogramma Vlabinvest ter handhaving van het Vlaams karakter van Vlaams-Brabant, blz. 1022

Vraag om uitleg van de heer J. Vandeurzen tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de schrapping van de reiskostenvergoeding voor de vaste afgevaardigden bij de jeugdrchtbanken, blz. 1028

Vraag om uitleg van de heer F. Vermeiren tot de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over de pogingen van een Brussels staatssecretaris om zich bevoegdheden inzake taxi's toe te eigenen in het Vlaamse Gewest, blz. 1030

Nr. 23 **Dinsdag 7 februari 1995**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1031

Ontwerp van decreet tot wijziging van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving en tot wijziging van het decreet van 17 juli 1991 betreffende inspectie en pedagogische begeleidingsdiensten - 599 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 5

Ontwerp van decreet tot bekrachtiging van de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen van het gewoon kleuter- en lager onderwijs - 583 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 6
Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 1031

Sprekers : de heer G. Annemans en minister L. Van den Bossche

Ontwerp van decreet tot wijziging van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijs-

wetgeving en tot wijziging van het decreet van 17 juli 1991 betreffende inspectie en pedagogische begeleidingsdiensten - 599 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 5
Artikelsgewijze bespreking, blz. 1034
Spreker : mevrouw J. Leduc

Ontwerp van decreet tot bekrachtiging van de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen van het gewoon kleuter- en lager onderwijs - 583 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 6
Artikelsgewijze bespreking, blz. 1036
Spreker : de heer G. Annemans

Ontwerp van decreet betreffende de wetenschappelijke of maatschappelijke dienstverlening door de universiteiten of de hogescholen en betreffende de relaties van de universiteiten en de hogescholen met andere rechtspersonen - 615 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 3
Algemene bespreking, blz. 1038
Sprekers : de heer J. De Meyer, verslaggever, de heer J. Eeman, mevrouw A. Leysen en minister L. Van den Bossche
Artikelsgewijze bespreking, blz. 1039

Ontwerp van decreet betreffende de bodemsanering - 587 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 11

Voorstel van decreet van de heer L. Barbé houdende maatregelen betreffende de bodemsanering - 537 (1993-1994) - Nrs. 1 en 2
Algemene bespreking, blz. 1043

Sprekers : de heer H. Brouns, verslaggever, de heren L. Barbé, F. Vergote, M. Caçoen, X. Buisseret, J. Timmermans en minister N. De Batselier

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1055
Sprekers : de heer L. Barbé en minister N. De Batselier

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten - 589 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 6
Algemene bespreking, blz. 1068

Sprekers : de heer J. Timmermans, verslaggever, de heren J. Demeulenaere, W. Verreycken, L. Steenwegen en minister J. Sauwens
Artikelsgewijze bespreking, blz. 1078

Ontwerp van decreet tot regeling van het administratief toezicht op de provincies in het Vlaamse Gewest - 647 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 4
Algemene bespreking, blz. 1081

Sprekers : de heer W. Demuydt, verslaggever, de heren L. Pierco, M. Van der Poorten, J. Tavernier en minister T. Kelchtermans
Artikelsgewijze bespreking, blz. 1087
Spreker : de heer J. Tavernier

Ontwerp van decreet tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorde-

ringen voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren

- 655 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 1091

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1091

Ontwerp van decreet tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor het Vlaamse Gewest en de instellingen die eronder ressorteren

- 656 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 1092

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1092

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1093

Nr. 24 **Woensdag 8 februari 1995**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1095

Beleidsbrief Preventief gezondheidsbeleid inzake middelengebruik

- 586 (1993-1994) - Nrs. 1 en 2

Bespreking, blz. 1095

Sprekers : mevrouw M. De Meyer, verslaggever, de heren M. Maertens, J. Vandeurzen H. Coveliers, F. De Man, H. Candhes en minister L. Peeters

Moties van aanbeveling, blz. 1109

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1109

Nr. 25 **Woensdag 8 februari 1995**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1111

Actuele **wagen** (Regl. art. 77)

Actuele vraag van de heer H. Olaerts tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over het advies van de Mediaraad met betrekking tot regionale televisie, blz. 1112

Actuele vraag van de heer E. Van Varenbergh tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over het BLOSO- en VCGT-advies over de nabestemming van het vliegveld te Grimbergen, blz. 1112

Actuele vraag van de heer L. Barbé tot de heer L. Peeters, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over de effecten van hoogspanningslijnen op de gezondheid, blz. 1113

Actuele vraag van de heer J. Taylor tot

de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de campagne "Wegwijs-Vlaanderen" van de Vlaamse regering, blz. 1114

Actuele vraag van de heer P. Luyten tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de stand van zaken in het reconversiedossier van het Waasland

Actuele vraag van mevrouw M. De Meyer tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de kredieten voor de scheepsbouw in Vlaanderen, blz. 1115

Actuele vraag van de heer J. Van Hautem tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over het project Domus Flandria in Linkebeek, blz. 1117

Actuele vraag van de heer J. De Mol tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het afleveren van een vergunning aan Eurantex, blz. 1118

Actuele vraag van de heer R. Deswaene tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de numerus clausus, blz. 1119

Actuele interpellaties (Regl. art. 79)
en toegevoegde actuele vraag (Regl. art. 77,5, c)

Actuele interpellatie van de heer V. Vautmans tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de overstromingsramp in de Maasvallei

Actuele interpellatie van de heer M. Maertens tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, en de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de recente waterrellende in de Vlaamse rivierbekkens

Actuele interpellatie van de heer H. Brouns tot de heer L. Peeters, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over het gezondheidsrisico van het wonen in overstromde gebieden

Toegevoegde actuele vraag van de heer J. Timmermans tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over wateroverlast langs de Dender, blz. 1120

Sprekers : de heren V. Vautmans, M. Maertens, H. Brouns, J. Timmermans, W. Verreycken, G. Vermassen, R. Van Hooland, D. Van der Maelen, M. Didden, minister N. De Batselier, minister L. Peeters en minister T. Kelchtermans

Met redenen omklede motie, blz. 1134

Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs

Voordracht van 1 lid van de centrale raad van de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs en van 1 door de Vlaamse regering te benoemen voorzitter, blz. 1134

Motie van orde

Voorstel tot aanvulling van de agenda, blz. 1134

Sprekers : de heer J. De Mol, mevrouw V. Dua, de heren J. De Seranno, R. Van Hooland, A. Denys, E. Beysen, W. Verreycken en minister T. Kelchtermans

Ontwerp van decreet tot wijziging van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving en tot wijziging van het decreet van 17 juli 1991 betreffende inspectie en pedagogische begeleidingsdiensten - 599 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 5

Aangehouden stemmingen, blz. 1136

Sprekers : mevrouw J. Leduc en de heren P. Chevalier, J. Tavernier en E. Beysen

Hoofdelijke stemming, blz. 1138

Sprekers : mevrouw J. Leduc en de heer J. Taylor

Ontwerp van decreet tot bekrachtiging van de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen van het gewoon kleuter- en lager onderwijs

- 583 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 6

Aangehouden stemmingen, blz. 1140

Spreker : de heer G. Annemans

Hoofdelijke stemming, blz. 1141

Sprekers : de heren A. Denys, J. Tavernier en G. Annemans

Ontwerp van decreet betreffende de wetenschappelijke of maatschappelijke dienstverlening door de universiteiten of de hogescholen en betreffende de relaties van de universiteiten en de hogescholen met andere rechtspersonen

- 615 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 3

Hoofdelijke stemming, blz. 1143

Ontwerp van decreet betreffende de bodemsanering

- 587 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 11

Aangehouden stemmingen, blz. 1144

Hoofdelijke stemming, blz. 1146

Spreker : de heer L. Barbé

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten

- 589 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 6
Aangehouden stemmings, blz. 1148
Spreker : de heer J. De Seranno
Hoofdelijke stemming, blz. 1151

Ontwerp van decreet tot regeling van het administratief toezicht op de provincies in het Vlaamse Gewest
- 647 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 4
Aangehouden stemmings, blz. 1152
Spreker : de heer L. Dierickx
Hoofdelijke stemming, blz. 1155

Ontwerp van decreet tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvoor-deringen voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren
- 655 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 3
Hoofdelijke stemming, blz. 1156

Ontwerp van decreet tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvoor-deringen voor het Vlaamse Gewest en de instellingen die eronder ressorteren
- 656 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 3
Hoofdelijke stemming, blz. 1157

Met redenen omklede motie van de heer M. Seghers c.s. tot besluit van de op 25 januari 1995 door de heer F. Vermeiren gehouden interpellatie tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de toegangswegen tot de luchthaven van Zaventem
- 673 (1994-1995) -Nr. 1
Hoofdelijke stemming, blz. 1158

Met redenen omklede motie van de heer E. Van Vaerenbergh c.s. tot besluit van de op 25 januari 1995 door de heren E. Van Vaerenbergh en F. Vermeiren gehouden interpellaties tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, respectievelijk over de Metrolijn Brussel-Zaventem van de NV Eurometro en over de toegangswegen tot de luchthaven van Zaventem
- 674 (1994-1995) -Nr. 1
Hoofdelijke stemming, blz. 1159

Met redenen omklede motie van de heer H. Van Dienderen c.s. tot besluit van de op 25 januari 1995 door de heren E. Van Vaerenbergh en F. Vermeiren gehouden interpellaties tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, respectievelijk over de Metrolijn Brussel-Zaventem van de NV Eurometro en over de toegangswegen tot de luchthaven van Zaventem
- 680 (1994-1995) - Nr. 1
Hoofdelijke stemming, blz. 1161

Motie van aanbeveling van de heren D.

Van Mechelen en A. Denys tot besluit van het op 25 januari 1995 gehouden debat over de Beleidsnota Een toekomstperspectief voor het mediabeleid van de Vlaamse Gemeenschap
- 618 (1994-1995) - Nrs. 3 en 8 (gewijzigde versie)
Hoofdelijke stemming, blz. 1162

Motie van aanbeveling van de heer H. Van Dienderen tot besluit van het op 25 januari 1995 gehouden debat over de Beleidsnota Een toekomstperspectief voor het mediabeleid van de Vlaamse Gemeenschap
- 618 (1994-1995) -Nr. 4
Hoofdelijke stemming, blz. 1163

Motie van aanbeveling van mevrouw M. Dillen tot besluit van het op 25 januari 1995 gehouden debat over de Beleidsnota Een toekomstperspectief voor het mediabeleid van de Vlaamse Gemeenschap
- 618 (1994-1995) - Nr. 6
Hoofdelijke stemming, blz. 1164

Motie van aanbeveling van de heren E. Van Rompuy, D. Van Der Maelen en H. Olaerts tot besluit van het op 25 januari 1995 gehouden debat over de Beleidsnota Een toekomstperspectief voor het mediabeleid van de Vlaamse Gemeenschap
- 618 (1994-1995) -Nr. 7
Hoofdelijke stemming, blz. 1165

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1166

Nr. 26 Woensdag 22 februari 1995 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1167

Ontwerpen van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 1167

Voorstellen van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 1167
Intrekking, blz. 1167

Voorstellen van resolutie
Indiening en verwijzing, blz. 1168

Advies van de Raad van State
Indiening en verwijzing, blz. 1168

Verslagen
Indiening, blz. 1168

Moties
Indiening en verwijzing, blz. 1168

Besluit van de Vlaamse regering
Indiening en verwijzing, blz. 1169

Opmerking van het Rekenhof
Indiening en verwijzing, blz. 1169

Advies van de Vlaamse Mediaraad
Indiening en verwijzing, blz. 1169

Arresten van het Arbitragehof
Indiening, blz. 1169

Kennisgevingen van het Arbitragehof
Indiening, blz. 1169

Schriftelijke vragen (Regl. art. 76)
Indiening, blz. 1169

Samenstelling van een commissie
Wijziging onder de vaste en plaatsvervangende leden, blz. 1170

Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het verdrag inzake psychotrope stoffen en de bijlagen, opgemaakt te Wenen op 21 februari 1971
- 652 (1994-1995) - Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van de overeenkomst tot instelling van samenwerkende en een douaneunie tussen de Europese Economische Gemeenschap en de Republiek San Marino, de bijlage en vijf verklaringen, ondertekend in Brussel op 16 december 1991
- 653 (1994-1995) - Nrs. 1 en 2
Algemene bespreking, blz. 1170

Sprekers : de heer H. Suvkerbuw, verslaggever en minister-president L. Van den Brande
Artikelsgewijze bespreking, blz. 1171
Algemene bespreking, blz. 1171
Artikelsgewijze bespreking, blz. 1171

Ontwerp van decreet houdende bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse regering van 25 januari 1995 tot coördinatie van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie
- 682 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 3
Algemene bespreking, blz. 1171

Sprekers : de heer M. Bartholomeeussen, verslaggever, de heer S. De Clerck en minister H. Weckx
Artikelsgewijze bespreking, blz. 1173

Motie van orde
Voorstel tot aanvulling van de agenda, blz. 1173

Beleidsbrief Ouderenbeleid
- 565 (1993-1994) - Nrs. 1 en 2
Bespreking, blz. 1174

Sprekers : mevrouw S. Creyf, verslaggever, mevrouw A. Gijsbrechts-Horckmans, de heren B. Vandendriessche, G. Annemans, F. Dielens, A. Denys, M. Maertens, E. Van Vaerenbergh, L. Hancké en minister W. Demeester-De Meyer

Motie van aanbeveling, blz. 1192

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1192

Bijlage

Vraag om uitleg van de heer M. Didden tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de bepaling van de Grensmaas als natuurontwikkelingsproject, blz. 1194

Vraag om uitleg van de heer L. Van Nieuwenhuysen tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de regularisatie van de illegale weekeindwoningen, blz. 1196

Vraag om uitleg van mevrouw M.-J. Bauwen tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de bouw van een slotklooster op het Koninklijk Domein van Opgrimbie, blz. 1198

Vraag om uitleg van mevrouw M.-J. Bauwen tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de bouwovertrekkingen in de provincie Limburg, blz. 1201

Vraag om uitleg van mevrouw M.-J. Bauwen tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het tracé A 24 (N.Z.-verbinding) te Houthalen-Helchteren, blz. 1204

Vraag om uitleg van de heer L. Steenwegen tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de bouw van een nieuw appartementsgebouw temidden van een historisch begijnhof te Aarschot, blz. 1207

Vraag om uitleg van de heer J. Ansoms tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de uitvoering van het decreet van 10 november 1993 houdende maatregelen tot kwaliteitsverbetering van de dienstverlening door huwelijks- en relatiebemiddelaars, blz. 1209

Vraag om uitleg van de heer P. Hostekint tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de uitbetaling van huursubsidies, blz. 1211

Vraag om uitleg van de heer J. Vandeurzen tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de reorganisatie van de Limburgse reconversiestructuren, blz. 1215

Vraag om uitleg van de heer J. Van Eetvelt aan de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Wer-

ken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de vergoedingen voor onteigeningen van gronden voor dringende dijkwerken, overeenkomstig de Dijkenwet, blz. 1217

Vraag om uitleg van mevrouw V. Dua tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de verdere opvolging van het contract inzake teledetectie van de kust, blz. 1219

Nr. 27 Woensdag 22 februari 1995 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1221

Werkgelegenheid

Interpellaties (Regl. art. 78)

Interpellatie van de heer B. Vandendriessche tot de heer L. Peeters, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over het omzetten van DAC- en IBF-statuten in reguliere arbeidscontracten

Interpellatie van de heer E. Schuermans tot de heer L. Peeters, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over het recupereren door de VDAB van achterstallige bijdragen van DAC- en BTK-promotoren

Interpellatie van de heer R. Van Hooland tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het federaal plan tot arbeidsherverdeling voor de ambtenaren van gemeenten, para- en intercommunale instellingen en provincies
Debat, blz. 1221

Sprekers : de heren D. Van Mechelen, J. Sleenckx, J. Laverge, F. Wymeersch, E. Schuermans, J. Geysels, J. Peeters, W. De Vlieghe, G. Vermassen, R. Van Hooland, minister L. Peeters en minister-president L. Van den Brande

Verwelkoming van een buitenlandse delegatie, blz. 1244

Werkgelegenheid

Interpellaties (Regl. art. 78)

Interpellatie van de heer B. Vandendriessche tot de heer L. Peeters, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over het omzetten van DAC- en IBF-statuten in reguliere arbeidscontracten

Interpellatie van de heer E. Schuermans tot de heer L. Peeters, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangele-

genheden, over het recupereren door de VDAB van achterstallige bijdragen van DAC- en BTK-promotoren

Interpellatie van de heer R. Van Hooland tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het federaal plan tot arbeidsherverdeling voor de ambtenaren van gemeenten, para- en intercommunale instellingen en provincies
Debat (Voortzetting), blz. 1244

Sprekers : de heren B. Vandendriessche, R. Van Hooland, minister L. Van den Bossche, minister L. Peeters en minister-president L. Van den Brande

Moties van aanbeveling, blz. 1256

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1256

Nr. 28 Donderdag 23 februari 1995

Berichten van verhindering, blz. 1257

Actuele vragen (Regl. art. 77)

Actuele vraag van de heer J. Caudron tot de heer L. Peeters, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over de 'bescherming van de volksgezondheid inzake het verbruik van hormonen vrij vlees, blz. 1258

Actuele vraag van de heer L. Barbé tot de heer L. Peeters, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over de bedreiging van de volksgezondheid door dioxines, blz. 1259

Actuele vraag van de heer E. Bevsen tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het Urban-programma van de Europese Commissie, blz. 1259

Actuele vraag van de heer M. Olivier tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de erkenning, door de Europese Commissie, van Zuidwest-Vlaanderen en een deel van Oost-Vlaanderen als bufferzone

Actuele vraag van de heer P. Tant tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, Over de erkenning, door de Europese Commissie, van Zuidoost-Vlaamse gemeenten als bufferzone, blz. 1260

Actuele vraag van de heer J. Van Hautem tot de heer L. Van den Brande, mi-

nister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de benoeming van de adjunct-gouverneur van Vlaams-Brabant, blz. 1262

Actuele vraag van de heer P. Chevalier tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de problematiek van de Boelwerf, blz. 1263

Actuele vraag van de heer H. Olaerts tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de extensieve interpretatie van de discretieplicht van leden van adviesraden, blz. 1264

Actuele vraag van de heer J. Tavernier tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de vooropgestelde prestatie-regeling in het basisonderwijs, blz. 1265

Actuele vraag van de heer J. Vandeurzen tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de werking kan de sociale diensten van de Vlaamse Gemeenschap bij de Jeugdrechtsbanken, blz. 1266

Actuele interpellaties (Regl. art. 79)

Actuele interpellatie van de heer A. Denys tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de vervroegde verkiezingen en de gevolgen daarvan voor de Vlaamse regering

Actuele interpellatie van de heer J. Geysels tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de vervroegde verkiezingen en de gevolgen daarvan voor de Vlaamse regering

Actuele interpellatie van de heer F. Dewinter tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over uitspraken van de minister-president betreffende de mogelijke federalisering van bepaalde takken uit de sociale zekerheidssector, blz. 1268

Sprekers : de heren A. Denys, J. Geysels, F. Dewinter, P. Van Grembergen en minister-president L. Van den Brande

Met redenen omklede motie, blz. 1278

Vervolging ten laste van een lid van de Raad

Voorstel tot aanvulling van de agenda, blz. 1279

Bespreking en stemming, blz. 1279

Spreker : de heer H. Suykerbuyk, verslaggever

Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het verdrag inzake psychotrope stoffen en de bijlagen, opgemaakt te Wenen op 21 februari 1971 - 652 (1994-1995) - Nrs. 1 en 2
Hoofdelijke stemming, blz. 1279

Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van de overeenkomst tot instelling van samenwerking en een douane-unie tussen de Europese Economische Gemeenschap en de Republiek San Marino, de bijlage en vijf verklaringen, ondertekend in Brussel op 16 december 1991 - 653 (1994-1995) - Nrs. 1 en 2
Hoofdelijke stemming, blz. 1281

Ontwerp van decreet houdende bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse regering van 25 januari 1995 tot coördinatie van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie - 682 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 3
Hoofdelijke stemming, blz. 1282

Met redenen omklede motie van de heer E. Van Vaerenbergh C.S. tot besluit van de op 7 februari 1995 door de heer E. Van Vaerenbergh in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over het invullen door de OCMW's van hun bijdrageplicht - 683 (1994-1995) -Nr. 1
Hoofdelijke stemming, blz. 1283

Met redenen omklede motie van de heren G. Cardoen en M. Van der Poorten tot besluit van de op 7 februari 1995 door de heer G. Cardoen in commissie gehouden internellatie tot de heer T. Kelchtermans, 'Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden,

over de noodzaak aan eenheid van beheer over de gewestwegen - 686 (1994-1995) -Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1284

Met redenen omklede motie van de heer M. Maertens tot besluit van de op 8 februari 1995 door de heer M. Maertens gehouden actuele internellatie tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden en de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de recente waterellende in de Vlaamse rivierbekkens - 689 (1994-1995) - Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1285

Motie van aanbeveling van de heer F. De Man tot besluit van het op 8 februari 1995 gehouden debat over 'de beleidsbrief Preventief gezondheidsbeleid inzake middelengebruik - 586 (1993-1994) - Nr. 3
Hoofdelijke stemming, blz. 1287

Motie van aanbeveling van de heer J. Vandeurzen C.S. tot besluit van het op 8 februari 1995 gehouden debat over 'de beleidsbrief Preventief gezondheidsbeleid inzake middelengebruik - 586 (1993-1994) -Nr. 4
Hoofdelijke stemming, blz. 1288

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1289

Bijlage

Vraag om uitleg van de heer J. Van der Sande tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de provinciale spreiding van de urencontingentverhoging in de gezins- en bejaardenhulp, blz. 1292

Vraag om uitleg van de heer B. Vandendriessche tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de zogenaamde kampvergoeding voor begeleiders in de sectoren jeugdbijstand en gehandicaptenzorg, blz. 1295

Voorzitter : de heer E. Baldewijns

– *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

– *De vergadering wordt geopend om 14.03 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

J. De Bremaeker : gezondheidsredenen ;

H. De Croo, G. Geens, A. Kempinaire, F. Sarens, B. Vandermaelen, H. Van Wambeke, J. Valkeniers : buitenslands ;

X. Buisseret, H. Olaerts, F. Vandembroucke, J. Weyts : ambtsverplichtingen.

WERKGELEGENHEID

INTERPELLATIES (Regl. art. 78)

Interpellatie van de heer B. Vandendriessche tot de heer L. Peeters, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over

het omzetten van DAC- en IBF-statuten in reguliere arbeidscontracten

Interpellatie van de heer E. Schuermans tot de heer L. Peeters, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over het recupereren door de VDAB van achterstallige bijdragen van DAC- en BTK-promotoren

Interpellatie van de heer R. Van Hooland tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het federaal plan tot arbeidsherverdeling voor de ambtenaren van gemeenten, para- en intercommunale instellingen en provincies

Debat

De voorzitter : Aan de orde is het debat betreffende de Werkgelegenheid met de daaraan toegevoegde interpellaties van de heer Vandendriessche tot de heer Leo Peeters, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over het omzetten van DAC- en IBF-statuten in reguliere arbeidscontracten, van de heer Schuermans tot minister Peeters, over het recupereren door de VDAB van achterstallige bijdragen van DAC- en BTK-promotoren en van de heer Van Hooland tot de heer Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het federaal plan tot arbeidsherverdeling voor de ambtenaren van gemeenten, para- en inter-

communale instellingen en provincies.

De voorzitter: De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer D. Van Mechelen (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, in deze Raad een debat aanvangen over het hoe en waarom van een Vlaams werkgelegenheidsbeleid blijft voor mij een eerder moeilijke opdracht.

De hefboomen voor het voeren van een adequaat tewerkstellingsbeleid liggen mijns inziens nog steeds op het federale niveau. De VLD meent immers dat het bestrijden van de werkloosheid op de eerste plaats moet gebeuren door het verlagen van de loonkost, dus door het goedkoper maken van de produktiefactor arbeid. In een postindustriële economie die bijzonder snel evolueert naar een diensteneconomie is dit onontbeerlijk en wordt dit zelfs een kwestie van overleven.

De instrumenten om deze loonkostverlaging mogelijk te maken, bevinden zich echter integraal op het federale niveau. Het zal evenwel veel politieke moed vergen om ons stelsel van sociale zekerheid te hervormen, vooral naar haar financiering toe, om er in te slagen de loonkosten significant te kunnen verlagen.

Een positief signaal van de Vlaamse naar de federale overheid toe met betrekking tot de bereidheid om de organisatie en een deel van de kos-

Van Mechelen

ten van de stelsels gezondheidszorgen en gezinsbijslagen over te nemen, zou integedeel wel een belangrijk gegeven kunnen zijn, in zover wij aanvaarden dat deze sociale risico's in de toekomst zullen worden gefinancierd via algemene middelen, en niet langer via loonbijdragen.

Het lijkt mij in deze context dan ook een verkeerde strategie dat de Vlaamse overheid haar werkgelegenheidsbudget systematisch zou gebruiken om aan loonkostverlaging te doen via het toekennen van premies aan werkgevers of werknemers. Dit beleidsinstrumentarium behoort nu eenmaal toe aan de federale minister van Tewerkstelling en Arbeid.

Mijnheer de minister, een tweede hefboom in de strijd tegen de werkloosheid namelijk de arbeidsherverdeling ontsnapt echter aan uw bevoegdheid.

Ik vond het dan ook erg vreemd in Het Volk van 13 januari 1995 het volgende te moeten lezen: SP-kamerlid Leo Peeters, sinds gisteren Vlaams minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, gaat het jaar ministerschap dat nog rest tot de verkiezingen in november, vooral aangrijpen om het idee van arbeidsherverdeling door te drukken... Arbeid hervreiden, en meer bepaald de vierdagenweek invoeren, is niet bepaald Peeters' bevoegdheid, maar de minister hoopt door overleg met zijn federale collega's nog dit jaar iets uit de brand te slepen. Einde citaat. Graag vernam ik dan ook vandaag van de minister wat hij uit de brand hoopte te slepen en op welke wijze hij wel dacht dit te kunnen realiseren.

Tevens zou ik met betrekking tot de financiering van zulke operatie willen vernemen, wat u bedoelde met volgende uitspraak : Zo vindt hij dat hogere inkomens en vermogens zouden moeten bijdragen om de vierda-

genweek voor de lage inkomsten te betalen.

Mijnheer de minister, bedoelt u daarmee dat op een ogenblik dat Pierre Godfroid tracht zijn goedbetaalde Sabena-piloten uit te vlaggen omwille van de te zware patronale lasten, een bijkomende inspanning moet worden gevraagd van de hogere, maar ongetwijfeld ook van de middelhoge lonen, omdat anders de referentiegroep te klein uitvalt.

Hoe wil u de vermogens laten bijdragen? Denkt u daarbij aan een heuse vermogensbelasting, op een ogenblik dat het kapitaalverkeer al lang de nationale, zelfs Europese grenzen, moeiteloos overschrijdt.

In uw interviews was u in ieder geval over een ding duidelijk en die duidelijkheid verheugt mij: het invoeren van een vierdagenweek kan niet zonder loonverlies.

Ik vraag mij echter af of dit nu de boodschap is die de Vlaamse werkloze burger van zijn Vlaamse minister van Tewerkstelling wilde horen.

Wat mij betreft, is het antwoord negatief, en voor een echt en hecht Vlaams werkgelegenheidsbeleid zelfs perspectiefloos.

Niet arbeidsherverdeling maar arbeidsbemiddeling en beroepsopleiding zijn uw prioritaire bevoegdheidsdomeinen.

De aanhoudende OESO-opmerkingen ten aanzien van België, inzake het tewerkstellingsbeleid zouden voor u een baken moeten zijn. België besteedt te veel middelen aan het bestrijden van de gevolgen van de werkloosheid in plaats van aan het voorkomen ervan. Door uw rijke ervaring als lid van de Kamercommissie Sociale Zaken bent u ongetwijfeld goed op de hoogte van deze herhaalde, striemende commentaar van deze onverdachte internationale instelling.

Het coördineren en verbeteren van de beroepsopleiding is een uiterst

belangrijke opdracht, die mijns inziens bevoegdheidsoverschrijdend is en heel veel inzet vraagt om daadwerkelijk resultaten op het terrein te kunnen verwezenlijken. Het is misschien minder sensationeel dan te dwepen met een vierdagenweek, maar het is daarentegen een verantwoordelijkheid, een bevoegdheid, die integraal toekomt aan het Vlaamse beleidsplatform.

Het is een essentiële opdracht van de Vlaamse minister van Tewerkstelling om mede ervoor te zorgen dat onze afgestudeerde jeugd optimale kansen heeft om zich snel en met een goede en grote persoonlijke voldoening in de arbeidsmarkt te kunnen integreren.

Het onderzoeken van de noden van de Vlaamse arbeidsmarkt, het stimuleren van een gerichte vorming, navorming, middenstandsopleiding of een geschikte bijkomende beroepsopleiding, in nauw overleg en dialoog met de minister van Onderwijs enerzijds, en met de VDAB en het bedrijfsleven anderzijds, zou uw prioritaire interesse moeten wegdragen.

Hoewel de kansen op tewerkstelling globaal zijn verminderd, blijft het duidelijk dat het technisch onderwijs nog steeds gunstiger perspectieven op tewerkstelling biedt dan het algemeen vormend onderwijs. Werken aan een mentaliteitswijziging op dit terrein is erg belangrijk.

Het adagio blijft ontegensprekelijk overeind dat hoe hoger de opleiding, hoe beter de tewerkstellingskansen zijn op de arbeidsmarkt.

Opmerkelijk daarbij is het aanzienlijke aantal gunstige richtingen voor vrouwen op het niveau hoger onderwijs. Zowel de verzorgingssector als het onderwijs zelf, maar ook een aantal bedrijfseconomische en sociale richtingen bieden steeds gunstiger tewerkstellingsvooruitzichten voor deze groep.

Het verfijnen van deze inzichten, ze vertalen en overbrengen naar onze jeugd lijkt mij een uiterst belangrijke

Van Mechelen

opdracht, zeker op een ogenblik dat nieuwe sectoren zoals bijvoorbeeld de telecommunicatiesector, na de informaticarevolutie, nieuwe, bekwaame, hooggeschoolde arbeidskrachten nodig heeft. Immers, bijkomende tewerkstelling kan ontstaan enerzijds door te participeren aan de uitbouw van telecommunicatienetwerken: en anderzijds, door actief in te spelen op de noodzakelijke ontwikkeling van tal van nieuwe applicaties. Dit vergt echter een beleid waar zeer veel zorg wordt besteed aan, wat men gemeenzaam het scheppen van gunstige, economische omgevingsfactoren noemt.

Het waken over de rechtszekerheid voor de ondernemingen, bijvoorbeeld op het vlak van milieuwetgeving, het ontwikkelen van economische groeipolen met voldoende vestigingsmogelijkheden, het vermijden van discriminaties tussen grote bedrijven en KMO's, het op elkaar afstemmen van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt, het stimuleren van het fundamenteel wetenschappelijk onderzoek en het voorkomen van een Vlaamse brain-drain, zijn maar enkele facetten die een Vlaamse minister van Tewerkstelling er moeten toe aanzetten aan beleidscoördinatie te doen, en, als het niet anders kan, een waakhondfunctie te gaan uitoefenen op de beleidsbeslissingen van de Vlaamse regering.

Persoonlijk was ik erg ontgoocheld deze accenten in uw eerste beleidsverklaringen niet terug te vinden.

Immers, de resultaten van het Vlaams werkgelegenheidsbeleid van de jongste drie jaar kunnen bezwaarlijk succesvol worden genoemd.

Ik ben er mij van bewust dat de negatieve economische conjunctuur sedert de Golfcrisis hierin een determinerende rol heeft gespeeld, doch het kan niet worden ontkend dat de reactie van zowel de federale als de Vlaamse regering op de sedert het najaar van 1990 stijgende werkloos-

heid laattijdig en eerder onsamenhangend was. Nooit voorheen in de Belgische politieke geschiedenis werden er nochtans zoveel rondetafelconferenties georganiseerd. Tot een coherente aanpak van de problemen is het jammer genoeg niet gekomen.

Inmiddels steeg de werkloosheid in Vlaanderen in 1991 tot meer dan 150.000. Eind 1994 zijn er 229.880 volledig uitkeringsgerechtigde werklozen, of een werkloosheidsgraad van 13,8 procent goed voor 360.307 werkzoekenden.

Het aantal niet-werkende werkzoekenden jonger dan 36 jaar blijft, ondanks een lichte daling na het historisch hoogtepunt in 1993, zorgwekkend hoog.

Het Vlaams Akkoord voor Werkgelegenheid, het zogenaamde Kerstakkoord, dat op 24 december 1993 door de Vesoc-partners werd overeengekomen - wat toch vrij laattijdig was, mijnheer de minister-, wordt thans uitgevoerd.

Daarin krijgen twee thema's voorrang, namelijk de herverdeling van de arbeid en de bestrijding van de jeugdwerkloosheid.

Hiertoe werd een jeugdwerkgarantieplan opgestart dat volledig uitkeringsgerechtigde werklozen jonger dan 25 jaar tot doelgroep koos. Deze krijgen een arbeidscontract van één jaar aangeboden in een door de Vlaamse overheid erkend project in de gesubsidieerde niet-commerciële sector of bij een lokaal bestuur. Het plan zou lopen tot einde 1995. Mijnheer de minister, kan u misschien vandaag een eerste evaluatie van dit project maken dat bij besluit van de Vlaamse regering van 27 oktober 1993 werd opgestart?

Een ander actiemiddel om het Vesoc-akkoord uit te voeren, was de installatie van een systeem van aanmoedigingspremies als stimulans om een voltijdse job om te ruilen voor een deeltijdse job. De premie wordt toegekend aan werknemers van het

Vlaamse Gewest gedurende maximum twee jaar voor zover een bedrijfsplan voor de onderneming werd goedgekeurd. Loopbaanonderbreking voor het volgen van een beroepsopleiding bij de VDAB of voor de opvoeding van kinderen jonger dan drie, komt eveneens als toekenningsvoorwaarde in aanmerking. Het gaat hier weer eens om een uiterst complexe regelgeving. Mijnheer de minister, welke doelgroepen werden daarmee uiteindelijk bereikt? Wat was de impact van de maatregel?

Naast deze twee maatregelen werd in 1994 ook een nieuw weerwerkactieplan op het getouw gezet, de werkervaringsprojecten, waardoor circa 2.000 niet-uitkeringsgerechtigde werkzoekenden tijdelijk aan hun trekken kunnen komen.

Ook projecten van invoegbedrijven in het kader van de sociale economie zijn thans mogelijk. Vitamine W bewijst trouwens in Antwerpen dat hier inderdaad kansen aan moeilijk bemiddelbare en dikwijls langdurige werklozen kunnen worden geboden.

Dergelijke projecten zijn dan ook lovenswaardig en verdienen onze steun en aandacht, voor zover zij nauwgezet de vooropgezette doelstelling nastreven. Zij kunnen evenwel geen antwoord bieden op de meer fundamentele uitdaging waarvoor de omvang van de werkloosheid in Vlaanderen ons stelt. Er is meer nodig dan het werken in de rand van de werkloosheidsproblematiek. Wij moeten af van de defensieve strategie die de meeste tewerkstellingsprojecten kenmerkt.

In dat verband zijn wij ook van oordeel dat er een oplossing moet worden gevonden voor de ongeveer 12.400 DAC-ers en IBF-ers die noodgedwongen een nepstatuut hebben.

De omzetting van deze nepstatuten naar normale arbeidscontracten is dan ook een logische handeling voor een bonafide werkgever. De daarmee gepaard gaande doorschuiving

Van Mechelen

van de kredieten is eerder van boekhoudkundig belang, in zover de globale kost niet wordt overschreden.

Deze operatie zal dus bijzonder omzichtig moeten gebeuren en afgestemd zijn op de invulling van reële, blijvende behoeften. Ik durf te veronderstellen dat u niet zinnens bent om bij deze omschakeling aan deze mensen de vierdaagse week op te leggen.

Mijnheer de minister, graag vernam ik ook wat u overweegt met betrekking tot de tienduizenden GECO's die op dit ogenblik bij de Vlaamse, lokale besturen zijn tewerkgesteld. Het omzetten van deze functies in eventueel vaste betrekkingen is ons inziens niet zo evident. Dit vraagt kaderaanpassingen en zal de financiële last voor de betrokken gemeenten ongetwijfeld verzwaren. Uw voorgangster zal dit, in haar nieuwe functie, niet graag horen.

Mijnheer de minister, met het scheppen van dergelijke verwachtingen voor DAC-ers, IBF-ers en GECO's moet men, om louter humane redenen, bijzonder voorzichtig zijn. De weg om een en ander te realiseren, is immers complexer dan u in uw verklaringen laat uitschijnen. Ik ben ervan overtuigd dat u zich daar zelf van bewust bent.

Tot slot van mijn uiteenzetting met betrekking tot het werkgelegenheidsbeleid van deze Vlaamse regering, zou ik graag van u vernemen wat er precies is gebeurd of nog moet gebeuren met de zogenaamde Sint-Michielsmiljarden die u in de loop van de voorbije twee jaar ter beschikking werden gesteld.

De besteding van 8,5 miljard frank bijkomende middelen in het kader van het Actieplan Werkgelegenheid zou immers gespreid over drie jaar gebeuren: een opwarmertje in 1993 van 500 miljoen frank, waarvan 66 miljoen frank voor renovatie in de sociale huisvesting en nog eens 66 miljoen frank voor het selectief op-

halen en verwerken van afval; 197 miljoen frank voor herverdeling van arbeid en 144 miljoen frank voor de weerwerkactie. Wat is hiervan in 1993 terechtgekomen?

Het grootste pakket werd echter voor 1994 gereserveerd, met name 4.550 miljoen frank die ter beschikking van uw departement werd gesteld. Daarvan was 400 miljoen frank bestemd voor renovatie, 475 miljoen frank voor infrastructuur in de welzijnssector, 50 miljoen frank voor monumenten en landschappen, 500 miljoen frank voor selectief afval, 25 miljoen frank voor exportadviseurs. Dit betekent dus dat 1.450 miljoen frank voor zogenaamde economische impulsen ter beschikking werd gesteld. Ik durf te veronderstellen dat u, als minister van Tewerkstelling, de besteding van deze 1.450 miljoen frank in 1994 nauwgezet hebt laten opvolgen.

1.500 miljoen frank werd gereserveerd voor ondersteuning van de arbeidsherverdeling. 1.100 miljoen frank was uitgetrokken voor de weerwerkactie. Eigenlijk werd dus 2.600 miljoen frank in de sector Arbeid ingebracht, sector die rechtstreeks onder uw bevoegdheid ressorteert.

Graag vernam ik dan ook van de minister hoeveel van deze politiek mooi evenwichtig verdeelde budgetten juist werden gebruikt in 1994 en welke tewerkstellingsreturn bij benadering door deze ingezette financiële middelen werd gerealiseerd, want daarom gaat het uiteindelijk toch.

Beste collega's, het spreekt voor zich dat het in een pre-electorale periode bijzonder moeilijk is om een sereen debat te voeren over een zo belangrijke maar ook erg gevoelige problematiek als het scheppen van werkgelegenheid.

Mogelijk kan dit debat er echter toe bijdragen om ons ernstig te bezinnen over de vraag of wij het gevoerde werkgelegenheidsbeleid niet eerder moeten ombuigen en herdynamise-

ren, met het oog op het tot stand komen van een zo breed mogelijke waaier van maatregelen die een gunstig economisch omgevingsklimaat in Vlaanderen creëren, waardoor automatisch de tewerkstellingskansen voor onze bevolking, in het bijzonder voor jongeren en vrouwen, verhogen.

Het voeren van een efficiënt ondersteuningsbeleid voor bepaalde doelgroepen, zoals langdurige of moeilijk inschakelbare werklozen, blijft daarnaast ongetwijfeld een belangrijke opdracht voor een gemeenschap die blijk geeft van een diepe bezorgdheid voor de integratiekansen van kansarme groepen.

Mijnheer de minister, ik hoop dat u in uw antwoord een aantal replieken zult geven die ons toelaten uw werkgelegenheidsbeleid en dat van uw voorganger te beoordelen. Zo kunnen we zien wat u zinnens bent in de maanden die ons nog resten. Ondanks het feit dat dit kabinet demissionair is, blijft de regering over de volheid van haar bevoegdheden beschikken. Wij mogen de volgende maanden niet laten verloren gaan op het terrein van de tewerkstelling. Wij moeten alles doen om de vreselijke gesel van de werkloosheid zo efficiënt mogelijk te bestrijden.

De voorzitter : De heer Sleecx heeft het woord.

De heer J. Sleecx (op de tribune):

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, wij zijn heel tevreden dat de minister zo snel is ingegaan op onze vraag om een debat te organiseren rond het thema tewerkstelling. In de commissie ging het eerst anders. Daar werd er een ontwerp besproken en op den duur was er iemand die iets zei over arbeidsduurvermindering terwijl iemand anders het had over arbeidsduurvermeerdering. We kwamen daar echter niet tot een fundamenteel debat. Daarom zijn wij de minister dankbaar dat wij nu de gelegenheid krijgen om dit debat ten gronde te voeren. Met de verkiezingen die

Sleecx

voor de deur staan, zal de regering waarschijnlijk echter niet in staat zijn om al mijn vragen te realiseren.

Het werkgelegenheidsvraagstuk en de strijd tegen de structurele werkloosheid vormen een bijzonder belangrijk maatschappelijk thema. In zowat alle bedrijven voelen de mensen zich tot op zekere hoogte bedreigd in hun werkgelegenheid. De werknemers hebben weinig of geen vertrouwen in de toekomst. De onzekerheid maakt de mensen ongerust. Men beseft maar al te goed dat het morgen ook zijn beurt kan zijn om ontslagen en definitief afgeschreven te worden. Probeer maar eens terug aan de bak te komen als je bijvoorbeeld als veertigjarige wordt ontslagen. Op dit ogenblik wordt men in een dergelijke situatie als te oud beschouwd om nog ergens te kunnen beginnen. Deze bedreiging gaat gepaard met een gevoel van gelatenheid en defaitisme. Men gelooft nauwelijks in de eigen mogelijkhe-

den of in die van de overheid om het probleem van de structurele werkloosheid ten gronde aan te pakken. Deze houding en het gevoel van machteloosheid verklaart voor een groot deel de zogenaamde kloof tussen de burger en de politiek. Dit is althans mijn aanvoelen.

De gelatenheid werpt ook haar schaduw op de inzet van vakbonden en werkgevers met betrekking tot de arbeidsherverdeling. Het enthousiasme om akkoorden met belangrijke resultaten voor de werkgelegenheid af te sluiten, is erg klein. Het resultaat is derhalve ook dat de spontane verdeling van het beschikbare werk niet fundamenteel wordt gekeerd. Dit betekent dat honderdduizenden mensen worden uitgesloten. Niets is zo erg als uitgesloten worden, dit is zelfs erger dan uitgebuit worden. Wanneer men uitgebuit wordt, heeft men tenminste iets om tegen te vechten. Er ontstaat dan solidariteit tussen de mensen die uitgebuit worden. Uitgesloten worden, betekent echter

dat men alleen komt te staan. Hierdoor gaat men zich nutteloos voelen en is men niet langer betrokken bij het sociaal-cultureel leven. Men voelt zich ook niet langer sociaal nuttig, wat zowat het ergste is dat iemand kan overkomen. Deze vereenzaming heeft ook gevolgen op psychosomatisch vlak, men gaat zich depressief voelen en wordt moedeloos.

Dit is uiteraard de bij uitstek geschikte voedingsbodem voor extreem-rechts. Wij politici krijgen hierdoor een uiterst belangrijke maar bijzonder moeilijke opdracht. Wij moeten een realistisch perspectief bieden dat mobiliserend werkt en dat uiteraard ook resultaten oplevert. Hierdoor kunnen de werknemers en werkgevers van vandaag het geloof in eigen kunnen en in de maakbaarheid van de samenleving herwinnen.

Vanuit de analyse dat een fundamentele aanpak van het werkloosheidsprobleem noodzakelijkerwijze over het spoor van de arbeidsherverdeling loopt, stelt de SP een aantal conclusies vast.

Ten eerste, een forse uitbreiding van de individuele keuzes om korter te werken, komt tegemoet aan de verlangens van het overgrote deel van de werknemers en bevat reële kansen om een belangrijke groep werklozen aan het werk te zetten. Ik denk aan het recht op uitgroebanen en brugpensioen en het recht op een vrijwillige vierdagenweek die gelijk staat met een drastische arbeidsduurvermindering.

Om het recht op een vrijwillige vierdagenweek aantrekkelijk te maken, zal men garanties moeten geven...

De voorzitter : De heer Laverge heeft het woord.

De heer J. Laverge : Mijnheer de voorzitter, collega Sleecx somt een aantal initiatieven op om werklozen opnieuw aan een job te helpen.

VLD-Senator Jacques Laverge (vooraan) pleitte tijdens het debat over de werkgelegenheid voor de fiscale aftrekbaarheid voor personeelsleden in de dienstensector

Laverge

Hij weet dat de VLD ter zake er een andere mening op na houdt. Ik zal die later verduidelijken.

Collega Sleeckx, ik wens een antwoord op de cruciale vraag wie al deze initiatieven zal betalen !

Het zijn mooie theorieën. Ze moeten echter betaalbaar zijn.

Hoe zal men dat oplossen ?

Ik veronderstel dat men de sociale zekerheid op de factor arbeidskosten zal verhogen. Op die manier komt men in een vicieuze cirkel terecht : de arbeidskost stijgt zodat men opnieuw af te rekenen krijgt met een uitstooteffect.

Het tewerkstellingsbeleid van de Vlaamse regering en van Europa gaat de verkeerde weg op.

Men moet dringend een maatschappijonderzoek uitvoeren.

U hebt terecht gezegd dat het werkloosheidsprobleem een maatschappijprobleem is.

Men moet, mijns inziens, een grotere creativiteit tonen en de problematiek in een ruimer kader analyseren.

Mijnheer de voorzitter, ik wens er u attent op te maken dat een dergelijk belangrijk debat ook de aanwezigheid van de ministers van Onderwijs, Economie en Ruimtelijke Ordening vereist.

Deze domeinen spelen immers een belangrijke rol in het werkgelegenheidsdebat.

De voorzitter : Minister L. Peeters heeft het woord.

Minister L. Peeters : Mijnheer de voorzitter, de minister-president is aanwezig. Hij zal dit debat zeker volgen.

De voorzitter : Mijnheer Laverge, de minister van Onderwijs heeft eveneens toegezegd aanwezig te zullen zijn.

De heer Sleeckx heeft het woord.

De heer J. Sleeckx : Mijnheer de voorzitter, collega's, wil de overheid het recht op een vrijwillige vierdagenweek aantrekkelijk maken, zal zij een aantal garanties moeten geven, onder meer inzake het behoud op sociale zekerheidsrechten, inzake het terugkeerrecht naar een voltijdse job en de zekerheid dat de financiële stimuli worden gehandhaafd.

In dit verband is het vertrouwen van de werknemers bijzonder geschokt.

Ik verklaar mij nader.

Enkele jaren geleden heeft de overheid de deeltijdse arbeid sterk gepromoot. De werknemers kregen de garantie dat zij naast de vergoeding voor hun deeltijdse job ook een deeltijdse werkloosheidsuitkering ontvangen. Nadien werd de werkloosheidsvergoeding afgeschaft. Dit had voor gevolg dat het vertrouwen in de overheid zwaar op de proef is gesteld.

In eerste instantie moeten we dus het wantrouwen wegwerken.

Dit betekent concreet dat we de nodige maatregelen moeten uitwerken om ook op Vlaams niveau tot een evenrediger verdeling van de arbeid te komen. Dat houdt onder meer in dat de maatregelen voor het federaal openbaar ambt worden overgenomen bij het Vlaamse overheidsbestuur, dat de vrijwillige vierdagenweek wordt overgenomen, net zozeer als de vervroegde halftijdse uitkering voor de hele gesubsidieerde sector en dat de aanmoedigingspremie voor loopbaanonderbreking worden behouden.

Er zijn nog andere facetten waarin dringend verandering moet komen. In bepaalde segmenten van het economische leven stellen we een schrijnend tekort aan geschikt en opgeleid personeel vast. Denk daarbij maar aan stukadoors, metselaars, schrijnwerkers, enzovoort. Een grondige evaluatie en bijsturing van de inspanningen dringt zich op in het

kader van opleiding en kwalificatie van werkzoekenden. Alleen op die manier kan deze leemte worden opgevuld. De Poolse lassers die we destijds hebben ingevoerd, zijn daar een schoolvoorbeeld van. In de toekomst mag dat niet meer gebeuren, louter en alleen omdat er niet voldoende lassers zouden zijn. Het moet mogelijk zijn onmiddellijk op een tekort in te spelen.

Hoe kan het immers, dat met een dergelijk aantal werklozen voorhanden, bepaalde vacatures niet worden ingevuld bij gebrek aan geschoold personeel ? De enige juiste conclusie uit deze feiten, is dat er iets aardig misloopt met de opleidingsprogramma's. Bovendien verdient de uitbreiding van praktische opleidingen in de privé-sector meer aandacht en vooral meer aanmoediging. Ook daar wordt een essentiële bijdrage geleverd aan de eigenlijke opleiding met het oog op de reële bedrijfssituatie.

De Vlaamse regering heeft daarom als voornaamste opdracht er nu bij de federale regering op aan te dringen dat deze in een nauwgezette opvolging voorziet ten aanzien van de opleidings- en vormingsinspanningen voor risicogroepen, resulterend uit de werking van het Tewerkstellingsfonds en van de inspanningen in de diverse sectoren als gevolg van het interprofessioneel akkoord. Zo kunnen ze beter worden afgestemd op het regionale beroepsopleidingsbeleid. Daarbij is het absoluut wenselijk de VDAB bij het oprichten van deze sectorale opleidingen te betrekken.

Vervolgens vraag ik de Vlaamse regering uitdrukkelijk de federale regering op het hart te drukken dat de 38-urenweek wettelijk moet worden veralgemeend. Dit systeem draagt immers bij aan het herverdelingsproces en getuigt van een bekommernis voor sociale gelijkheid en rechtvaardigheid. Bovendien is het een stap in de richting van een algemene eerlijke arbeidsverdeling.

De voorzitter : De heer Laverge heeft het woord.

De heer J. Laverge : Mijnheer Sleenckx, u weet net zo goed als ik dat de 38-urenweek bijna géén extra werkgelegenheid heeft opgeleverd. U praat maar over veralgemening, maar de enige zichtbare resultaten zijn een opgedreven produktiviteit en een grotere arbeidsdruk. Dat tast bovendien ook de kwaliteit van de arbeid aan.

De heer J. Sleenckx : U begrijpt me niet. De evolutie naar een 38-urenweek in plaats van de 40-urenweek, zoals die in vele KMO's en middenstandskringen nog wordt gehanteerd, is een eerste stap in de richting van arbeidsduurvermindering. En dat is hoe dan ook nodig. U moet bovendien toegeven dat de huidige situatie, waarbij in bepaalde bedrijven 40 uren, in andere maar 36 wordt gewerkt, onhoudbaar is geworden. Op dat vlak moeten we op zijn minst naar eenvormigheid streven. De 38-urenweek is daartoe een gulden middenweg.

De heer J. Laverge : Bedrijven zijn niet vergelijkbaar. In vrij kapitaalsintensieve bedrijven kan een heel andere arbeidsduur gelden dan in andere waar de arbeidsintensiviteit veel hoger ligt.

Wij moeten ophouden die arbeidsintensieve bedrijven uit te moorden !

De heer J. Sleenckx : Wij moorden niets uit, wij gaan er enkel vanuit dat arbeidsherverdeling slechts mogelijk is op basis van persoonlijke keuzes. Dat kan ook maar gebeuren aan de hand van een drastische arbeidsduurvermindering, waaronder de vierdagenweek kadert. Wij zijn ervan overtuigd dat deze maatregelen een aantal jobs zullen opleveren.

De Vlaamse regering moet er zich ook van bewust zijn dat er in de toekomst harde inspanningen nodig zijn om het zwartwerk tegen te gaan. Dit vergt een permanente evaluatie van de getroffen maatregelen en een snelle bijsturing waar nodig. Daarbij

mag niet uit het oog worden verloren dat het simultaan bestaan van een enorme werkloosheid met het preseren van massa's overuren negatief werkt op de geloofwaardigheid van het pleidooi voor arbeidsherverdeling.

Meer algemeen zal ernaar moeten worden gestreefd dat elke beroeps-categorie - bijvoorbeeld kaderleden en bedienden - betrokken wordt bij de arbeidsherverdelingsoperatie. Daarbij moet er een betere controle komen op het naleven van de afgesproken werktijd. Voornamelijk bij kaders en bedienden, maar ook bij arbeiders, worden heel wat betaalde en onbetaalde overuren gepresteerd. Heel wat mensen verrichten deze onbetaalde overuren uit schrik dat zij anders hun werk zullen verliezen.

Een brede arbeidsherverdelingsoperatie zal mede door de rationaliserings- en moderniseringsbewegingen in het bedrijfsleven het risico vergroten dat de zwaksten op de arbeidsmarkt - met name de laagstgeschoolden en langdurig werklozen - nog meer worden bedreigd. Een herverdelingsoperatie moet bijgevolg gepaard gaan met een versterking en bijsturing van de opleidings- en vormingsinspanningen. Dit houdt een belangrijke uitdaging in voor het technisch en beroepsonderwijs.

Ook de maatregelen in het kader van een doelgroepenbeleid - van specifieke werkgelegenheidsmaatregelen tot de uitbouw van de sociale economie - zullen moeten worden versterkt.

Dit betekent dat een grondige evaluatie van de ontwikkelingen in de opgestarte experimenten met invoegbedrijven en sociale werkplaatsen dient te gebeuren. Het decretaal vastleggen van deze werkvormen moet gepaard gaan met een duidelijk verhogen van de huidige budgetten voor deze remediële werkgelegenheidsformules. Naar onze overtuiging - en ik weet dat de minister van Tewerkstelling hier zeer positief tegenover staat - zou er een snelle re-

gularisatie van de DAC-projecten en IBF-arbeidsplaatsen moeten gebeuren die tegemoetkomen aan structurele personeelsbehoeften. Op die manier krijgen de betrokken werknemers een volwaardige job en wordt de nodige vrije ruimte geschapen voor de tijdelijke tewerkstelling van risicogroepen.

Tenslotte wil ik erop aandringen dat de Vlaamse regering in overleg met de andere gemeenschappen en gewesten een protocol zou uitwerken dat uitmondt in een geïntegreerd samenwerkingsakkoord. Het zou als doel moeten hebben om binnen een redelijke termijn het niveau van de werkloosheid terug te dringen tot 3 percent van de beroepsbevolking.

De voorzitter : De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer F. Wymeersch (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, nog geen twee jaar geleden hebben wij hier reeds een werkgelegenheidsdebat gevoerd, maar blijkbaar is er in Vlaanderen structureel weinig veranderd. Integendeel zelfs, door de huidige werklozencijfers worden namelijk alle records verpulverd. Een van de voornaamste oorzaken hiervan is het overaanbod aan arbeidskrachten op de markt. De oorzaken van het gebrek aan evenwicht tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt zijn niet eenduidig.

Sommige economen menen dat het aanbod te sterk is toegenomen, dit vooral als gevolg van de emancipatie van de vrouw en van de openstelling van de grenzen en de inwijking van vreemde arbeidskrachten.

Wij hebben niets tegen te toetreding van de vrouw tot de arbeidsmarkt, wel integendeel. De voorgaande regeringen hebben dit echter noodzakelijk gemaakt. Door de aanhoudende stijging van de levensduurte moesten de gezinnen namelijk over twee inkomens kunnen beschikken, indien zij enigszins het hoofd boven water wilden houden. Door de belas-

Wymeersch

tingdruk voor de gezinnen te verlagen en de thuiswerkende ouder een financieel alternatief te bieden, zouden heel wat ouders zich voltijds met het gezinsbeheer kunnen bezighouden. Op die manier zouden er heel wat arbeidsplaatsen vrijkomen.

Ons standpunt ten aanzien van vreemde werkrachten is genoegzaam bekend. Wij zijn overigens de enige partij die consequent durft pleiten voor het werk-voor-eigen-volk-eerst-principe.

Het werkloosheidsprobleem vraagt om structurele oplossingen. De overheid is daar echter nooit toe gekomen, maar heeft zich steeds beperkt tot het kurieren am Symptom. Ook de Vlaamse regering heeft zich hiermee onledig gehouden, onder meer door de subsidiëringspolitiek, de alternatieve circuits, de verschillende acties enzovoort. In de jaren tachtig waren er drie indexsprongen, waarvan een indexering in centen in plaats van procenten. De tijdelijke promotie van de 5-3-3-regel en de kunstmatige jobcreaties zoals onder meer de tewerkgestelde werklozen, het bijzonder tijdelijk kader, het DAC, de stage voor jongeren en de Gesco's hebben weinig opgeleverd.

We moeten zoeken naar nieuwe remedies en deze remedies dan ook een kans geven. Via de pers worden regelmatig nieuwe ballonnetjes opgelaten. Zo werd onder meer beweerd dat men de loonrigiditeit zou moeten verminderen, met andere woorden het minimumloon afschaffen en de onderhandelingen over loon- en arbeidsvoorwaarden volledig per sector of zelfs op het niveau van de bedrijven organiseren.

Tevens ontstaan er geregeld andere denkpijpen in verband met het sociale weefsel, zoals onder meer de zogenaamde piste van Dehaene in verband met de indexering. Het IMF stelt dan weer dat het verschil tussen de lonen en de werkloosheidsuitkeringen te klein is. Volgens deze in-

temationale instelling moeten de spanningen opnieuw worden opgevoerd. Dit kan voor het Vlaams Blok echter niet door een verlaging van de uitkeringen, maar wel door een vermindering van de werknemersbijdragen aan de sociale zekerheid.

Dat daartegenover grondige besparingen in de sector staan, is vanzelfsprekend.

Een groot deel van die besparingen wordt gerealiseerd door de splitsing van het sociale zekerheidsstelsel. Die splitsing heeft tot gevolg dat ruim honderd miljard frank die per jaar van Vlaanderen naar Wallonië vloeien, in Vlaanderen zelf zouden kunnen worden aangewend. De vermindering van de loonkost is inderdaad, zoals de heer Van Mechelen heeft gezegd, de voornaamste oorzaak van het kwaad. De vraag rijst of in dat geval Vlaanderen wel nood heeft aan een herwerking van het stelsel van de sociale zekerheid. Die splitsing is een van de voornaamste hefbomen naast andere parafiscale- en fiscale maatregelen die nu in Vlaamse handen zijn. Bij zijn aantreden heeft de minister gezegd dat hij eigenlijk weinig mogelijkheden heeft om een echt Vlaams tewerkstellingsbeleid te voeren. Hij heeft gelijk, hij heeft de vinger op de wonde gelegd maar hij trekt er vooralsnog niet de conclusies uit.

Dan is er minister-president Van den Brande die een eind verder op weg is en die zegt dat, wil Vlaanderen een eigen sociaal-economisch beleid voeren, grote stukken van de sociale zekerheid onder de bevoegdheid moeten vallen van de Vlamingen. Hij bevestigt daarbij wat sommige anderen denken, namelijk dat daarvoor geen grondwetsherziening nodig is en dat alles best kan worden geregeld via de bijzondere wet. Ik vraag mij af of dit een regeringsstandpunt is dat hij bijtreedt dan wel dat dit een persoonlijk standpunt is van de minister-president.

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer Wymeersch, u kent ongetwijfeld het document Vlaanderen 2002 waarover wij hebben gedebatteerd. Ook in de tweede versie hebben de acht ministers van de Vlaamse regering uitdrukkelijk gezegd dat het Sint-Michielsakkoord een belangrijk gegeven is en een nieuwe structuur aangeeft.

Men mag echter niet uitsluiten dat de staatsvorming een dynamisch proces is en dat over verschillende bevoegdheidsferen vrij moet kunnen worden gediscussieerd. Ik heb enkel herhaald wat wij gemeenschappelijk hebben vastgelegd.

Mijnheer de voorzitter, het is niet het moment om erover te debatteren, misschien krijgen wij daarvoor later de mogelijkheid, de verklaring tot herziening van de Grondwet houdt verband met een aantal structurele veranderingen. Een voorbeeld is het artikel 162 waarin wordt gesproken over de organieke wetgeving in verband met gemeenten en provincies. Al wat met bevoegdheden te maken heeft, moet niet nu maar tijdens de volgende legislatuur kunnen worden besproken. Het is niet aan ons te bepalen langs welke weg sommige dingen moeten worden gerealiseerd, ook al kunnen wij verschillende opvattingen hebben.

De voorzitter : De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer F. Wymeersch : Mijnheer de minister-president, wellicht is het juist dat hierover in dit parlement geen discussie meer mogelijk is. Eén van uw partijgenoten, die de Senaatslijst zal aanvoeren bij de vervroegde verkiezingen, gaat ervan uit dat er bij de volgende legislatuur geen communautaire spanningen in de regering mogen plaatsvinden. Ik vraag mij af of uw beleid in de volgende legislatuur geen aanleiding zal geven tot communautaire spanningen.

Het Vlaams Blok volgt uw denkriching tot op zekere hoogte, al zijn wij

Wymeersch

van oordeel dat het lang niet ver genoeg gaat.

Een onafhankelijk Vlaanderen zou een veel dynamischer tewerkstellingsbeleid kunnen voeren dan een deelstaat Vlaanderen, dat zijn budgettaire mogelijkheden beperkt ziet via een voortdurende kapitaalsafroming naar het in falig verkerende Wallonië.

Ik verwijs hierbij niet enkel naar de transfers in de sociale zekerheid - af te ronden op 100 miljard frank -, maar ook naar de dotatiebenadelingen, de transfers op het vlak van de spaargelden en de benadeling bij de verdeling van de inrestlasten.

Het spreekt voor zichzelf dat wij deze bedragen veel beter zouden besteden indien wij over de mogelijkheden zouden beschikken.

Om een degelijk en eigen Vlaams economisch- en tewerkstellingsbeleid te kunnen voeren, moet de sociale zekerheid dringend volledig worden gefederaliseerd, zodat wij over een pakket van middelen beschikken die wij voor eigen ontwikkeling kunnen gebruiken.

Daarenboven kan in een tewerkstellingsdebat niet worden voorbijgegaan aan de in het oog springende paradox van de massale en blijvende aanwezigheid van gastarbeiders en gastwerklozen op een ogenblik dat de werkloosheid op de eigen arbeidsmarkt fenomenaal hoge toppen scheert.

Het bestrijden van de gastarbeid moet ook bijdragen tot het vrijmaken van arbeidsplaatsen voor het eigen volk.

Wat de Vlaamse bevoegdheden betreft, moeten wij ons ervoor hoeden aan arbeidsbeveiliging te doen in plaats van aan arbeidscreatie. Wij mogen niet aan arbeidsvremietiging doen.

Wij moeten ervoor oppassen dat wij geen vergunningen- en heffingsbe-

leid voeren waardoor bedrijven in hun voortbestaan worden gehinderd.

Wij mogen op het vlak van de ruimtelijke ordening geen politiek voeren waardoor KMO's en andere industriële bedrijven in hun expansie worden bedreigd.

Enkele weken geleden wees de heer Laverge erop dat er in Vlaanderen enerzijds te weinig industrieterreinen voorhanden zijn. Hij heeft geen ongelijk. Anderzijds worden bepaalde KMO's - ook uit de tertiaire en de kwartaire sector - ertoe gedwongen uit de stadscentra weg te vluchten en gronden in te nemen op industrieterreinen, die eigenlijk bestemd zijn voor meer arbeidsintensieve bedrijven. Dit is volledig in tegenstelling met de visie van de inbreiding, die de jongste tijd vrij veel opgang maakt.

Toonzalen, garages en dienstverlenende bedrijven vestigen zich op industrieterreinen, met het gevolg dat er geen plaats meer overblijft voor KMO's, die 40, 60 of soms zelfs 100 mensen tewerkstellen.

In het kader van de ruimtelijke ordening en van het vergunningenbeleid moet er daar ook enige soepelheid aan de dag worden gelegd en het beleid moet in die zin worden bijgestuurd.

Eén aspect mogen wij niet uit het oog verliezen. Men spreekt altijd over het creëren van jobs en werkplaatsen. Daarvoor moeten wij echter eerst arbeid creëren. Wij moeten het investeringsklimaat verbeteren.

Wij hebben daarvoor verschillende mogelijkheden. Ik heb al gewezen op het heffingsbeleid, op het vergunningenbeleid. Ik vestig ook de aandacht op de rechtsonzekerheid die al te vaak ontstaat door de steeds wisselende regelgeving en de juridische problemen waarmee investeerders worden geconfronteerd.

Het is ook opvallend dat de Vlaamse ondernemers wel beschikken over de nodige flexibiliteit, de nodige

kennis en de nodige dienstverlening, maar dat zij ervoor terugschrikken een agressieve handelspolitiek te voeren waardoor zij investeringen kunnen aantrekken. Wij moeten nog zelfbewuster worden en onze kwaliteiten meer naar buiten brengen.

Ik heb twee jaar geleden ook al gezegd dat wij er moeten voor zorgen dat privé-investeerders meer investeren ten bate van de Vlaamse economie en van ons eigen volk. Wij moeten een fiscaal interessant systeem uitwerken waarbij bedrijven en particulieren risicokapitaal ter beschikking stellen van degenen die zich hier willen vestigen of van degenen die willen uitbreiden.

Het Vlaams Blok ontkent niet dat de overheid een belangrijke rol kan en moet spelen bij het opnieuw aanzwengelen van onze economie. De overheid moet zorgen voor de aanleg en het onderhoud van de nodige infrastructuur, het wegen- en spoorwegnet, de luchthavens, zeehavens, openbare gebouwen, dijken. In die hoedanigheid is de overheid dan ook een belangrijke rechtstreekse of onrechtstreekse - door de uitbesteding van werken aan de privé-sector - werkverschaffer. Daarnaast moet de overheid blijvend investeren in het onderzoek en de ontwikkeling. Deze investeringen verschaffen niet alleen een onmiddellijke tewerkstelling aan hooggeschoolde arbeidskrachten, maar zij zorgen op middellange termijn ook voor nieuwe produkten en technologieën die op hun beurt eveneens een arbeidscheppende invloed kunnen hebben.

Het Vlaams Blok pleitte twee jaar geleden al, en ook vandaag nog, voor de invoering van een gemeenschapsdienst. Twee jaren geleden al konden wij een verandering in de mentaliteiten vaststellen. Het laatste jaar zagen we de totstandkoming van de PWA's, wat in onze ogen zeker geen gemeenschapsdienst is, maar toch enigszins een stap in die richting.

Wymeersch

De PVA's betekenen voor het Vlaams Blok geen oplossing van het werkloosheidsprobleem. Ten eerste, vrezen wij dat de werklozen via de PWA's in de werkloosheid worden geparkeerd. Ten tweede, treedt deze formule in concurrentie met de mogelijkheden van de privé-markt. Ten derde, dient tewerkstelling via PWA's niet het algemeen nut. Ten slotte, wordt dit statuut erbij ge-sleurd om de statistieken te retoucheren.

Dit tewerkstellingsdebat dat er op vraag van de SP is gekomen, heeft, amper twee jaar na het vorige, weinig zin, te meer omdat we de hefbo-men voor dat beleid zelf niet in han-den hebben. De jongste dagen en weken wordt nogal veel gesproken over arbeidsherverdeling met daar-aan gekoppeld werktijdverkorting. Het Vlaams Blok kan hierover kort en duidelijk zijn. Los van het feit dat wij vinden dat arbeidsherverdeling geen structurele oplossing biedt voor het probleem van de werkloosheid in Vlaanderen, zijn wij ervan overtuigd dat de heer Sleenx en zijn partij dit debat nodig hadden om daarmee in het najaar naar te kiezer te kunnen gaan. Na de gebeurtenissen van de jongste dagen, zullen ze wel iets meer nodig hebben.

Wat arbeidsherverdeling en arbeids-duurverkorting betreft, heeft het Vlaams Blok van de SP geen lessen te krijgen en ik zal ook zeggen waar-om. De fiscale en para-fiscale maat-regelen die de SP mee heeft goedge-keurd, waren van die aard dat voor een aantal werknemers bijverdien-ten en zelfs hier en daar een beetje zwartwerk noodzakelijk werden. Die worden nu bestraft. Er worden echter altijd uitzonderingen ge-maakt. De voorbeelden zijn legio. Het lijkt er wel op dat sommigen in één dag 48 uur kunnen presteren. Voor hen geldt de regel van de ar-beidsduurvermindering blijkbaar niet. Deze regel geldt al evenmin voor topfiguren uit de SP die tegelij-kertijd voor De Post en BATC wer-

ken en voor een partijvoorzitter die tegelijkertijd Senator en burgemees-ter is.

Collega's van de SP, als u de wereld wil verbeteren, begin bij uzelf. (**Ap-plaus**)

De voorzitter : De heer Schuermans heeft het woord.

De heer E. Schuermans (op de tribu-ne) : Mijnheer de voorzitter, mijn-heer de minister-president, mijnheer de minister, collega's, wanneer ar-beid ter sprake komt, wordt vaak het woord flexibiliteit in de mond geno-men. Wellicht om die reden komt onze fractie hier als vierde en niet als eerste aan bod !

De overheid betaalt elke werkdag 1 miljard frank werkloosheidsvergoe-dingen aan nagenoeg 1 miljoen men-sen. Dit is enig in de wereld. Inder-daad, geen enkele samenleving heeft zoveel over om niet professioneel ac-tieven een vervangingsinkomen te bezorgen.

Internationaal gezien, heeft niet ie-dereen een hoge pet op over zoveel gulheid. De OESO bijvoorbeeld zegt dat wij te royaal zijn met zogenaam-de werkloosheidsuitkeringen en te spaarzaam voor een werkstimule-rend beleid. Inderdaad, 7,5 percent van de overheidsuitgaven inzake ar-beidsmarktbeleid gaat naar het uit-betalen van uitkeringen. Van de res-terende 2,5 percent voor zogenaamde actieve maatregelen gaat nog eens viervijfde naar niet of nauwelijks ro-terende arbeidsplaatsen in tewerk-stellingsprogramma's.

Dit hoge bedrag aan uitkeringen heeft overigens nog een aantal ande-re, niet bedoelde, negatieve nevenef-fecten. In deze context kunnen wij niet heen om wat men zou kunnen noemen een werkloosheidsnueuw-bal. Dit betekent dat hoge werkloosheidsuitkeringen als gevolg van een hoge werkloosheid, en uitkeringen dan in de meest brede betekenis van het woord, een deficit veroorzaken in de sociale zekerheid, met als ge-volg het vragen van hogere bijdragen

waardoor de factor werkgelegenheid nog meer in het gedrang komt, waar-door de werkloosheid dus stijgt en er een nieuw deficit wordt veroorzaakt. Het wordt een vicieuze cirkel waar-aan moeilijk is te ontkomen. Van-daar dat de inspanningen die thans worden geleverd om de sociale bij-dragen te verminderen, onvermin-derd moeten worden voortgezet.

De voorzitter : De heer Laverge heeft het woord.

De heer J. Laverge : Mijnheer Schu-ermans, mag ik een verduidelijking vragen ?

Pleit u voor een vermindering van de werklozensteun ? Ik heb de indruk dat u die richting uitgaat om zoge-zegd het werkloosheidsprobleem op te lossen. Uw uitgangspunt is dat de werkloosheid te duur is. Via dit plei-dooi zoekt u een oplossing voor de werkgelegenheid.

De heer E. Schuermans : Mijnheer Laverge, ik ben nog altijd bij mijn in-leiding. Ik ben zeker nog niet aan het pleiten.

Uit mijn inleiding blijkt dat wij een heel hoog bedrag besteden aan werkloosheidsuitkeringen en dat men op internationaal niveau daar-omtrent vragen heeft. Wij zullen trachten een aantal wegen te schet-sen om met het budget op een meer actieve manier om te springen. Dat is de stelling die ik nu verder zal ont-wikkelen.

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysels : Mijnheer de voorzitter, het is het een of het ander. Ik ben het met de heer Schu-ermans eens dat wij ten overstaan van Europese en ook andere landen weinig middelen besteden aan werk-gelegenheid, wat onder meer aan-moediging, opleiding, enzovoort, be-treft. De cijfers zijn bekend.

Ofwel gaan wij meer geld uitgeven voor werkgelegenheid - en dit is vooral de bevoegdheid van de

Geysels

Vlaamse regering - ofwel worden de uitkeringen verminderd.

Welke weg wenst u te bewandelen ? Ofwel bespaart u op de uitkeringen ofwel verhoogt u de uitgaven. In beide gevallen zit u echter in de problemen.

De heer E. Schuermans : In mijn betoog zal ik aangeven hoe wij de budgetten, die vandaag zijn ingeschreven en enorm groot zijn, meer actief kunnen aanwenden, wat op zich al een besparend effect heeft.

Naast deze inleidende beschouwing kunnen wij niet langs de vaststelling heen dat uiteraard internationaal economische factoren, de conjunctuur en de evolutie op de arbeidsmarkt bepalen. Daarbij komt nog dat in Belgische context er een aantal hefboomen zijn, hoe bescheiden ook, die zouden kunnen ingrijpen niet, of althans niet volledig, op het regionale niveau kunnen worden gespeeld.

De CVP-fractie wil in dit debat drie wegen van een actiever optreden verdedigen. Daarbij vertrekt zij van het ondubbelzinnig geloof in de economische groei als absolute voorwaarde voor meer werkgelegenheid, van de noodzaak de bevoegdheden inzake het arbeidsmarktbeleid beter op mekaar af te stemmen en van het inzicht in een aantal paradoxen van de arbeidsmarkt na onderzoek.

Voor ons is het eerste punt, economische groei voor meer werkgelegenheid, het belangrijkste. In 1989, een jaar van relatief hoge economische conjunctuur, kreeg de VDAB nagenoeg 116.000 jobaanbiedingen. Dat was in 1993, economisch rampjaar, reeds geslonken tot 86.000. Een uitvergroting van deze cijfers - de VDAB wordt slechts 20 tot 30 procent van het totaal aantal vacatures meegedeeld - leert ons dat er wel degelijk een band bestaat tussen economische groei en werkgelegenheid. Ik heb overigens de indruk - ik richt mij tot de voorzitter van de bevoeg-

de commissie, de heer Laverge - dat men met deze factor in debatten over de werkgelegenheid in commissie geen of onvoldoende rekening houdt.

Bepalend zijn de omvang en de duur van de groei, de mate waarin ondernemingen zich van een voorgaande periode van neergaande conjunctuur kunnen herstellen en nieuwe bedrijven kunnen worden aangetrokken en hoe flexibel de arbeidsmarkt inspeelt op nieuwe omstandigheden.

Immers, bij het begin van een periode van economische heropleving wordt het personeel intensiever ingeschakeld, worden er overuren gemaakt en vermindert de tijdelijke werkloosheid, een belangrijk fenomeen dat niet altijd duidelijk uit de statistieken spreekt, niettegenstaande het staat voor een groot aantal arbeidsplaatsen. Bovendien doet men alsmear meer een beroep op uitzendkrachten als een flexibel instrument. Pas daarna zal men meer personeelsleden in vast verband aanwerven. Dat verklaart trouwens ook waarom de gevolgen van een economische heropleving voor de werkgelegenheid zich pas later laten gevoelen. Bij deze heropleving is het niet anders. In 1994 is de tijdelijke werkloosheid verminderd en de uitzendarbeid toegenomen.

Naast de impact van de economische conjunctuur zijn er natuurlijk nog andere elementen die ingrijpen op de werkgelegenheid. Het verschuiven van de industriële werkgelegenheid naar de dienstensector en wijzigingen zowel kwalitatief als kwantitatief aan het arbeidsaanbod beïnvloeden de werkgelegenheid. Daarom is het werkloosheidsprobleem in de periode 1985-1994 door de conjunctuurschommelingen heen nooit opgelost ondanks de gemiddelde economische groei van 2 procent. De aangroei van de beroepsbevolking was immers ook aanzienlijk. Het komt er in dit land en onze regio op aan economische groei te stimuleren en de voorwaarden te creëren

om de groei in meer werkgelegenheid te vertalen.

Het is niet de inzet van dit debat om onze strategieën inzake de Vlaamse economische ontwikkeling uitvoerig te ontwikkelen. Toch kunnen wij ook vandaag niet om enkele vaststellingen en oriëntaties heen.

In dit verband verwijs ik naar een studie van het bureau MC Kinsey, waarop de Vlaamse overheid zich ook beroept. Daarin concludeert men dat Vlaanderen te weinig vertegenwoordigd is in de groeisectoren en -markten. Inderdaad, drie vierde van onze export gaat naar landen van de Europese Unie, een markt die kleiner is en trager groeit dan bijvoorbeeld de nieuwe markten, zoals Azië. Dat heeft onder ander te maken met het feit dat meer dan 60 procent van de industriële toegevoegde waarde in Vlaanderen van relatief traditionele activiteiten komt, activiteiten die vatbaar zijn voor delokalisatie.

Het is daarom goed dat de heer Van den Brande als minister van Economie het beleid stuurt in de richting van onderzoek en ontwikkeling van nieuwe technologieën en nieuwe markten. Zijn beleidsaanpak richt zich overigens in het algemeen op het verbeteren van de omgevingsfactoren die het ondernemen gunstig beïnvloeden. Die politiek moet worden voortgezet.

Daarbij is het verheugend dat Vlaanderen in de toekomst de nodige budgettaire beleidsruimte zal hebben om op de ingeslagen weg voort te gaan. Het orthodox budgettaire beleid heeft ervoor gezorgd dat het volgende kabinet eventueel zal kunnen beschikken over een begrotingsoverschot.

De inspanningen moeten worden aangezwengeld om investeren in Vlaanderen aantrekkelijk te maken.

Wij hebben nog niet zo lang geleden in de commissie voor de Economie de kans gehad, naar aanleiding van een interpellatie over buitenlandse investeringen met uiteenzettingen

Schuenuans

door verschillende fracties, om daar dieper op in te gaan.

Naast het aantrekken van buitenlandse ondernemingen zijn er ook de aspecten van delocalisatie en de verdere ontwikkeling van eigen bedrijven. Op dit vlak zijn we niet zonder zorgen. Om onze competitiviteit ten opzichte van naburige regio's te behouden, zijn een aantal aanpassingen noodzakelijk, zowel op het niveau van de loonkost en de vennootschapsbelasting, maar ook - en dan uitdrukkelijk op het Vlaamse niveau - in het kader van subsidies. Ook daar wijst het bureau Price-Waterhouse op het feit dat, in een sterk competitieve markt en in een opbod binnen de Europese grenzen, wat de regelgeving ook moge zijn, wij ter zake toch enige waakzaamheid aan de dag moeten leggen.

Wij steunen de optie om de subsidiëring van investeringen terug te dringen en meer budgetten te draineren in de richting van omgevingsfactoren. Wij denken echter dat het vandaag bereikte niveau inzake expansiesteun moet worden gehandhaafd, precies om ten aanzien van naburige regio's ook op dat vlak enig weerwerk te bieden.

Een ander element dat belangrijk is om economische groei maximaal in werkgelegenheidstermen te laten omzetten - en het is voor velen soms moeilijk om het in de mond te nemen - is de vraag naar een zekere flexibiliteit op de arbeidsmarkt. Voor ons kan dat een welbegrepen flexibiliteit zijn die zowel werknemers als werkgevers tegemoetkomt. Zo moet men een vraag van een werknemer naar een vrijwillige overeenkomst inzake deeltijds werk als een uiting van een flexibele arbeidsorganisatie beschouwen. De werkgever kan de gemiddelde arbeidsduur op jaarbasis berekenen, wat betekent dat men voor een deel ontsnapt aan bepaalde rigiditeiten op het vlak van overurenregelingen en de kosten

die daaraan verbonden zijn. Ook dit is belangrijk en ook dit is flexibiliteit.

De case study in de Verenigde Staten geeft de mogelijkheden, maar tegelijkertijd ook de beperkingen aan van een flexibele arbeidsmarkt. De Verenigde Staten, het is geweten, situeren zich vandaag op een werkloosheidsniveau van ongeveer 6 procent, wat het niveau is na een hoge werkloosheidspiek. Vandaag zit men daar op het niveau van 1970. In West-Europa bedraagt de werkloosheid ongeveer 11 procent, terwijl wij in dezelfde tijdspanne van een periode van volledige tewerkstelling amper 2 procent werkloosheid komen. Dit kon zeker als full employment worden omschreven.

De heer J. Laverge : Mijnheer Schuermans, het is toch vrij belangrijk om de juiste cijfers te vergelijken.

U zegt dat de werkloosheid ongeveer 11 tot 12 procent bedraagt. Wij beschikken echter over unieke systemen om mensen vroegtijdig uit het arbeidscircuit te duwen. Deze personen zouden eigenlijk in de statistieken van de werkloosheid moeten worden opgenomen. In andere landen zijn dergelijke systemen niet zo uitgebouwd.

U weet heel goed dat bepaalde studies aantonen dat onze werkloosheidsgraad geen 11 of 12 procent is, maar ongeveer 20 procent bedraagt.

Dat is het reële probleem in onze maatschappij. De vergelijkingen die u maakt met de Verenigde Staten, Frankrijk of Duitsland vallen helemaal anders uit als u ze situeert op dezelfde inhoudelijke vorm van wat onder werkloosheid in diverse landen wordt verstaan.

Wij zijn de primus inter pares in de werkloosheidsproblematiek.

De voorzitter : De heer Schuermans heeft het woord.

De heer E. Schuermans : Mijnheer Laverge, ik heb aangegeven dat er een duidelijk onderscheid bestaat

tussen de werkloosheidscijfers van vandaag en gisteren en tussen die van de Verenigde Staten en West-Europa. Ik wil hier geen statistisch debat voeren. Men meet natuurlijk met andere criteria, maar het is belangrijk om vast te stellen dat er ginds een duidelijk andere tendens bestaat dan in West-Europa. Ik voeg daaraan toe dat het ook geweten is dat deze betere werkloosheidscijfers ook hun prijs hebben. Ze zijn het gevolg van experimenten met flexibele arbeid en een gedereguleerde markt. We moeten ook vaststellen dat in de Verenigde Staten zo'n 18 procent van de mensen die full-time werken, het kan tot 3 procent meer of minder zijn, niet voldoende verdienen om hun gezin uit de armoede te houden. Nochtans, en dit is minder algemeen bekend, is de spectaculaire groei van de Amerikaanse werkgelegenheid niet louter te danken aan de zogenaamde hamburgerjobs maar ook aan hoog gekwalificeerde en goed betaalde jobs. Men kan de groei van de werkgelegenheid in Amerika niet ongenueanceerd toeschrijven aan de toename van de laag betaalde en hier ondergewaardeerde jobs. Er is ook een stuk hoger gekwalificeerde arbeid bijgekomen. In de periode van 1980 tot 1993 was dit zelfs in grotere mate het geval dat in bijvoorbeeld Frankrijk en Duitsland. Ik geef deze case study omdat zij zeker onze aandacht verdient. Er zitten veel aspecten in die ook voor ons een aantal lessen kunnen inhouden, zowel in de zin van flexibiliteit op de markt als in de zin van de noodzaak van sociale correctie.

Hoe dan ook, wij zetten ons af tegen diegenen die volledig voorbijgaan aan het stimuleren van de economische groei en die met een defaitistische aanpak alleen nog de arbeidstaart in meer stukken willen snijden door de arbeidsduur in te krimpen en de arbeid te herverdelen. Wat dit betreft moeten we trouwens niet van nul starten. De Vlaamse overheid heeft net als de federale regering maatregelen genomen om deeltijds werken te stimuleren. Ik denk hier-

Schuermans

bij bijvoorbeeld aan vormen van loopbaanonderbreking. Vanuit onze visie op arbeid en gezin steunen we diegenen die op vrijwillige basis en in overleg met de werkgever tijdelijk niet of minder willen werken.

Men vergist zich echter als men al te spectaculaire resultaten verwacht van de georganiseerde SP-rondgang die een beetje te eenzijdig op dit aspect slaat. Ik vraag mij trouwens af met wie men gesproken heeft en wie dit zo rooskleurige perspectief zou hebben gegeven. Dat waren alleszins niet de alleenstaanden of de eeninkomensgezinnen die niet staan te trappelen om straks met een lager inkomen te moeten rondkomen. Verder waren het ook niet de gezinnen die op basis van een inkomensverwachting van beide partners financiële engagementen hebben aangegaan, bijvoorbeeld om een eigen woning te verwerven. Wij mogen trouwens niet vergeten dat wij nu reeds de kortste arbeidsduur van de hele Europese Gemeenschap kennen. We moeten er over waken dat we de jobs die we denken te kunnen winnen door arbeidsherverdeling niet verliezen door een daling van de concurrentiekracht.

In dit debat moeten wij niet alleen de aandacht vestigen op de hooggekwalificeerde taken van het informatietijdperk. In deze post-industriële samenleving moeten we nieuwe arbeidswegen bewandelen waarbij ook laaggeschoolden een kans maken. Er bestaat zeker een groot potentieel op het vlak van het leefmilieu, op het vlak van de vrije tijd en op het vlak van de zorgen die samenhangen met de veroudering van de bevolking. Laten we er voor zorgen dat de loonkost deze arbeidsvormen niet langer uit de markt prijst.

Ik ga ook even in op het onderzoek naar paradoxen op de arbeidsmarkt. Niettegenstaande er jaarlijks in Vlaanderen 26,5 miljard frank wordt besteed aan het tewerkstellingsbeleid, is er nog steeds geen structuur

of financiële onderbouw voor een absoluut noodzakelijk arbeidsmarkt-onderzoek. De vorige minister van Tewerkstelling heeft zich beperkt tot het, links en rechts, wellicht meer links dan rechts, toewijzen van onderzoeksopdrachten. Het is niet op die manier dat er klaarheid kan worden gebracht in enkele paradoxen met betrekking tot arbeidsvraagstukken.

Ik geef u twee voorbeelden.

Het aantal vacatures bij de VDAB zit in de lift maar een derde ervan raakt niet of moeilijk ingevuld. In juli 1994 kreeg de VDAB 13 percent meer jobaanbiedingen dan in het voorgaande jaar. Van de lopende vacatures stond 37 percent echter langer dan twee maanden open.

Alhoewel de omloopsnelheid zal toenemen zodra ons voorstel inzake private arbeidsbemiddeling wordt goedgekeurd, blijft de paradox bestaan.

Een tweede voorbeeld.

Niettegenstaande de bouwsector 9.000 werklozen telt, situeert een derde van de knelpuntvacatures zich in deze sector en stellen wij vast dat de vacatures moeilijk of niet worden ingevuld. De bouwsector heeft nochtans een brede waaier aan activiteiten zoals stucadoors, grondwerkers, bekisters, metselaars en ingenieurs bouwkunde waarvoor men geen mensen vindt.

Zonder moeite te doen, kan ik deze reeks paradoxen nog aanvullen. Ik verwijs naar het contingent aanvragen van vreemde arbeidskrachten.

De CVP is van oordeel dat het onderzoek zowel inzake vraag als aanbod van de Vlaamse arbeidsmarkt moet worden geïntensifieerd zodat - reeds in een pril stadium - toekomstige ontwikkelingen worden opgespoord. Dit zal ook vruchten afwerpen voor de opleiding en vorming die beter kunnen worden afgestemd op de nieuwe eisen van de arbeidsmarkt. Deze benadering van de pro-

blematiek wordt gesteund in het protocol van de Werkgelegenheidsconferentie van 1993.

Ten derde, het op elkaar afstemmen van de verschillende aspecten van het arbeidsmarktbeleid.

De wetgeving van 1988-89 inzake de bevoegdheidsverdeling tussen de federale en de regionale overheid op gebied van tewerkstellingsbeleid maakt het mogelijk dat Vlaanderen eigen accenten kan aanbrengen.

Een paar jaren toepassing legt een aantal pijnpunten van het systeem bloot.

De huidige bevoegdheidsverdeling is niet werkbaar !

De federale minister van Arbeid en Tewerkstelling heeft geen controle op de aan de gewesten toegekende voorschotten inzake tewerkstellingsprogramma's. Dit heeft in 1993 geleid tot een bonus van 1 miljard frank voor het Waalse Gewest.

Omgekeerd gaat deze redenering ook op. De regionale ministers van Tewerkstelling hebben nauwelijks bewegingsruimte. Dit is het gevolg van de regionalisering van een aantal bevoegdheden zonder de-vanzelfsprekende- bijbehorende tranfer van financiële middelen. Zo is het op dit ogenblik onmogelijk arbeidsplaatsen in tewerkstellingsprogramma's om te zetten in statutaire werkgelegenheid.

Naar aanleiding van het dubbel interpellatieverzoek van collega Vandendriessche en mijzelf zal dit thema straks worden behandeld. Met mijn interpellatie wens ik een antwoord te krijgen op de oorzaken van de laat-tijdige vordering van de werkgeversbijdragen voor tewerkstellingsprogramma's van BTK en DAC-promotoren. In de beginfase moesten de werkgevers geen bijdragen betalen ; later heeft de overheid beslist wel bijdragen te vragen. Ik stel vast dat er heel wat jaren zijn overgegaan vooraleer de overheid een invorderingsprocedure start. De overgrote meerderheid van vragen tot vrijstel-

Schuermans

ling zijn al die jaren onbeantwoord gebleven zodat heel wat promotoren uit de sociaal-culturele sector moeilijkheden ondervinden. Waarom heeft men deze vragen nooit formeel beantwoord ?

Waarom heeft men zo lang gewacht met de invordering van de bedragen ?

Mijnheer de voorzitter, inzake tewerkstellingsbeleid is de CVP voorstander van een betere coördinatie tussen de verschillende beleidsniveaus inzake arbeidsbemiddeling, beroepsopleiding en werkloosheidsverzekering.

Mijn fractie wenst daarover geen nieuwe communautaire ronde. In de volgende legislatuur moeten gesprekken opgezet worden die leiden tot meer homogene bevoegdheidspakketten.

Mijnheer de minister, tijdens mijn tussenkomst heb ik een aantal CVP-standpunten verduidelijkt. Misschien zijn onze keuzes ambitieus. Ze zijn zeker hoopvol.

De CVP gelooft stevast in de kracht van een groeiende sociaal gecorrigeerde economie. Aan de hand van bijkomend onderzoek wenst mijn fractie nieuwe inzichten in de arbeidsmarkt te verwerven zodat het beleid de juiste maatregelen kan nemen. Mijn fractie is van oordeel dat, in de toekomst, de bevoegdheden inzake tewerkstelling tussen het federale en het regionale niveau beter op elkaar moeten worden afgestemd.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, deze politieke keuzes maken het mogelijk dat de Vlaamse ministers van Tewerkstelling in de toekomst niet langer de beheerders van de werkloosheid zijn maar veeleer promotoren van de werkgelegenheid !

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysels : Bij het begin van het betoog van de heer Schuermans, stelde ik hem een vraag waarop hij tijdens zijn uiteenzetting zou antwoorden. Daarom herhaal ik ze nogmaals.

U beweert dat, in vergelijking met wat op federaal niveau aan uitkeringen wordt besteedt, men wat de stimulering van de werkgelegenheid aangaat, nauwelijks iets presteert. Hoe denkt u dat te staven en hoe wilt u het dan financieel aanpakken : via een uitbreiding van de tewerkstellingsinitiatieven op Vlaams niveau of via een korting - zoals ze dat in Nederland noemen - op de uitkeringen ? Daar wil ik nog graag een antwoord op.

De heer E. Schuenuans : Het hoofdthema van het debat bestond er precies in het accent volledig te leggen op economische groei en meer werkgelegenheid. Dat resulteert vanzelfsprekend in bepaalde gevolgen voor de werkloosheid en de hoge uitkeringen die vandaag gelden. We pleiten daar evenwel terecht voor en rechtvaardigen onze keuze aan de hand van een aantal lopende initiatieven op economisch vlak die de minister-president nu bestudeert. Ze zullen ongetwijfeld tot meer werkgelegenheid leiden indien daarenboven aan nog enkele voorwaarden wordt voldaan. Dat was de draagkracht van mijn betoog.

De voorzitter : De heer Jan Peeters heeft het woord.

De heer J. Peeters : Mijnheer Schuermans, uw analyse is in zoverre correct dat er nog altijd een relevant verband bestaat tussen economische groei en werkgelegenheid. Dat betwist ook niemand. Een groeiende economie vormt een gunstiger klimaat voor de werkgelegenheid dan een stagnerende of krimpende.

Gelooft u evenwel dat een economische groei van twee, drie of vier procent in de volgende jaren nog fundamenteel en structureel een probleem als de werkloosheid tot maatschap-

pelijk aanvaardbare normen zal terugdringen ? Ik heb een sterk vermoeden dat de werkloosheid misschien met enkele tienduizenden eenheden zal afnemen, op voorwaarde dat het dan nog vier of vijf jaar de goede kant opgaat. Ik ben bereid alles op alles te zetten om dat te bereiken, ook inzake economische groei.

De fundamentele vraag waarmee we dan evenwel worden geconfronteerd, is of we dan als politieke verantwoordelijken ook echt tevreden zijn met een werkloosheidscijfer van ongeveer 400.000. We kunnen er ook voor opteren om bovenop de economische groei en het invullen van de hiaten die in opleidingen bestaan, nog te proberen aan de arbeidsherverdeling te sleutelen. Dat is de weg die wij willen inslaan en ik vermoed dat de Vlaamse regering ons daarin volgt. Deze stimuleert behalve het economische beleid nu immers ook vrijwillig het arbeidsherverdelingsbeleid. Dat geeft een extra rugsteun. Ik hoop dat ook u die mening bent toegedaan en naast groei ook het belang van dat beetje extra inziet. Maakt u die maatschappelijke en politieke keuze ?

De voorzitter : De heer Laverge heeft het woord.

De heer J. Laverge : Mijnheer Peeters, het is gevaarlijk zomaar een zwart-wit verband te leggen tussen, enerzijds, de groei van de werkgelegenheid en, anderzijds, oplossingen voor de werkloosheid. U beweert dat arbeidsherverdeling de enige kans op verbetering biedt. Dat debat mag zonder probleem worden gevoerd, maar dan moet u ook eerlijk opbiechten welke economische kost daarmee zal gepaard gaan. Wat zal het de bedrijven kosten ? Als rechtstreeks gevolg daarvan zullen ook de produktkosten stijgen en zal de concurrentiekracht dalen. Het is de aanloop tot een vicieuze cirkel.

De voorzitter : Mijnheer Laverge, de bedoeling was opmerkingen of vragen te richten tot de spreker. Gelie-

Voorzitter

ve geen onderlinge discussies te voeren. Straks krijgt ook u de kans om te spreken.

De heer Schuermans heeft het woord.

De heer E. Schuermans : Economische groei staat inderdaad bovenaan ons verlanglijstje en het verheugt me dat ook u dit meer beklemtoont dan de jongste tijd het geval is geweest.

We hebben er overigens geen moeite mee dat er op vrijwillige basis aanvullend initiatieven worden ontwikkeld om de werkloosheid in te dijken en om familiale of andere redenen een herverdeling van arbeid te stimuleren. Er zijn technieken voorhanden om mensen tijdelijk uit een werksituatie te laten stappen. Dan moeten we ze ook aanwenden, maar het mag geen eenzijdig pleidooi worden voor louter herverdeling van de taart, want dat stimuleert evenmin de werkgelegenheid. Het is bovendien een defensieve aanpak. Dáár hebben we de aandacht op willen vestigen. Deeltijdse arbeid, die in Vlaanderen nog ruimschoots mogelijk is, propageren we ook, maar dan wel vanuit een andere benadering, namelijk als een bijkomend gegeven bij economische groei en dus niet omgekeerd.

De heer J. Peeters : Economische groei moet als basisvoorwaarde dienen om de koek te laten groeien, maar die koek zal nooit genoeg groeien om tot een aanvaardbaar niveau van werkloosheid te komen. Daarbovenop moet aan arbeidsherverdeling worden gedaan.

De heer E. Schuermans : Ik heb ook aangegeven dat er demografische redenen zijn waarom er op bepaalde ogenblikken, zelfs met twee procent economische groei, het niet mogelijk was om tegelijkertijd de werkloosheid af te bouwen en de nieuwe arbeidskrachten op te vangen.

Hoe zoiets zich op lange termijn zal ontwikkelen is natuurlijk een andere

vraag. Mogelijks zullen wij dit debat op een totaal andere manier voeren als wij straks met 600.000 arbeidskrachten minder zijn.

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysels (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, dit debat dat al vroeger is aangekondigd en afgesproken op het uitgebreid bureau van de Vlaamse Raad komt er natuurlijk in eigenaardige omstandigheden. Er is namelijk nogal wat gebeurd sinds de aankondiging van het debat. Wie weet wat er nog te gebeuren staat !

De leden van deze Vlaamse Raad kunnen moeilijk nog een aantal aanbevelingen aan de regering richten. In het beste geval zal die regering antwoorden met een aantal intenties, die echter zeker te maken zullen hebben met de coalitievorming voor de volgende regering.

Mijnheer de minister-president, dit debat kende zijn aanvang in het voorjaar van 1992 en werd verdergezet naar aanleiding van het protocol tot besluit van de Vlaamse Werkgelegenheidsconferentie in maart of april 1993. Het werd voor een stuk herhaald bij de begrotingsbesprekingen voor 1994 en ook in het najaar 1994.

Het is belangrijk dat dit debat werd gevoerd, omdat de problematiek van de werkgelegenheid en werkloosheid niet alleen een economisch aspect in zich draagt. Het vormt vooral een maatschappelijke uitdaging en bedreiging voor honderdduizenden mensen.

Het heeft ook te maken met een cultureel maatschappelijk debat over de rol van arbeid in economie, de rol van betaalde arbeid tegenover niet-betaalde arbeid, de rol van de deelname aan betaald werk tegenover autonome arbeid, de verzorging enzovoort. Het gaat dus om veel meer dan de stelling "wij moeten iedereen betaald werk geven".

Sta me toe, drie krachtlijnen in verband met het huidige beleid in herinnering te brengen.

De eerste krachtlijn heeft betrekking op de economische groei en op de manier waarop de economie nu functioneert. De crisis in de werkgelegenheid is het rechtstreekse gevolg van de economische crisis, wat ook uit de groeicijfers van het Planbureau of uit de prognoses van de internationale instituten mag blijken.

In een discussie over de economische groei gaat het niet om het feit of er nog economische groei mag zijn, maar wel om de manier waarop de economie als het produceren van goederen en diensten zich op de best mogelijke wijze kan ontwikkelen, zodat individuen die werk zoeken, alsook de hele samenleving er beter van worden. In dit verband denk ik onder meer aan de problemen op het vlak van de mobiliteit, het leefmilieu en de ruimtelijke ordening.

Er is een verschil met vroegere premissen en uitgangspunten. Het paradigma van de jaren vijftig en zestig, namelijk dat een economische groei met x percent een werkgelegenheidsstijging met y percent met zich zou brengen, gaat niet meer op. Hieruit moeten we de nodige conclusies trekken, wat echter niet gebeurt. Men beweert dat de groei nog steeds de basis is. Het gaat echter niet alleen om de groei.

We kunnen dus niet langer discussiëren over percenten ; zelfs de traditioneel denkende economen geven toe dat er geen werkgelegenheid wordt gecreëerd in verhouding tot de groei. Deze groei is echter wel de oorzaak van meer vervuiling en brengt geen betere ruimtelijke ordening, noch een meer verfijnde mobiliteit met zich. Waarom wil men dan persé aan de fetisj van de statistische groeicijfers vasthouden ?

Met dit economische model is de werkgelegenheid, die terecht de bekommernis is van velen, niet realiseerbaar. Dit model is ecologisch

Geysels

zeer moeilijk inpasbaar en bovendien is het op termijn sociaal te weinig verantwoord. Op wereldniveau kunnen we vaststellen dat de armoede en de ongelijkheid tussen rijk en arm niet afnemen maar toenemen. Onafgezien van de lokale experimenten in Zuid-Oost Azië en van de spectaculaire groeicijfers van China en van een aantal midden-Amerikaanse landen, neemt de afhankelijkheid van de derde wereld ten opzichte van de rijke landen toe.

De tweede krachtlijn houdt verband met de eerste. We gaan ervan uit dat iedereen recht heeft op deelname aan betaalde arbeid, omdat arbeid nog altijd een belangrijke categorie is in de inkomensvererving. Deelname aan arbeid is eveneens belangrijk voor het sociale contact, de tijdsordering, de individuele identiteitsopbouw enzovoort. Indien blijkt dat dit met de huidige ontwikkeling van de economie niet lukt, komen we automatisch tot de discussie over de arbeidsherverdeling.

Ik heb het hier niet over "de lineaire", niet over "de piste" en ook niet over "wondermiddelen". Ik zeg alleen, wanneer wij van het ethische principe en van het belangrijke democratisch politieke principe vertrekken dat iedereen recht heeft op deelname aan arbeid, het dossier van de arbeidsherverdeling in die mate moet worden hard gemaakt dat het effect zo groot mogelijk is om voor iedereen dat recht waar te maken. Dat merk ik onvoldoende.

Mijnheer de voorzitter, zo kom ik tot mijn derde opmerking. Als men over loonarbeid spreekt, kan men ook spreken over arbeid in het algemeen. Dat is een van de paradoxen, ik ontleen dit woord even aan collega Schuermans, want er is zo ontzettend veel te doen en toch is er een tekort. Vanuit de theoretische economie is dat al zeer eigenaardig. Wanneer wij naar het gemiddelde bestedingspatroon aan arbeid van de gemiddelde huisvrouw kijken, dan blijkt uit on-

derzoek dat dit van een veertig- tot vijftenzestigjarige werkweek gaat. Er wordt veel arbeid gedaan die wordt gehonoreerd. U hoort mij hier niet pleiten voor een sociaal-pedagogische toelage. Men moet het ook hebben over de zorgenarbeid. Dat zie ik dan weer binnen het raam van de arbeidsherverdeling omdat arbeidsherverdeling niet een techniek is om van vandaag op morgen 350.000 werkplaatsen te creëren maar wel deel uitmaakt van een cultureel maatschappelijk gegeven waarbij men minder betaald gaat werken maar waarbij men ook op het niveau van huishouden en op dat van buurtwerk, een aantal belangrijke maatschappelijke taken op zich neemt.

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer Geysels, u heeft gelijk wanneer u zegt dat deze problematiek een belangrijke ethische benadering behoeft.

Ik meen niet dat het uw stelling is dat alle "zorgtaken en -engagementen" in de samenleving moeten leiden tot verloning, ook al is deze lager. Ik vrees dat wij dan twee dingen door elkaar halen. Er moet in een samenleving nog iets kunnen gebeuren "om niets". Niet alles moet worden verloond. Vrijwilligerswerk heeft een grens. Meer en meer zijn er heel wat geëngageerden die dit werk willen doen en die doen opmerken dat zij niet helemaal meespelen bij oriëntaties en initiatieven waarbij degenen die verloond worden wel worden betrokken. Dat is een nieuw spanningsveld.

Ik kan dus niet geloven dat het uw stelling is dat, hoe groot de werkloosheid ook is, alle soorten van werk verloond moeten worden. Dan zou men te kort doen aan de dimensie in de samenleving die steunt op engagement en vrijwilligerswerk. Men moet nog dingen kunnen doen "om niets".

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysels : Mijnheer de minister-president, u geeft mijn gedachten correct weer. Ik heb gezegd dat er tussen het een en het ander een verband is. Ik kan pleiten voor het herwaarderen van bepaalde vormen van niet betaalde arbeid wanneer ik tegelijkertijd ook zeg dat de betaalde arbeid moet worden verdeeld. Het een kan niet zonder het andere. Wanneer men dat niet doet dan illustreert men de volstreekte scheiding en zal men in de val trappen dat een aantal zaken die in sommige gevallen beter moeten worden verloond, op de helling worden gezet. Dat was niet mijn bedoeling.

Ik hou hier geen pleidooi voor een algemeen verplicht vrijwilligerswerk in het raam van maatschappelijke uitdagingen.

Ik zeg alleen dat arbeidsherverdeling op het niveau van betaalde arbeid niet als een techniek moet worden gezien om plotsklaps honderdduizende werklozen aan het werk te zetten, wat de bedoeling is, laat daarover geen misverstand bestaan.

Na een debat rond de visie wat is werken in het algemeen en wat is onze bijdrage in de samenleving, volgt de discussie over de gevolgen van een 32- of 36-urige werkweek. Dat wil niet zeggen dat er geen maatregelen moeten worden genomen. Ik kom daar straks op terug.

Mijnheer de voorzitter, tot daar drie belangrijke krachtlijnen.

Ik zal deze krachtlijnen toepassen op de initiatieven die de jongste jaren in Vlaanderen werden genomen op het vlak van de werkgelegenheid.

Ik heb hierover drie opmerkingen.

Mijn eerste opmerking heeft te maken met de economische groei.

In zijn verklaring van 27 september 1994, bij het begin van het parlementair jaar in de Vlaamse Raad benadrukte de minister-president de opti-

Geysels

mistische correlatie tussen de groei en de werkgelegenheid : "Begin 1995 zal de gunstige ontwikkeling van de economie op de arbeidsmarkt zichtbaar worden."

Mijnheer de minister-president, ik heb de bewijzen voor deze zichtbaarheid gezocht, maar ik moet bekennen dat ik ze niet heb kunnen vinden. In december steeg het aantal volledig uitkeringsgerechtigde werklozen in Vlaanderen met 5.370 eenheden. In januari was er slechts een toename van 137 werklozen. Hoe kunt u blijven volhouden dat de ontwikkeling van de economie de werkloosheid zal doen dalen ?

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer Geysels, dit is niet het ogenblik om een polemiek te voeren. Dit is niet uw, noch mijn bedoeling.

U mag echter geen citaten uit hun verband rukken. Ik heb uitdrukkelijk gezegd dat heel grote voorzichtigheid geboden is. Ik heb nooit verklaard dat een bepaalde maatregel de werkloosheid zou doen dalen. De ervaring van sommigen van mijn voorgangers op het kabinet van Arbeid en Tewerkstelling heeft mij ervan weerhouden een precies aantal arbeidsplaatsen in het vooruitzicht te stellen.

Voorts wil ik erop wijzen dat het opvallend is dat in sommige sectoren evoluties merkbaar zijn. Wij mogen echter niet veralgemenen, maar moeten ons afvragen waarom er in deze sectoren een gunstige evolutie kan worden waargenomen, terwijl dit in andere sectoren niet het geval is.

De heer J. Geysels : Ik zal die voorzichtigheid nogmaals illustreren. Voor alle duidelijkheid vermeld ik dat mijn bron het Planbureau is, waarbij wordt uitgegaan van een groeivoet van 2,4 percent.

In de landbouw zou de tewerkstelling in de periode van 1970 tot 1997

dalen van 177.000 naar 87.000 werknemers. In deze prognose wordt geen rekening gehouden met het Mestactieplan. In de industrie daalt de tewerkstelling van 1,1 miljoen naar 700.000. De tewerkstelling in de bouwsector en in de sector vervoer en communicatie blijft vrijwel gelijk. In de dienstensector blijft de tewerkstelling toenemen, zij het dan iets minder spectaculair dan in de jongste vijf jaar. Ook in de overheidssector is een lichte stijging waar te nemen.

In 1970 waren er in België in het totaal 3,6 miljoen arbeidsplaatsen. Volgens deze prognose en bij een stabiel beleid zullen er in 1997 3,7 miljoen arbeidsplaatsen zijn. De werkgelegenheidsgraad bedraagt 60,9 percent in 1970 versus 56 percent in 1997 bij een vrij optimistische groeiprognoze.

Met deze cijfers mogen wij niet eendeloos blijven herhalen dat de groei moet worden gehandhaafd. Het debat moet gaan over de economie, over de manier waarop zij wordt georganiseerd en over de wetmatigheden ervan. Ik ben geen profeet en kan geen voorspellingen doen. Toch kan ik met zekerheid zeggen - en hierbij laat ik het mondiaal perspectief buiten beschouwing - dat dit beleid nergens toe leidt.

Een tweede contradictie in het Vlaams beleid is enerzijds de strengheid en soms de starheid van de budgettaire orthodoxie en anderzijds de laauwheid waarmee de werkloosheidspercentages worden gehanteerd.

— **De heer H. Suykerbuyk, onder-voorzitter, treedt als voorzitter op.**

Minister Demeester had het zowel in de commissie als in de plenaire vergadering over de 3-percentnorm van Maastricht en over de 1,2 percent meestemorm. Er wordt echter vrijwel nooit gesproken over de werkloosheidsnorm.

Bij het debat naar aanleiding van de begroting voor 1995 en naar aanlei-

ding van uw Septemberverklaring hebben wij een oproep gedaan, ons inspirerend op de vraag van een aantal welzijnsorganisaties, om inzake de werkloosheid een norm vast te leggen. Deze norm moet relatief worden bekeken omdat de kwaliteit van de arbeid, doelgroepen en risicogroepen niet in aanmerking worden genomen.

Ik moet zeggen dat daar weinig reactie op gekomen is, noch van de minister-president, noch van de toenmalige minister van Tewerkstelling en sociale aangelegenheden, mevrouw Detiège.

In die context ben ik toch een beetje verbaasd over de uitspraak van uw collega van Begroting op 7 februari jongstleden, die bij de presentatie van het jaarlijkse Vlaamse centenboekje aankondigde dat onze budgettaire toestand zo goed was dat er "eventueel, misschien" kon worden overwogen om in 1998 het woord "opcentiemen" te vervangen door een nieuw begrip in Van Dale, namelijk "afcentiemen". Sommigen waren misschien blij verrast door die uitspraak, maar ik was eerder verrast in negatieve zin.

Ik heb daarvoor drie redenen.

Ten eerste moet mevrouw Demeester, als minister van Begroting toch weten wat er in de commissie voor de Financiën gebeurd is bij de bespreking van de begroting voor 1995. Er is daar onder meer het volgende gezegd : "De budgettaire kost van de operatie Aquafin zal ons 16 miljard frank kosten in het jaar 2000." Dat is een schande, maar wij hadden dat een aantal jaren geleden bij de ondertekening van het contract voorspeld. Ik heb de minister toen gevraagd welke repercussies dit zou hebben op de belastingen. Zij antwoordde mij -u kunt dit terugvinden in het verslag - dat er dan een aantal heffingen naar boven moeten. Wij zijn wel voorstanders van regulerende heffingen, maar dat is een vorm van belastingen. Ik heb daar geen probleem mee.

Geysels

Ik geef een ander voorbeeld. Als de minister een aantal maanden geleden in de commissie verklaarde dat er een aantal heffingen moeten worden verhoogd om "het Mina-fonds te stijven" moet ze op 7 februari niet aankondigen dat ze de belastingen gaat verlagen.

De voorzitter : De minister-president heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer Geysels, mevrouw Demeester heeft gezegd, tot spijt van wie het benijdt, dat de Vlaamse begroting volledig onder controle is.

Bovendien heeft zij duidelijk willen maken dat wij door het institutioneel systeem niet alleen opcentiemen konden heffen - wat iedereen al wist - maar ook "afcentiemen", wat volledig nieuw is. Zij heeft willen aantonen dat die theoretische mogelijkheid in de praktijk ook effectief kan worden gerealiseerd. Ze heeft er echter aan toegevoegd dat de Vlaamse regering daarover te gepasten tijde zal moeten beslissen, want misschien moeten er op dat moment andere inspanningen worden gedaan, bijvoorbeeld investeringen.

De heer J. Geysels : Mijnheer de minister-president, ik heb mevrouw Demeester op een zeer zachte wijze geciteerd. Ik herhaal nog even wat ik gezegd heb. Zij heeft tijdens een persconferentie bij de presentatie van het Vlaamse centenboekje verklaard dat het zo goed gaat met de Vlaamse budgettaire toestand en met de Vlaamse schatkist dat er "eventueel, misschien" in 1998 een vorm van belastingverlaging zou zijn. U moogt het belangrijkste niet vergeten.

Ik heb gezegd dat dit bij mij nogal eigenaardig overkwam omdat diezelfde minister enkele maanden voordien in de commissie voor de Financiën, geconfronteerd met de gigantische stijging van de Aquafin-factuur voor 2000, zei dat er daarvoor extra

heffingen nodig zullen zijn. Is een heffing een belasting of niet ?

Federaal minister Herman Van Rompuy heeft nog niet zo lang geleden in een uiteenzetting verklaard dat er toch eens moet worden nagedacht over de effecten van de belastingverlaging van 1988 omdat die ook nog eens tientallen miljarden frank heeft gekost. Herman Van Rompuy trekt een aantal lessen uit het verleden. Ook Hugo Schiltz zei dat dit misschien een stomiteit was.

Wat heeft dat toch voor zin op de eerste bladzijde van Het Centenblaadje een belastingverlaging af te kondigen. Misschien is zoiets belangrijk voor de VLD, maar ik zie daar voor de rest op geen enkele wijze het nut van in.

Minister-president L. Van den Brande : Laten wij de geschiedenis niet herschrijven. In 1988 vond elke partij het moment gekomen - de enen al wat vlugger dan de anderen - om de belastingen te verlagen.

De heer J. Geysels : Wij niet. Wij hebben tegengestemd.

Minister-president L. Van den Brande : Er bestond toen als het ware een psychose om de belastingen te verlagen. In een overigens heel interessante toespraak heeft Herman Van Rompuy dan later gewaarschuwd voor vergissingen die we niet meer mogen begaan. Die belastingverlaging gebeurde als het ware "dans la foulée". U zegt vandaag dat u in 1988 tegen die belastingverlaging hebt gestemd, maar voor de rest heb ik u nooit horen verklaren dat u een uitgesproken tegenstander was van een globale verlaging van de fiscale druk. Als u dat ergens zou verklaard hebben, dan moet u mij die teksten maar eens bezorgen.

De heer J. Geysels : Met plezier.

De heer W. De Vlieghe : Door die belastingverlaging van 1988 heeft de regering wel honderd miljard frank verspeeld.

Minister-president L. Van den Brande : Ik zal niet ontkennen dat dit geen onderdeel van het debat is, maar ik ben ervan overtuigd dat als wij nadenken over herschikkingen in de komende jaren het mij hoe dan ook verstandig lijkt om na te denken over investeringen ofwel in de welzijnsinfrastructuur ofwel in de ondernemingen. Het lijkt mij niet gek eens na te denken over investeringsincentives. In de komende periode zullen wij daar ongetwijfeld nog de kans toe krijgen,

De heer J. Geysels : Gelet op de belastingverlaging van 1988 en de minder gunstige gevolgen daarvan, lijkt het mij toch absoluut noodzakelijk beloften tot belastingverlaging grondig af te wegen, alvorens ze de wereld in te sturen.

Dat brengt mij tot een derde opmerking over de uitspraak van minister Demeester waarbij ik mij gedeeltelijk tot de SP richt.

Bij het eerste werkgelegenheidsdebat rees de vraag over de aanwending van de Sint-Michielsbonus die in 1995 zou oplopen tot 6,8 miljard frank. Gelet op het gigantische probleem van de werkloosheid is toen vanuit verschillende fracties - ook vanuit de SP- gevraagd om een groot gedeelte van dit supplement aan te wenden voor extra impulsen ten gunste van de werkgelegenheid. Onder meer Frank Vandembroucke heeft daar toen op aangedrongen.

Het antwoord van minister Demeester was toen zeer duidelijk : neen over heel de lijn. Het geld mocht dienen voor de budgettaire orthodoxie, maar niet voor meer werkgelegenheid.

Mijnheer de minister-president, ik was dus om drie redenen verrast bij die uitspraak van mevrouw Demeester van 7 februari jongstleden.

Ik wil dit debat niet laten voorbijgaan zonder een oproep tot alle fracties te richten die ik overigens ook al vorig jaar deed. Ik dring er namelijk bij alle fracties op aan om niet alleen

Geysels

oog te hebben voor Demeester-normen, de normen van Hoge Raad van Financiën of de Maastricht-normen, maar ook voor een 3 percentnorm inzake werkloosheid, wat als frictionele werkloosheid wordt beschouwd.

Er is een goed precedent. Twee weken geleden had ik het genootschap, samen met een aantal collega's van de democratische fracties, deel te nemen aan het Arbeidstribunaal georganiseerd door welzijnszorg in het kader van de werkloosheid. Tot mijn grote vreugde hebben de minister van Tewerkstelling en Arbeid, mevrouw Smet, de minister van Tewerkstelling, de heer Peeters, en de meeste, om niet te zeggen alle fracties, zich akkoord verklaard. Met respect voor welzijnszorg, zou het belangrijk zijn deze verklaring op het politieke niveau te brengen en dit standpunt op een of andere manier hard te maken. Ik herhaal mijn oproep en ik verwacht een antwoord.

Mijnheer de voorzitter, ik wil het nog even hebben over de resultaten van de werkgelegenheidsconferentie die ressorteerden uit het protocol van 17 maart 1993. De Vlaamse regering heeft toen verklaard over een periode van drie jaar 8,5 miljard frank uit te trekken voor maatregelen in de verschillende sectoren ter bevordering van de werkgelegenheid. Nu de eerste evaluaties bekend zijn, blijkt dat de resultaten nogal pover zijn.

Ik geef een voorbeeld. Ik meen dat 2,7 tot 2,8 miljard frank van de 8,5 miljard frank was gereserveerd voor maatregelen in het kader van de arbeidsherverdeling.

Wij hebben daarover een eerste keer de minister-president en mevrouw de minister van Tewerkstelling ondervraagd naar aanleiding van de Septemberverklaring-1994.

Toen was bekend dat 60 tot 100 personen gebruik hadden gemaakt van de premie wanneer men naar be-

paalde vormen van halftijds of deeltijds werk zou overschakelen. In het kader van de implementatie van het Globaal Plan hebben wij een dringende bijsturing gevraagd.

Mijn vraag is nog altijd wat met de rest van die 8,5 miljard frank is gebeurd.

Aangezien de Vlaamse regering niet in een periode van lopende maar toch zeker van voorzichtige zaken verkeerd, wat zal er met de overschotten gebeuren? Wat dit aspect betreft, kan men moeilijk zeggen dat de Vlaamse regering even succesvol of even weinig succesvol is als de federale regering!

Arbeidsherverdeling ongeveer 3 miljard frank tot en met 1995. Hoeveel miljoenen frank werden hiervan gebruikt; in elk geval minder dan wat van het werkgelegenheidsbudget is afgenomen om onder andere in het kader van de overstromingen de dijken te herstellen.

Er is ook een schrille contradictie met wat onder andere mevrouw Detiège in januari 1994 heeft gezegd. Zij zei dat ingevolge de maatregelen van de Vlaamse Werkgelegenheidsconferentie, met 8,5 miljard frank 15 tot 20.000 nieuwe banen zouden worden gecreëerd. Samen met de Europese programma's, gaf zij zelfs het perspectief van 50.000. Dan blijkt duidelijk de contradictie met wat de minister van Tewerkstelling, de heer Peeters, op 13 januari 1995 heeft gezegd inzake de vierdagenweek. Om nog te zwijgen over de verklaringen van minister De Batse-lier die op 1 mei nog sprak van de 32-urige werkweek. Ik zie niet langer het verband tussen de verklaringen, de intenties en wat er uiteindelijk op het Vlaamse niveau is overgebleven. Ik meen dan ook dat vandaag toch eens een evaluatie moet worden gemaakt.

Ten slotte wens ik nog een aantal concrete vragen te stellen over de terecht bekommernis van mevrouw Detiège - en waarin wij haar altijd

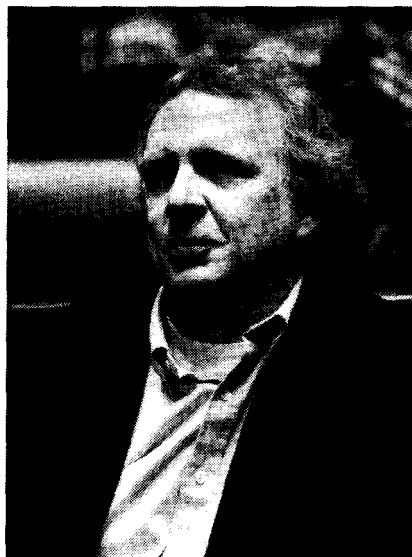
hebben gesteund - namelijk dat buiten het algemene beleid er ook nog een sectorbeleid zou moeten worden gevoerd, een specifiek beleid voor de risicogroepen op de arbeidsmarkt. Daarom bestaan nog een aantal problemen inzake de langdurig werklozen. Er zijn problemen met het jeugdwerk-garantieplan. De instroom werd geschat op 4.000. In juli 1994 waren 1.400 betrekkingen goedgekeurd en slechts 89 tot 90 effectief ingenomen.

Ook de projecten voor deeltijds studeren, deeltijds werken zijn maar voor 60 percent ingevuld. Een verduidelijking door de minister van Tewerkstelling ter zake dringt zich op zodat wij een coherente evaluatie van de werkgelegenheidspolitiek kunnen maken.

Wat is nu mijn besluit? Ik heb in de regeringsverklaring gelezen dat de Vlaamse regering werkgelegenheid als prioriteit beschouwt en constateer dat de Raad heel wat discussies aan het thema heeft gewijd. Er werden inderdaad een aantal pogingen ondernomen waardoor - ik ontken dat niet - een aantal doelgroepen werden bereikt, waarmee de Vlaamse regering dus op het goede spoor zit.

Nochtans is het resultaat met het oog op een oplossing ten gronde van de problematiek ondanks de extra inspanningen na de werkgelegenheidsconferentie zeer miniem. Arbeidsherverdelende maatregelen worden nog te veel beschouwd als een restcategorie, vooral wanneer ik de reactie zie van sommige Vlaamse ministers op het plan van federaal minister Vande Lanotte voor de openbare sector, dat niet eens zo radicaal is. **(Protest bij minister-president L. Van den Brande)** Ik lees de krant.

Ik moet vaststellen dat het effect van het werkgelegenheidsbeleid van de regering, ondanks een begroting van 8,5 miljard frank, minimaal is. Ik herhaal bijgevolg nogmaals mijn oproep, die op zijn plaats is, om de werkloosheidsgraad tot 3 percent te

AGALEV-fractievoorzitter Jos Geysels stelde bij het werkgelegenheidsdebat dat het effect van het werkgelegenheidsbeleid van de regering minimaal is

brengen opdat wij over drie jaar niet dezelfde discussie houden maar dan over meer werklozen. **(Applaus bij AGALEV)**

De voorzitter : De heer Vermassen heeft het woord.

De heer G. Vermassen (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, mijnheer de minister, collega's, het is hier al te overvloedig gezegd : België telt thans meer dan 500.000 werklozen en Vlaanderen heeft de kaap van de 200.000 werklozen overschreden. Dat hier eigenlijk ongeveer een miljoen mensen van een of andere uitkering ter vervanging van een inkomen uit arbeid leven, wordt maatschappelijk onduelbaar.

Het wordt alsmear duidelijker dat de klassieke economische recepten, zoals economische groei, het stimuleren van economische werkgelegenheid, loonkostreducerende maatre-

gelen en flexibiliteit, ontoereikend zijn om de werkloosheid significant terug te dringen. Er zal een economische groei van 2,5 tot 3 percent gespreid over verschillende jaren nodig zijn om te verhinderen dat de werkloosheid nog toeneemt. Nog grotere groeipercentages zijn nodig om het werkloosheidspeil terug te dringen.

Vraag is of dergelijke groeicijfers om sociale redenen en milieu-overwegingen nog verantwoord zijn. Daarmee is uiteraard niet gezegd dat er geen economische groei moet zijn om de werkloosheid positief te beïnvloeden. In ieder geval zijn er redenen genoeg om het beschikbare arbeidsvolume te herverdelen.

Bij die operatie mag niet worden uitgegaan van dogma's, zoals de vierdagweek. Ook andere herverdelingsformules moeten worden onderzocht. Ik denk daarbij aan loopbaanonderbreking, vervroegde brugpensioen, deeltijds leren-deeltijds werken enzovoort.

Uiteraard zijn wij er ons van bewust dat een verregaande arbeidsherverdeling gepaard kan gaan met moeilijkheden. Problemen van werkorganisatie en van loonkost en de mogelijke toename van het zwart werk mogen niet uit het oog worden verloren. Ik ben ervan overtuigd dat een verregaande arbeidsherverdeling moet gepaard gaan met grotere flexibiliteit, ook van de werknemer. Een hogere bezettingsgraad van de produktielijn van de ondernemingen kan aldus de loonkost drukken.

Wij zijn ook niet blind voor het feit dat onze ondernemingen met een hoge brutoloonkost worden geconfronteerd. Een verlaging van deze brutoloonkost moet kunnen op voorwaarde dat dit niet ten koste van de financiering van de sociale zekerheid gebeurt.

Alternatieve bronnen en vormen voor de financiering van de sociale zekerheid zullen dan ook moeten worden aangewend. Energie- en se-

lectieve belasting op het verbruik zijn daarvan twee voorbeelden.

Het gevaar is eveneens groot dat het zwartwerk gaat toenemen. Trouwens, ook vandaag is er - zoals we allen weten - behoorlijk wat zwartwerk.

De voorzitter : De heer Van Hooland heeft het woord.

De heer R. Van Hooland : Mijnheer Vermassen, uw redenering komt zeer klassiek over. Hebt u al eens gedacht aan de verschillende mogelijkheden om de kosten van de sociale zekerheid te verlagen, in de plaats van systematisch te zoeken naar de blijvende financiering van te hoge kosten van de sociale zekerheid ?

Hoever bent u bovendien bereid te gaan - ik verwacht niet dat u die vraag in deze context beantwoordt - om structureel in te grijpen om die kosten, de communautaire formules inbegrepen, op blijvende basis te drukken. De financiering zal vanzelf veel gemakkelijker worden.

De heer G. Vermassen : Mijnheer Van Hooland, als u praat over het drukken van de kosten zonder dat men ze compenseert, dan is dat - hoe dan ook - ten koste van de financiering van de sociale zekerheid.

Het is dan een kwestie van keuzen te maken. Ofwel kiest u ervoor om de sociale zekerheid af te bouwen, ofwel denkt u in termen van privatisering van de sociale zekerheid, ofwel denkt u in de richting van het behoud van de sociale zekerheid en dan ben ik ervan overtuigd dat we inderdaad naar alternatieve vormen van financiering van de sociale zekerheid zullen moeten zoeken, althans indien we het ermee eens zijn dat de brutoloonkost te hoog is.

Wij willen het concurrentievermogen van onze ondernemingen vrijwaren. Volgens ons kan die brutoloonkost worden verminderd, met dien verstande dat de financiering van de sociale zekerheid te allen tijde moet worden gegarandeerd, tenminste in-

Vermassen

dien we onze maatschappij, die voor een groot deel op solidariteit is gefundeerd, willen handhaven.

De voorzitter : De heer Laverge heeft het woord.

De heer J. Laverge : Mijnheer Vermassen, u pleit voor een verschuiving van de kosten voor de sociale zekerheid op de arbeid naar hogere lasten op andere middelen om inkomsten te verwerven.

De heer G. Vermassen : Als voorbeeld heb ik de energiebelasting CO₂ gegeven.

De heer J. Laverge : Misschien zit er daar wel muziek in. Alle zaken zijn mogelijk. Ik denk dat men creatief moet zijn en alles op een rijtje moet kunnen zetten.

Waarom spreekt u niet over de herstructurering van de sociale zekerheid ? Waarom gaat u niet na of de werking van het systeem niet kan worden verbeterd ? Kan daaraan niet worden gesleuteld ? Ik vind het een vrij gemakkelijke oplossing te zeggen dat men op een andere plaats geld zal halen wanneer men middelen te kort heeft.

Ik zou het op prijs stellen mocht u dit probleem fundamenteel benaderen en grondig doorlichten.

De heer G. Vermassen : Een maatschappij is een dynamisch gegeven. De sociale zekerheid in zijn huidige vorm bestaat sinds kort na de Tweede Wereldoorlog. Er werden nagenoeg geen fundamentele wijzigingen aangebracht. Ik ben ook geen vragende partij om fundamentele wijzigingen aan te brengen. Ik ben het wel met u eens wanneer u zegt dat we moeten durven denken en werken aan de hervorming van de sociale zekerheid, mits het behoud van het fundamenteel principe van de solidariteit.

De heer J. Laverge : Het moet een juiste solidariteit blijven !

De heer G. Vermassen : Ook vandaag wordt nog vrij veel zwartwerk verricht. In sommige kringen wordt gesuggereerd de loonkost drastisch te doen dalen teneinde de concurrentie met het zwartwerk aan te gaan. Dit is mijns inziens echter een perverse redenering.

Teneinde het zwartwerk te bestrijden dient er veel meer controle te gebeuren en men moet proberen het zwartwerk wit of minstens grijs te maken. De PWA's, evenals de dienstcheques, althans beperkt toegepast, kunnen in deze een positieve rol spelen.

Wat de arbeidsherverdeling betreft, is er de laatste weken heel wat in beweging. Op het federaal niveau lanceerde minister Vande Lanotte een plan dat het de federale ambtenaren mogelijk maakt minder te gaan werken, in sommige gevallen met vermindering van loon, in ruil voor meer arbeidsplaatsen. Op Vlaams niveau zijn we nog lang niet zo ver. Nochtans werden er ook op het niveau van het Vesoc afspraken gemaakt door de sociale partners om ook in de Vlaamse administratie en de ondergeschikte besturen arbeidsherverdeling mogelijk te maken. Deze afspraken zijn tot vandaag naar mijn weten echter dode letter gebleven. Ik zou dan ook graag op de hoogte worden gebracht van de stand van zaken in dit dossier. Gelet op de gunstige financiële situatie van Vlaanderen en vanuit de bezorgdheid omtrent de tewerkstelling moet het mogelijk zijn dat het ambtelijk apparaat het voorbeeld geeft. Daarbij kunnen er, zoals dat ook in de privé-sector gebeurt, maandelijkse compensaties worden gegeven aan diegenen die in het systeem van de arbeidsherverdeling willen stappen.

Op de tewerkstellingsconferentie werd overeengekomen dat er een behoorlijk pakket aan middelen, namelijk 8,5 miljard frank, zou worden besteed aan het stimuleren van de tewerkstelling.

Naar aanleiding van dit tewerkstellingsdebat ware het interessant om te vernemen hoe deze middelen werden besteed en tot welke resultaten dat heeft geleid. Kortom, een evaluatie dringt zich op. In dit verband leek het mij ook interessant te vernemen hoeveel arbeidskrachten er in het systeem zijn gestapt dat werd gelanceerd door minister-president Van den Brande. In dit systeem zou in de privé-sector een maandelijkse premie worden betaald van 5.000 frank bruto voor wie halftijds gaat werken en 3.000 frank bruto voor wie vier vijfden ging werken. Met dit systeem als basis zou trouwens een voorstel worden uitgewerkt dat toepasbaar is op de openbare sector. Wat er ook van zij en welke inspanningen om de tewerkstelling aan te zwengelen er ook zullen worden gedaan, of ze nu van puur economische aard zijn of tot stand komen via arbeidsherverdeling, toch zal de duale samenleving verder om zich heen grijpen. De meest weerbaren zullen ongetwijfeld hun weg naar de arbeidsmarkt vinden terwijl een grotere groep van mensen in onze samenleving de weg naar de arbeidsmarkt niet of zeer moeilijk zal vinden. Dit blijkt zeer duidelijk uit het armoederapport dat een paar weken geleden gepubliceerd werd. Het is de plicht van de overheid inspanningen te leveren om deze groep mensen een zinvol bestaan te garanderen. Dat is mogelijk. Er zijn immers vele maatschappelijk nuttige taken te verrichten die vandaag niet of nauwelijks worden uitgevoerd. Het experiment van de sociale werkplaatsen dient dan ook uit te monden in een decreet waarbij de 100 miljoen frank aan middelen die nu in de experimentele fase uitgetrokken zijn drastisch zullen moeten worden uitgebreid. Ik verwijs daarvoor opnieuw naar de financiële situatie van Vlaanderen. In plaats van voor een mogelijke lastenverlaging, een idee die momenteel wordt verspreid door de minister van Financiën, zouden de middelen kunnen worden gebruikt om de sociale tewerkstelling

Vermassen

te financieren. Tevens is het mij niet altijd duidelijk of de sectorale middelen, met name de bijdragen van 0,18 en 0,25 percent, steeds even efficiënt worden gebruikt. Dit is weliswaar een federale materie maar het lijkt mij interessant om te onderzoeken in welke mate deze middelen door het gewest kunnen worden aangewend om de tewerkstelling van risicogroepen te bevorderen, zeker als moet worden vastgesteld dat aan de oorspronkelijke bedoeling, met name het investeren in de opleidingsmogelijkheden voor risicogroepen, wordt voorbijgegaan.

Een bijsturing van het systeem van de trekkingsrechten lijkt eveneens aangewezen. Van een activerende aanwending van de werkloosheidsuitkeringen is helaas vooralsnog weinig sprake. Het Globaal Plan bevat integendeel nog een aantal zetten in de tegenovergestelde richting, zoals het verlagen van de trekkingsrechten en de verhoging van de gewestelijke tussenkomst in opleidingen. Persoonlijk denk ik dat de vele lovenswaardige initiatieven die de minister van Tewerkstelling heeft genomen om de tewerkstelling te bevorderen, moeten worden geëvalueerd. Hierbij kunnen sommige nepstatuten wellicht geregulariseerd worden.

Deze regularisatie moet worden uitgevoerd met behoud van tewerkstelling en het daaraan verbonden budget.

Mijnheer de minister, men moet dringend werk maken van een evaluatie van het federale tewerkstellingsbeleid. De evaluatie mag niet uit het oog verliezen dat het opleidingsbeleid en de bemiddeling regionale bevoegdheden zijn. Op dit ogenblik stellen wij nog al te dikwijls vast dat de federale minister optreedt op het Vlaamse tewerkstellingsterrein zodat de coherentie zoek raakt en de problematiek inzake werkloosheid en tewerkstelling nog ondoorzichtiger wordt.

Mijnheer de voorzitter, tot besluit van mijn tussenkomst wens ik twee elementen uit het tewerkstellingsbeleid toe te lichten : het jeugdwerkgarantieplan en het opleidingsbeleid.

Ten eerste, het jeugdwerkgarantieplan.

Vanuit de keuze voor een doelgroepenbeleid heeft de overheid een budget vrijgemaakt zodat jongeren onder de 25 jaar, die meer dan 2 jaar werkloos zijn, kunnen worden ingeschakeld in de overheidsdiensten zoals gemeenten en OCMW's.

Heel wat gemeentebesturen hebben deze geboden mogelijkheid benut en werkloze jongeren aangeworven. Ik stel echter vast dat deze vorm van tewerkstelling beperkt is tot 1 jaar. Dit betekent dat zinvolle projecten dreigen stil te vallen door gebrek aan personeel. Om de continuïteit van deze projecten te verzekeren en het doelgroepenbeleid veilig te stellen, is het aangewezen dat de overheid een verlenging van deze contracten goedkeurt.

Ten tweede, het opleidingsbeleid.

De overheid besteedt, mijns inziens, onvoldoende aandacht en middelen aan de opleiding van werklozen.

Allerlei rapporten tonen aan dat Vlaanderen ter zake, in vergelijking met andere Europese landen, te weinig inspanningen levert.

De huidige technologische evolutie van de bedrijven vereist echter goed geschoolde arbeidskrachten.

Mijnheer de minister, collega's, naast al de inspanningen om de tewerkstelling te bevorderen, moet de overheid ook aandacht besteden aan een economisch relancebeleid dat is gericht op de bevordering van een gunstig economisch klimaat. Dit kan op allerlei manieren tot stand worden gebracht. Ik geef een paar voorbeelden : de verbetering van de infrastructuur, aandacht voor de werk-en woonomgeving, de telecommunicatie, de verhoging van inspanningen

inzake wetenschappelijk onderzoek en het optrekken van de overheidsinvesteringen.

Een zuiver economisch werkgelegenheidsbeleid heeft echter belangrijke beperkingen.

Wij stellen immers vast dat een dergelijk proces wordt gekenmerkt door een verhoogde arbeidsuitstoot.

Arbeidsherverdeling en voldoende maatschappelijke aandacht voor tewerkstelling en opleiding van risicogroepen blijven uitermate belangrijk.

Het voorstel van arbeidsherverdeling is reeds gelanceerd.

Binnen 10 jaar kan een dergelijke aanpak de werkloosheidsgraad die op dit ogenblik rond de 12 percent schommelt, terugdringen tot 3 percent. De huidige hoge werkloosheidsgraad dwingt ons heel wat aandacht en middelen vrij te maken.

De voorzitter : De heer Laverge heeft het woord.

De heer J. Laverge (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, vermits de verkiezingen zijn aangekondigd, is het wat moeilijk om een diepgaand en degelijk debat te voeren over het tewerkstellingsbeleid omdat de uitvoering ervan door de volgende regering - misschien met een andere coalitie - zal moeten worden gerealiseerd.

Toch moeten wij een balans durven maken. Het is niet mijn bedoeling het tewerkstellingsbeleid van deze regering hard aan te pakken.

Iedereen weet dat de vele inspanningen, verklaringen, plannen en de ettelijke miljarden frank ten spijt, er slechts weinig werd gerealiseerd en wij nog steeds in hetzelfde bedje ziek zijn.

We moeten ook bekennen dat de omgevingsfactoren waarmee we vandaag worden geconfronteerd, het ons niet gemakkelijker maken. Bovendien moeten we onder ogen dur-

Laverge

ven zien dat we in een vrij open economie leven. Vooral in Vlaanderen zijn we wat onze rijkdom betreft grotendeels - voor meer dan 60 procent - afhankelijk van export. Die afhankelijkheid wordt alsnog groter. De voorbije weken en dagen hebt ook u ongetwijfeld gelezen dat we mee de lijst aanvoeren wanneer het om de te verdelen arbeidsduur per persoon gaat. In de hele Westerse wereld staat die als een van de laagste gearangschikt. Hetzelfde geldt voor de arbeidsduurverkortingen en de arbeidsherverdeling. Dat debat moet voor eens en altijd in de context van deze toch niet-onbelangrijke omstandigheden worden geplaatst. We houden vervolgens ook het record wat de verhouding tussen het aantal actieven en niet-actieven van de bevolking betreft. Die bedraagt namelijk een op drie en daartoe behoren dan ook nog eens een hoop ambtenaren en mensen die geen enkele toegevoegde waarde betekenen voor de economie. Onze arbeidskost loopt zo hoog op dat we daarin zelfs nog een derde plaats - voorheen de zesde - bekleden, ondanks het Globaal Plan. Een werkgelegenheidsbeleid voeren is in deze omstandigheden dus niet zo eenvoudig als het misschien wel lijkt.

Ik richt me tot de volgende regeringen, federaal en op Vlaams niveau, en druk hen op het hart bepaalde feiten in verband met de werkgelegenheid voor ogen te houden wanneer ze tot coalitievorming overgaan. Het is evenwel de bedoeling dat ik hier een aantal signalen uitzend.

In eerste instantie stellen we vast dat de markt heel wat werklozen biedt, terwijl er toch nog heel wat arbeidsplaatsen oningevuld blijven. Me dunkt moet vooral de minister van Onderwijs een ernstige inspanning leveren om het technisch onderwijs bij jongeren aan te bevelen en aantrekkelijk te maken. U weet wellicht

dat het probleem van de werkloosheid voornamelijk groeit vanuit ongeschooldheid. Wat opleiding betreft, kan ik toch wel op enige ervaring bogen als voorzitter van een groep die bouwvakkersopleidingen inricht. Jongeren die het algemeen secundair onderwijs volgen, kunnen op 15, 16 of 17 jaar moeilijk nog de stap zetten naar het technisch onderwijs omdat ze daar weer terechtkomen bij leerlingen van 12 en 13 jaar. Het enige alternatief is dan doorgaan en uiteindelijk belanden ze in herscholingsprogramma's. Daar moet dus zonder verwijl aan worden gesleuteld.

Werkgelegenheid is nauw verbonden met economische groei. De minister, bevoegd voor Economische Zaken was net nog hier en de delocalisatieproblematiek kwam toen al ter sprake, net zoals de nood aan economische stimuli om bedrijven hier te houden. Vorig jaar nog gingen meer dan 20.000 arbeidsplaatsen verloren bij faillissementen die hoofdzakelijk in Vlaanderen hebben toegeslagen.

Uiteraard bestaat er ook een positieve delocalisatie - het aantrekken van buitenlandse bedrijven. Dit zorgt echter voor een nieuwe werkgelegenheid van amper 6.000 plaatsen. Er zijn dus heel wat verliezen geleden door de economische politiek, en daarom is dat een heel belangrijke factor in de werkgelegenheid.

Op het gebied van ruimtelijke ordening moeten wij duidelijke prioriteiten stellen. Willen wij nog bedrijven? Willen wij nog investeringen? Is dat niet zo, dan moeten wij de gevolgen van de werkloosheid aanvaarden.

Hoe kunnen wij nu een oplossing vinden voor de werkgelegenheidsproblematiek? Dit probleem laat zich niet zomaar oplossen. Uiteraard zal de daling van de sociale lasten vooral bij de KMO's de werkgelegenheid aanzwengelen.

Ik steun de intentie van minister-president Van den Brande om de sociale zekerheid voor een deel te herverdelen tussen de federale overheid en de gewestregering. Het zal een stap in de goede richting zijn als de gezondheidszorg en de kinderbijslag naar de gewesten zullen worden overgeheveld. Dit kan echter niet losgekoppeld van de herziening van de gehele sociale zekerheid.

Bij de aangroei van het aantal werkzoekenden kan een vrij grote instap van vrouwen op de arbeidsmarkt worden waargenomen. Het is niet mijn bedoeling de vrouwen terug te dringen naar een andere plaats, maar het is een probleem dat wij onder ogen moeten zien.

De oplossing kan worden gevonden op verschillende vlakken. We zouden moeten proberen de aan-huis-verbonden arbeid op een normale manier te laten verlopen. De plaatselijke tewerkstellingsagentschappen zijn niet meer dan een lapmiddel.

Het loont ook de moeite om de thuisgerichte dienstensector op een andere manier te beschouwen. Bedrijven met een tuinier of onderhoudsverantwoordelijke kunnen de prestaties van deze persoon fiscaal aftrekken. Indien wij voor dit soort arbeid een systeem van fiscale aftrekbaarheid creëren of dat bepleiten bij de federale regering, zal een probleem van zwartwerk worden opgelost en tegelijkertijd worden een groot aantal mensen in het arbeids-circuit opgenomen die vooral in de groep van de ongeschoolden zitten.

Wat men ook moge beweren, ondanks alle inspanningen zullen het bedrijfsleven en de dienstensector steeds hoger geschoolde mensen vragen. Toch zullen we steeds worden geconfronteerd met een aantal mensen die om een of andere reden niet geschoold zijn. Dit probleem kan niet worden opgelost door herscholing of bijscholing, maar er moet fundamenteel worden gezocht naar functies op hun niveau. Ik pleit dan

Laverge

ook voor de fiscale aftrekbaarheid voor personeelsleden in de dienstensector, aangesloten bij de huisarbeid.

VERWELKOMING VAN EEN BUITENLANDSE DELEGATIE

De voorzitter : Namens ons allen verwelkom ik de speaker Eduardo Mulembwe, samen met vijf collega's van het parlement van de wetgevendende macht van de republiek Mozambique. (*Applaus*)

WERKGELEGENHEID

INTERPELLATIES (Regl. art. 78)

Interpellatie van de heer B. Vandendriessche tot de heer L. Peeters, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over het omzetten van DAC- en IBF-statuten in reguliere arbeidscontracten

Interpellatie van de heer E. Schuermans tot de heer L. Peeters, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over het recupereren door de VDAB van achterstallige bijdragen van DAC- en BTK-promotoren

Interpellatie van de heer R. Van Hooland tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het federaal plan tot arbeidsherverdeling voor de ambtenaren van gemeenten, para- en intercommunale instellingen en provincies

Debat (Voortzetting)

De voorzitter : De heer Vandendriessche heeft het woord.

De heer B. Vandendriessche (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter,

mijnheer de minister-president, collega's, ik heb de indruk dat ik door de aard van de door mij ingediende interpellatie mij wat in de marge van dit debat zal bewegen.

Mijn betoog en de aansluitende interpellatie betreffen namelijk de quartaire sector van de tewerkstelling, meer bepaald de niet commerciële dienstverlening, ook wel eens de zachte sector genoemd.

In het begin van de jaren tachtig beschouwde deze sector nog als een mogelijke uitweg voor het werkloosheidsprobleem. In de gezondheids- en de sociale sector waren er nog heel wat behoeften waaraan door middel van arbeidsintensieve voorzieningen kon worden tegemoetgekomen. Naarmate de economische crisis voortduurde, begon men eerder de stelling te huldigen dat er geen ruimte meer was om nog meer geld te onttrekken aan de marktsector ten voordele van de socio-profitsector.

Het huidige beleid staat gelukkig niet achter deze stelling. Er is overigens niet alleen sprake van louter uitgaven, via de belastingen en de sociale zekerheid en via de koopkracht vloeien er ook middelen terug. Tewerkstelling is niet alleen een financieel-economisch gebeuren, wel integendeel. Ons maatschappijbeeld beoogt een zo groot mogelijke participatie en integratie van mensen. De uitsluiting van hele bevolkingsgroepen wordt nogmaals aangetoond door het recente armoedeverslag. Inzake de kansarmoedebestrijding wordt tewerkstelling beschouwd als de belangrijkste hefboom voor maatschappelijke integratie. In perioden van ondertewerkstelling dreigen heel wat werklozen immers hun voeling met de maatschappij te verliezen. Dit gevoel van uitsluiting voedt angst en agressie, ondergraaft onze sociale structuren en vernietigt ons sociaal weefsel.

Het Vlaamse regeerakkoord plande de strijd tegen de werkloosheid als belangrijkste krachtlijn in haar be-

leid. Met diverse tewerkstellingsprogramma's beoogde men de langdurig werklozen mogelijkheden tot herintegratie te bieden opdat ze zich tegen deze uitstoting zouden kunnen wapenen.

Door de jaren heen ontstonden diverse werkgelegenheidsprogramma's, onder meer TWW, BTK, DAC, Gesco en PBW. Deze personeelscategorieën hebben echter het gevoel dat het om remediaire tewerkstelling gaat. Ze zijn uit een economisch-maatschappelijk proces in een opvangnet gevallen, wat hun afhankelijkheidsgevoel ten aanzien van de overheid eerder versterkt, eerder dan dat het de integratie en de participatie zou bevorderen. Hun recht op arbeid is in zekere zin generaliseerd, maar daarbij houdt het op. Heel wat tewerkstellingsprogramma's voldoen nochtans in belangrijke mate aan behoeften die noch door de particuliere sector, noch door de overheid worden bevredigd. Vooral in de welzijnssector en de sociaal-culturele sector is er een onderbezetting van vaste arbeidsplaatsen met een grote arbeidsbelasting. Vaak worden deze functies met een permanente nood ten onrecht door uitzonderingstewerkstelling opgevuld. Ik denk hierbij onder meer aan de sectoren van de bejaardentehuizen, de gezins- en bejaardenhulp de MPI's en de centra voor residentieel welzijnswerk. Bovendien brengt in de praktijk de juridische splitsing van vast tewerkgestelden met tewerkgestelden in een nepstatuut voor identieke functies, spanningen en wrevel teweeg.

Het standpunt van onze fractie inzake tewerkstellingsprogramma's is dan ook duidelijk. Er moet een absolute prioriteit worden verleend aan normale vaste tewerkstelling in de welzijnssector en in de sociaal-culturele sector. Dit wil zeggen, een baan met een arbeidsovereenkomst van onbepaalde duur en met een gewaarborgde toepassing van CAO's en van de hele sociale wetgeving. De inschakeling van personeel onder verschil-

Vandendriessche

lende vormen van alternatieve tewerkstelling dient uitzondering te zijn. Deze uitzonderlijke tewerkstellingsformules mogen slechts aangevend worden voor de opvulling van bijkomende nuttige activiteiten. Zij dienen voorbehouden te worden aan langdurig werklozen. Deze werknemers moeten een uniform statuut krijgen dat vaste tewerkstellingsformules zo dicht mogelijk benadert.

Vanuit deze beginselen blijft de CVP het akkoord onderschrijven. Dit voorziet in een harmonisatie van de tewerkstellingsprogramma's en de omzetting na evaluatie, naar normale tewerkstelling. Het protocol met betrekking tot de tewerkstellingsconferentie van 17 maart 1993 voorziet in een regularisering van tewerkstellingsprogramma's nadat het geheel van programma's was doorgelicht, dit onder volgende voorwaarden.

Ten eerste, de programma's moeten beantwoorden aan duidelijke en erkende collectieve behoeften die als onontbeerlijk kunnen worden beschouwd voor de betrokken sector.

Ten tweede, dit moet gebeuren na overleg met het Vesoc.

Ten derde, er moet een bilateraal overleg zijn met het functioneel bevoegde departement. De betrokken sectoren moeten een globaal engagement nemen tot aanwerving van langdurig werklozen.

Ten vierde, de overheveling van het budget naar het functioneel bevoegd departement moet plaatsvinden.

Ten vijfde, er moet een voorafgaand akkoord zijn met de federale overheid tot de trekkingsrechten hiervoor behouden blijven.

Naar aanleiding van zijn verklaring in verband met de omzetting van tewerkstellingsprogramma's als DAC en IBF-statuten, goed voor meer dan 12.000 arbeidsplaatsen en volwaardige jobs, wens ik de minister de volgende vragen te stellen.

Heeft de minister hierover reeds overleg gepleegd met de functioneel bevoegde ministers ? Zo ja, wat was hiervan het resultaat ? Komen van alle tewerkstellingsprogramma's die functioneren op basis van DAC en IBF-statuten de personeelsleden in aanmerking ? Zo niet, is er duidelijkheid over welke sectoren er moeten worden geïntegreerd ? Het zal bijzonder moeilijk zijn om uit te maken wat essentieel is en wat niet. Denkt de minister ook aan een verruiming tot bepaalde formules van projecten met Gesko's die aan de voorwaarden van het protocol voldoen inzake erkende behoeften ? Ik denk bijvoorbeeld aan de meer dan duizend Gesko's die zijn ingeschakeld in het onderwijs. Gaat het hier om omzetting van statuut en/of om gelijkgeschakeling op het vlak van wedden en arbeidsvoorwaarden ? Dit heeft namelijk consequenties voor de loonadministratie. Nu betaalt de VDAB het loon van de DAC's. De werkgever zal dan met supplementaire kosten zelf de loonadministratie moeten doen. Tevens zullen bij regularisering organieke regelingen moeten worden uitgewerkt en omkaderingsnormen moeten worden aangepast. Is het juist dat voor Brussel de regularisering een overdracht inhoudt van gewest- naar gemeenschapsbevoegdheid ? Zijn de voorwaarden nu van die aard dat deze bepaling uit de tewerkstellingsconferentie kan worden gerealiseerd ? Heeft de minister hierover al contact gehad met de federale bevoegde minister ? Met welk resultaat ? Vanaf wanneer zullen de eerste nepstatuten worden omgezet in reguliere statuten en is er in dit verband al overleg geweest met het Vesoc ? (**Applaus**)

De voorzitter : Het woord is aan de heer Van Hooland om zijn interpellatie te houden.

De heer R. Van Hooland (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, waarde collega's, dit debat handelt over het werkgelegenheidsbeleid in Vlaanderen of het structureel beleid van de Vlaamse regering

tot beheersing van de werkloosheid in Vlaanderen. Dit is alleszins een bijzonder belangrijk onderwerp, dat terecht op de agenda werd geplaatst.

Velen - zowel in de openbare sector als erbuiten - hebben zich de jongste jaren met deze problematiek beziggehouden. Ik verwijs naar het degeelijk werk van de Koning Boudewijnstichting, onder meer in de recente conferentie gewijd aan "Arbeid en niet-arbeid morgen". Ik verwijs ook naar resoluties van de Vlaamse Raad elders en naar de interessante initiatieven van de Vlaamse regering, die onbetwistbaar positieve resultaten hebben opgeleverd.

Gezien het beperkte tijdsbestek en gelet op de uiteenzettingen die over dit onderwerp werden gehouden, zal ik mij mede in naam van de Volksuniefractie in dit debat van algemeen maatschappelijk belang beperken tot de grote lijnen voor een samenhangend, gefundeerd, prospectief en preventief Vlaams werkgelegenheidsbeleid.

Hoewel de Vlaamse regering reeds talrijke initiatieven heeft genomen, moet ik doen opmerken dat de grote lijnen van het te voeren Vlaams beleid tot nu toe niet werden uitgezet. In deze fase van het maatschappelijk debat wil ik dan ook enkele precieze vragen stellen aan de ministers die verantwoordelijk zijn voor deze materie.

Ik beperk mij overigens vooral tot het conceptuele niveau en zal het dan ook niet hebben over simplistische modellen om de problemen op te lossen.

Om te beginnen moge ik het algemeen uitgangspunt aangeven.

Met meer dan 1 miljoen feitelijke werklozen, van wie 44 percent in Vlaanderen, met een economisch actieve bevolking die 58 percent van het land bedraagt, mag men verwachten dat de overheid, de werkgevers en de werknemers creatief en met zin voor solidariteit op zoek gaan naar effectieve kansen op te

Van Hooland

werkstelling in loonarbeid om op die manier o.a. sociale uitsluiting te vermijden. Dit geldt zeker voor de Vlaamse overheid.

Ik zal eerst vier punten behandelen en zal daarna een korte interpellatie houden gericht aan minister Van den Bossche betreffende de tewerkstelling in de diensten van de Vlaamse Gemeenschap.

Ik ben, ten eerste, van oordeel dat "het probleem" tot dusver nog niet precies is omschreven. Gaat het over de beheersing van de werkloosheid of over het voeren van een Vlaams werkgelegenheidsbeleid in het licht van de nakende mondiale informatiemaatschappij van de 21ste eeuw? Wij hebben immers al meegemaakt dat de werkgelegenheid toeneemt, maar ook de werkloosheid!

Wat is, ten tweede, het te voeren beleid?

Ten derde, welke bevoegdheid en welke verantwoordelijkheid heeft de Vlaamse overheid met betrekking tot dit probleem?

Ten vierde, over welke instrumenten beschikt de Vlaamse overheid om een aangepast beleid te voeren?

Het probleem werd al benaderd vanuit verschillende invalshoeken. Een invalshoek kan zijn het budget zoals we dat zien op het federale niveau. Wij zijn tevreden over de beperking van de werkloosheid, als het budget van de RVA onder controle is. Ik zal die invalshoek niet nemen. Ik wil ook geen ideologische discussie voeren over kapitaal of arbeid. Ik vertrek van de sociaal-rechtvaardige samenleving.

Heeft de Vlaamse regering het beleidsprobleem reeds geformuleerd? Indien ze dat al wel heeft gedaan, dan zouden we er graag kennis van krijgen. Heeft ze dat nog niet gedaan, waarom niet?

Mijnheer de minister-president, ik denk in dit verband aan de beleids-

brief "Investeren in de toekomst". Ik heb altijd aanvaard dat werkgelegenheid, of beheersing van de werkloosheid, een doelstelling was die voorrang kreeg, maar ik vind daarvan niets terug in het document. Het bevat wel hoofdstukken over landbouw, milieu, enzovoort, maar over dit probleem wordt nagenoeg niets gezegd.

Ik vind slechts een halve kolom met betrekking tot de arbeidsherverdeling, maar we hebben het hier over een veel ruimer probleem.

Het basisprobleem is natuurlijk de werkloosheid of het onevenwicht tussen het aanbod van en vraag naar arbeid.

De cijfers zijn bekend, men heeft er herhaaldelijk naar verwezen. Ik wens toch even uw aandacht te vragen voor de enorme graad van ondertewerkstelling in onze samenleving, ook in Vlaanderen.

Bij de ondertewerkgestelden horen de uitkeringsgerechtigde volledige werklozen, de honderdduizenden die in een minderwaardig statuut arbeid verrichten en de niet uitkeringsgerechtigde werklozen.

Zij vertegenwoordigen 35 percent van onze samenleving op basis van de economisch actieve bevolking.

Daar zijn allerlei verklaringen voor. Toch een belangrijke waarschuwing: wie vandaag een programma opzet om laag gekwalificeerde werknemers aan werk te helpen, riskeert dat hoger gekwalificeerden zich aandienen die dan wel voor een relatief laag loon zullen werken of dat meer gekwalificeerden werkloos zullen worden. Om vele redenen is het moeilijk vraag en aanbod op elkaar af te stemmen.

Maar een van de belangrijkste redenen voor het onevenwicht lijkt mij de relatieve kostprijs van het produkt. Dat hebben wij al jaren gezegd en dat is eenvoudige economie. Elk produkt dat relatief te duur is, prijst zich zelf uit de markt. Dat is voor de

arbeid niet anders maar wel complex. De arbeidskosten zijn enerzijds immers een vergoeding voor de factor arbeid - voor de meerwaarde uit arbeid bij het productie- of servuc-tieproces, als het over dienstverlening gaat - en anderzijds een feitelijk of wettelijk bepaald inkomen om in het levensonderhoud te voorzien. Verder is wedde een basis voor sociale bevestiging. Vooral van maatschappelijk standpunt zou de kost kunnen verminderen in verhouding tot het sociaal nut van arbeid als bijdrage tot een gezonde vitale samenleving.

In de mate dat arbeid meerwaarde creëert, kan de overheid daarmee werkgelegenheid financieren, anders is het moeilijk. Voor de Vlaamse overheid ligt dit probleem in de gegeven institutionele context en gelet op de financieringswet wel heel speciaal. De meerwaarde uit arbeid net zoals uit investeringen, uitvoer en wetenschappelijk onderzoek is macro-economisch niet direct beschikbaar voor de Vlaamse overheid om daar wat dan ook mee te doen.

Een tweede punt betreft het te voeren beleid. Het beleid is eenvoudig op te vatten - en dat kreeg al te weinig aandacht in dit debat - als een geïntegreerd en gefundeerd streven naar gewenste specifieke en tijdsgebonden resultaten of situaties met behulp van geëigende instrumenten of maatregelen, middels een goede uitvoeringsorganisatie, met de beschikking over toereikende middelen en liefst op basis van een actieplan om resultaatgerichte activiteiten heel precies of zo precies mogelijk in de tijd uit te zetten, gekoppeld aan bijhorend en toereikende middelen zoals personeel, financiën, materieel en materiaal.

Het beleid is dus per definitie ineffectief en inefficiënt, tenzij men een werkbaar doelstelling heeft vooropgesteld. Hier is al verwezen naar 3 percent als aanvaardbare norm voor de werkloosheid. Vandaag bedraagt de werkloosheid 11 tot 12 percent. Wij kunnen die 3-percentnorm zon-

Van Hooland

der tijdsdimensie echter niet onderschrijven, om de goede reden dat die norm volslagen onrealistisch is. Dit lijkt ons zelfs geen gefundeerd percentage waar we met enige kans op succes kunnen naar streven. Er is verwezen naar de Verenigde Staten waar de werkloosheidsgraad cent bedraagt.

Laat ons ter zake duidelijk zijn. De 2 percent als norm voor volledige tewerkstelling is al lang voorbijgestreefd. 3 percent is wenselijk maar niet realistisch. Wij willen ter zake wel een ambitieuze doelstelling onderschrijven, doch gegrond en tijdsgebonden. Ik meen dat zoiets als 6 percent - wat vergeleken met de huidige situatie toch een aanzienlijke verbetering is - wel verdedigbaar is. Daaraan willen wij dan ook meewerken.

In principe kan daartoe op het Vlaamse niveau een strategisch structureel beleid worden gevoerd ofwel een ad hoc incrementeel beleid, dit laatste dan eventueel wel in een afgebakend algemeen beleidskader. Ik laat even buiten beschouwing welk beleid nu wordt gevoerd. Indien men echter een ambitieuze plan vooropstelt en het bovendien nog prioritair verklaart, dan meen ik dat men een navenant structureel beleid zal moeten voeren en het niet met een ad hoc incrementeel beleid mogelijk zal zijn, hoe verdienstelijk dit laatste in vele praktische opzichten ook moge zijn.

De vraag blijft dus welk beleid de Vlaamse overheid bij voorkeur wil en zal voeren en of zij over de nodige bevoegdheden daartoe beschikt, of zij daarvoor de nodige organisatorische capaciteit kan mobiliseren en inzetten, of zij de noodzakelijke financiering ervan kan en wil verzekeren, zowel voor het Vlaamse Gewest als voor het Brusselse Hoofdstedelijk gebied.

Een derde punt betreft de bevoegdheid en de verantwoordelijkheid van

de Vlaamse overheid. Ik meen dat wij ook op dit vlak realistisch moeten zijn. De bevoegdheden van de Vlaamse overheid zijn wat zij zijn. Zij zijn niet gering en werden de jongste jaren zelfs aanzienlijk uitgebreid. Ook de middelen zijn uitgebreid. Bevoegdheden zonder middelen stellen immers niet veel voor.

Mijnheer de minister-president, ik wens u een paar vragen te stellen.

Over welke effectieve instrumenten beschikt de Vlaamse overheid in macro-economisch verband, in de context van de economische politiek, in deze belangrijke materie ?

Ik hoef niet de oogmerken van de economische politiek op een rijtje te zetten. In elk geval hoort daarbij de bevordering van de tewerkstelling, maar met welke instrumenten ?

De fiscale bevoegdheden zijn onder meer een instrument in de economische politiek maar over welke bevoegdheden beschikt de Vlaamse regering als het finaal gaat over het verlagen van de kosten ten voordele van de tewerkstelling ? De kosten worden vaak niet veroorzaakt door het beleid van de Vlaamse regering.

De toestand is ernstig. Ik geef een voorbeeld, want wij kunnen lang blijven praten over verschillende mogelijke vormen van tewerkstelling, van arbeidsherverdeling, enzovoort. Ik neem wel een reëel geval, namelijk een internationale groep van bedrijven - 19 in de hele wereld - met één vestiging in de Verenigde Staten en met een vestiging in Vlaanderen van 600 werknemers. Van de 19 bedrijven van deze groep in de hele wereld is de vestiging in Vlaanderen de derde duurste.

De personeelskosten liggen 28 percent hoger ingevolge de fiscale en parafiscale druk dan in het dichtstbij gelegen bedrijf van dezelfde groep in Noord-Frankrijk. De productiviteit in het Vlaamse bedrijf is de jongste jaren aanzienlijk gestegen, maar niet in die mate dat deze de hogere kosten kan opvangen. Er zijn twee mo-

gelijkheden. Ofwel investeert de groep nog meer in het Vlaamse bedrijf - dat komt ook de stad waarin het bedrijf gevestigd is, ten goede, wat op zijn beurt werkgelegenheid genereert -, maar dat kost dan direct wel 300 banen. Ofwel investeert het bedrijf niet meer, met als gevolg dat op halflange termijn gewoon 600 arbeidsplaatsen verdwijnen.

Vraag is - dit is een oefening in nederigheid - over welke middelen de Vlaamse regering dan wel beschikt om de hoge arbeidskosten effectief onder controle te helpen krijgen.

Overigens is het belangrijk te weten hoe een dergelijke groep werkt. Deze wordt geleid door een hoog gekwalificeerd manager met een salaris van 14 miljoen Belgische frank die, wanneer hij zijn target of de bedrijfsdoelstelling haalt over drie jaar, een bonus van 1 miljoen dollar krijgt. Zo'n bedrijfsleider zal geen enkele gelegenheid laten voorbijgaan om de rentabiliteit van zijn groep te vergroten. Indien hij op een bepaald ogenblik voor de keuze staat het bedrijf in Vlaanderen al dan niet te sluiten, dan kiest hij ongetwijfeld voor de rentabiliteit van de groep en verdwijnt het Vlaams bedrijf.

Dit voorbeeld toont aan wat de kern is van het werkloosheidsprobleem of van het probleem van het verzekeren van de werkgelegenheid.

Een ander aspect zijn de investeringen. Opnieuw luidt de vraag over welke bevoegdheid het Vlaams Gewest ter zake beschikt en welke middelen het kan inzetten.

Ondanks onze beperkte kredieten hebben wij tot nu toe redelijk veel steun gegeven aan de bedrijven. Het beleid ter zake wordt op grond van het MC Kinsey-rapport terecht aangepast. Wij scoren dus goed wat de steun aan bedrijven betreft. Wij scoren evenwel slecht inzake investeringen. Er is gepleit voor de verbetering van de omgevingsfactoren. Welnu, het niveau van de investeringen in infrastructuur allerhande is nog

Van Hooland

steeds maar de helft van dat van Nederland.

Inzake bevoegdheden in verband met werkgelegenheid moet ook worden opgemerkt dat wij niet te maken hebben met 1 minister en 1 departement. Bovendien gaat het dan nog om verschillende bestuursniveaus. Wat is daarin de bevoegdheid van de Vlaamse regering? Wie bestuurt de netwerken die moeten resulteren in meer werkgelegenheid? Natuurlijk spelen de werkgeversorganisaties en de vakbonden hierin een cruciale rol. Zij bepalen onder andere mee of de plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen zoals gepland zullen doorgaan. Sommige vakbonden - zij verklaren zelfs openlijk tegen de oprichting te zijn - handelen alvast anders dan de openbare besturen.

In dit verband rijst ook de vraag - ik neem ze over van de vorige spreker - hoe het zit met de samenwerkingsakkoorden tussen de verschillende bestuursniveaus om te komen tot het dikwijls geproclameerd structureel beleid tot beheersing van de werkloosheid.

Ik kom nu tot mijn opmerkingen inzake de middelen van de Vlaamse regering. Zij beschikt over een aanzienlijk arsenaal van instrumenten, een steeds meer professionele en gestructureerde administratie, decreetale en verordenende bevoegdheid en niet onaanzienlijke financiële middelen.

Ik wens hier echter een paar specifieke vragen te stellen en het is aan de ministers om uit te maken wie deze vragen zal beantwoorden.

Zijn de middelen en de instrumenten toereikend om een effectief, autonoom Vlaams beleid tot beheersing van de Vlaamse werkloosheid in te voeren of de werkgelegenheid in Vlaanderen op een beheerste wijze te verhogen?

Indien wij concreet zeggen dat de werkloosheid in Vlaanderen gepland

6 in de plaats van 12 percent moet bedragen, beschikken we dan over de middelen en de instrumenten om dit dan ook effectief te realiseren?

Over welke structuur en bezetting beschikt men om bestendig het beleid ter zake te voeren en ook te voeden, te ontwerpen, op te volgen, te evalueren, bij te sturen, hetzij te stoppen, gedeeltelijk te veranderen of op een gefundeerde wijze voort te zetten?

Heeft men de basisstructuur van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, van zijn departementen en de vele daarrond actieve instellingen ooit eens bekeken of herzien, om ze meer gericht in te zetten voor dit, voortaan, prioritair Vlaams beleidsdoel met name een verhoging van de werkgelegenheid en een beheersing van de werkloosheid in Vlaanderen? Ik meen dat dit niet is gebeurd.

Hoeveel heeft men aan het beleid, dat hier vandaag wordt besproken, op jaarbasis besteed en over welk budget beschikt men in 1995 om integraal hieraan te besteden, rechtstreeks of onrechtstreeks?

Als we spreken over een gericht beleid, op strategische en structurele basis, dan moeten we ook zeggen hoeveel middelen daaraan, rechtstreeks of onrechtstreeks, zullen worden besteed.

Heeft men tot nu toe systematisch het gevoerde beleid geëvalueerd en heeft men daaruit de nodige lessen getrokken en benut voor een bijsturing van het beleid? Indien het antwoord positief is, dan zou ik graag een paar voorbeelden krijgen. Indien het antwoord negatief is, dan had ik graag geweten waarom men dit niet heeft gedaan.

Ik zal u zelf een voorbeeld geven. Het VITO is iets waarop we fier mogen zijn. Wij hebben er veel in geïnvesteerd en we zullen er ongetwijfeld nog veel aan besteden. Men heeft daar vindingen op wereldniveau gerealiseerd en dit in de meest vooruitstrevende, technische en in-

noverende sectoren. Hoeveel van de kennis en van de deskundigheid die men daar heeft verworven heeft men benut in termen van meer, rechtstreekse of onrechtstreekse, tewerkstelling? Hetzelfde kan worden gezegd voor het Centrum voor Kernenergie te Mol. Men zegt mij dat men, ondanks de bijzonder zware investeringen, de verworven kennis onderbenut.

Dit zou niet het geval zijn wanneer men, over het algemeen, meer zou evalueren.

Of heeft men reeds beleidsexperimenten opgezet om op beperkte schaal, en dus met beperkt risico, de effectiviteit en ook de efficiëntie van specifieke beleidsmaatregelen te testen alvorens die te veralgemenen? Het probleem in de beleidsvoering is immers te beschikken over goede beleidstheorieën. Dat betekent dat men vooraf weet of er al dan niet een causaal verband is tussen een maatregel en een gewenst effect. Ik denk dat men weinig beleidsexperimenten heeft opgezet. MC Kinsey is een klein voorbeeld, maar ik weet niet op welke basis dit is gebeurd. Het kwam erop neer dat men, over vier jaar, gekeken heeft naar wat er met de tewerkstelling is gebeurd in bedrijven die steun hadden gekregen van de Vlaamse overheid in vergelijking met een groep - en ik neem aan dat het gelijkwaardige bedrijven waren - die geen steun van de Vlaamse overheid had ontvangen.

Men heeft vastgesteld dat de tewerkstelling in de eerste groep op peil bleef en dat er in de tweede groep, dus zonder overheidssteun, een meerwaarde werd gecreëerd. Het valt dan natuurlijk wel nog af te wachten of die meerwaarde voor tewerkstelling of voor iets anders wordt aangewend. Mijnheer de minister-president, indien men dat niet gedaan heeft wil ik wel eens horen waarom niet. Als er nog andere voorbeelden zijn zou ik ze graag kennen omdat ze naar mijn gevoel mee centraal staan in het effectief

Van Hooland

beleid dat we hier allemaal bepleiten.

Tot besluit stel ik dat er heel wat positieve initiatieven en projecten zijn geweest. Wat dit betreft beschikken we echter niet over een Vlaams strategisch project tot verhoging van de werkgelegenheid en bestrijding van de werkloosheid. En het gaat hier niet alleen over economie maar ook over een visie op de samenleving.

Naar mijn mening gaat het vooral over de wijze waarop wij beleid voeren, puur beleidstechnisch gezien dus. Dit is de grootste lacune in onze Vlaamse aanpak, ondanks de verdiensten die hij ongetwijfeld ook heeft.

Er is reeds herhaaldelijk over de kosten gesproken. Wij pleiten voor de aanpak die de minister-president ook voorstaat. De directe en indirecte arbeidskosten moeten worden verlaagd, onder meer door een herstructurering of federalisering van de sociale zekerheid en het structureel verlagen van de kosten ervan. Dit geldt specifiek voor de gezondheidszorgen en de kinderbijlagen, om maar een paar voorbeelden te noemen.

In het verlengde van mijn betoog heb ik nog een interpellatie-vraag voor minister Van den Bossche. De arbeidsherverdeling, die door de federale minister werd aangekondigd en die naar verluidt op 1 april e.k. zal ingaan heeft in principe ook betrekking op de diensten van de Vlaamse Gemeenschap. Wij kennen de algemene karakteristieken van het federaal plan tot arbeidsherverdeling. Mijnheer de minister, u kent ze zeker ook. Ik wil er wel op wijzen dat het plan verre van uitgewerkt is, dat het uiteindelijk kostenverhogend zou zijn en dat het mogelijk niet van toepassing is op de Gemeenschappen en de Gewesten. Het is echter wel meteen van toepassing voor de gemeenten. Mijnheer de minister, nu we een federaal plan tot arbeidsherver-

deling hebben dat we in principe kunnen steunen - ik vermoed toch dat u dat ook kunt - blijft de vraag bestaan hoe men verklaart dat het niet van toepassing zal zijn op de diensten van de Vlaamse Gemeenschap. Dat zijn wel autonome besturen maar de gemeenten en de provincies hebben een even grote autonomie. Om geen misverstanden te laten ontstaan, merk ik op dat wij uw personeelsbeleid voor de Vlaamse Gemeenschap voor honderd percent onderschrijven daar waar het uw intentie is om de dienstverlening met beter en eventueel met minder doch beter betaald personeel te verzekeren.

Toch blijft de vraag bestaan waarom alle andere besturen in principe ingeschakeld worden in het federaal plan tot arbeidsherverdeling en de Vlaamse Gemeenschap niet ?

De voorzitter : Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister L. Van den Bossche (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, collega's, op de vraag waarom de maatregelen inzake arbeidsduurvermindering slechts door bepaalde overheidsdiensten gelden, kan ik moeilijk antwoorden omdat ik niet over de befaamde glazen bol beschik en evenmin de achterliggende redenen ter zake van collega Vande Lanotte kan peilen.

Mijnheer de voorzitter, ik wens wel te beklemtonen dat de door de federale minister genomen maatregelen verschillen in toepasbaarheid op provincies en gemeenten.

De maatregel inzake de halftijdse vervroegde uitstap is krachtens artikel 2 van het wetsontwerp rechtstreeks van toepassing op de provinciale en gemeentelijke besturen.

Voor een eventuele gelijkaardige maatregel kan de Vlaamse regering daartoe eigenmachtig beslissen.

De tweede maatregel handelt over de vrijwillige vierdagenweek.

Gemeenten en provincies kunnen vrijstelling van werkgeversbijdragen krijgen voor de contractuele personeelsleden die in dit stelsel worden aangeworven ter vervanging van contractuele of statutaire personeelsleden. De gemeenten en provincies moeten wel een verbintenis ondertekenen waarin de vier voorwaarden zijn bepaald.

Deze vier voorwaarden zijn : een weddecomplement, de aanwerving van werklozen, de erkenning van het recht op een vierdagenweek en de naleving van de pensioenverplichtingen.

De federale overheid doet een aanbod aan de gemeenten en provincies. Zij kunnen hierover autonoom beslissen. Indien zij op het aanbod ingaan en aan de vier voorwaarden voldoen, kunnen zij een vrijstelling van patronale bijdragen verkrijgen.

Ik geef toe dat de vraag niet onterecht is waarom de overheidsdiensten van de gemeenschappen en gewesten niet onder deze maatregel vallen. Ik heb mijn federale collega hierover ondervraagd.

Mochten de bevoegde commissies het ontwerp amenderen zodat de vrijstelling van patronale bijdragen ook mogelijk wordt gemaakt voor gemeenschappen en gewesten zullen deze amendementen, mijns inziens, worden goedgekeurd.

Mocht dit het geval zijn, hoop ik dat men een amendement zal inhouden dat afwijkt van de voorwaarden van de federale regering. Deze afwijking is nodig omdat men rekening moet houden met het globaal beleid inzake de regionale overheidsdiensten en haar personeelsleden.

Mijnheer de voorzitter, collega's, de structurele werkloosheid is de grote uitdaging van het huidige maatschappelijk gebeuren. Er zijn geen honderd en een mogelijkheden om deze problematiek op te lossen.

Ik beklemtoon dat dit federale plan twee verdiensten heeft, enerzijds,

Van den Bossche

wordt de discussie van een zuiver theoretisch naar een praktisch niveau gebracht en, anderzijds, de overheid een eerste -misschien aarzelende en onvolledige- maar zeker geen onbelangrijk initiatief heeft genomen.

De voorzitter : Minister Peeters heeft het woord.

Minister L. Peeters (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, collega's, het hoeft geen betoog dat ons land met een enorme structurele werkloosheid kampt, wat bovendien nog eens gepaard gaat met een uitermate sterke tendens tot dualisering. De stijging van het aantal langdurig werklozen verdient in dat verband extra-aandacht.

Aan het begin van het debat vroegen we ons af of het allemaal wel zin had, maar de vele sprekers hebben ruimschoots aangetoond dat dit debat noodzakelijk en vooral nuttig was. Het heeft er ons toe aangezet een zekere beleidsvisie te ontwikkelen en terzelfder tijd via evaluatie na te gaan waar het beleid kan worden bijgestuurd.

De Grondwet stipuleert dat iedereen recht op arbeid heeft en dat is dan ook het uitgangspunt bij alles wat ik doe. Ook het Europees Sociaal Handvest en het Charter van de Werkzoekende bevestigen dit fundamenteel recht. Werkgelegenheid staat bovenaan de politieke agenda, dat lijdt geen twijfel. Het recente rapport van de Nationale Bank heeft dit nogmaals geïllustreerd, maar het ook vooral in het juiste perspectief geplaatst. Het is soms moeilijk zich voor te stellen geen werk meer te hebben en zich dus niet nuttig of verdienstelijk te kunnen maken binnen deze maatschappij. De psychische gevolgen daarvan voor het individu zijn niet te overzien. Bedenk bovendien ook dat dit een vooruitzicht biedt op hoe de maatschappij evolueert.

Vanuit het sociale rechtvaardigheidsbeginsel behoort het inderdaad tot onze opdracht dit recht op arbeid in te vullen. Dat zal niet gebeuren via één beperkte maatregel, maar wel via een combinatie en vooral coherentie tussen de verschillende niveaus en binnen het beleid.

Iedereen hier ging automatisch uit van het principe en de noodzaak van economische groei. Economie is inderdaad de motor van de maatschappij en komt op de eerste plaats, maar er zijn grenzen. We mogen niet ten koste van om het even wat economische groei nastreven en dan denk ik bijvoorbeeld aan de ecologische randvoorwaarden die eraan moeten worden gekoppeld. Bovendien wil ik nog beklemtonen dat economische groei niet automatisch met meer werkgelegenheid te maken heeft. Zoals uit de cijfergegevens blijkt, is dat niet zo evident. Vooral op het federale niveau moet hieromtrent een globaal debat worden georganiseerd.

Het probleem van de loonkost zal binnen de Vlaamse Raad hoe dan ook geen oplossing vinden. Het aspect van de economische groei blijft zonder meer een centraal gegeven. Daarover zijn we het overigens allemaal eens, maar we moeten er de gepaste randvoorwaarden aan vasthangen en het in de juiste context plaatsen. Wat we onder geen beding mogen vergeten, is dat dit niet kan leiden tot een significante vermindering van de werkloosheid. Dát probleem en het aanbod van arbeidsplaatsen zullen we dus anders moeten benaderen.

Er zijn nog andere aspecten, zoals de dienstverlenende activiteit in de maatschappij.

De minister-president heeft terecht verwezen naar het vrijwilligerswerk binnen de dienstverlenende sector, al kan binnen deze sector nog veel worden gerealiseerd. Het HIVA heeft hierover een studie verricht en is ook tot de conclusie gekomen dat in deze sector nog 40.000 extra jobs kunnen worden geschapen.

Momenteel proberen wij heel wat arbeid uit het zwarte circuit over te hevelen via het grijze naar het witte circuit. Wij moeten voor deze begeleiding zorgen, want het kan ons heel wat extra jobs opleveren.

Het element van de dienstencheques kan een belangrijk gegeven voor de toekomst worden. De maatschappij zal hier ook aandacht voor moeten hebben.

Verschillende collega's hebben het in hun tussenkomst gehad over de problematiek van de arbeidsallocatie. Collega Schuermans heeft gewezen op het wetenschappelijk onderzoek, dat niet erg dominant is. Wij doen echter regelmatig een beroep op wetenschappelijk onderzoek. Het HIVA kan niet tot een linkse of een rechtse vleugel worden gerekend, en mijnheer Schuermans, ik neem aan dat u deze instelling aanvaardt en weet dat zij degelijk wetenschappelijk werk verrichten.

Vanuit het departement hebben wij het project van het strategisch arbeidsmarktonderzoek - de samenwerking tussen de verschillende universiteiten inzake het arbeidsmarktonderzoek - opgestart waar ik heel graag een structurele regeling zou aan hebben gegeven. De periode is echter te kort, maar het geheel functioneert. Alles wat wij doen is en wordt wetenschappelijk onderbouwd.

Wij hebben hier ook te maken met arbeidsbemiddeling en beroepsopleiding. Arbeidsbemiddeling, enerzijds naar het bedrijfsleven en anderzijds naar de werkzoekenden - met onder andere de weer-werkactie -, is enorm belangrijk. Een aantal leden trokken dit gegeven in twijfel. Ik zal het gedeelte bewijzen aan de hand van enkele cijfers.

Het aantal vacatures van de VDAB beliep in 1993 74.595, met een voltooiingsgraad van 71 procent. Datzelfde percentage werd gehaald in 1994, en het aantal vacatures steeg tot 88.067. Het aantal VDAB-con-

Peeters

tacten voor 1994 bedroeg 1.668.000 en levert het bewijs van de performante aanwezigheid van de VDAB op de arbeidsmarkt.

Mijnheer Schuermans, u weet dat de Vlaamse regering de beslissing heeft genomen om de private arbeidsbemiddeling hieraan te koppelen. Zodoende kunnen zij voor een aanvulling zorgen voor een aantal categorieën die specifiek of op een andere manier moeten worden bemiddeld. Samen hebben wij een perfect instrumentarium voor de arbeidsbemiddeling uitgebouwd.

Collega Sleenckx heeft verwezen naar de beroepsopleiding, en dat is een zeer belangrijk element in het proces van arbeidsherverdeling. Precies via deze beroepsopleiding moeten wij erin slagen de hele categorie van lagergeschoolden of diegenen die verdrongen zijn binnen de werkloze populatie opnieuw een kans te geven op de arbeidsmarkt.

Er is een ook opmerking gemaakt in verband met het doelgroepenbeleid.

Tijdens het voorbije jaar werden er heel wat initiatieven genomen ten einde meer kansen te creëren voor de ouderen, de migranten en de langdurig werklozen. Dit is eveneens een van de belangrijkste aspecten in de zopas gepresenteerde armoedeverlagen. Wij zijn gestart met een aantal werkgroepen voor de verschillende risicogroepen, waarbij wordt gestreefd naar een evenredige participatie.

Een aantal leden hebben vragen gesteld met betrekking tot het jeugdwerk-garantieplan. De minister-president zal daarop straks nog terugkomen. De heer Vermassen stelt dat het spijtig zou zijn om dit werk na een periode van twee jaar te beëindigen. Het is echter de bedoeling om dit in de toekomst meer open te trekken voor de categorie van personen die langer dan twee jaar werkloos zijn. Dit is een optie voor de toekomst.

Vervolgens kom ik tot het aspect van de additionele werkgelegenheid. De tewerkstellingsprogramma's op zich, onder meer DAC en IBF, zijn achterhaald. Wij moeten dan ook het nodige doen om tot een reguliere tewerkstelling te komen. Ik kom straks terug op de concrete vragen die mij ter zake werden gesteld.

Wij hebben de mogelijkheid om een aantal nieuwe initiatieven te ontwikkelen, onder meer marktcorrigerende initiatieven. Het is dan ook de bedoeling om deze initiatieven zelfbedruipend te maken of gedeeltelijk te enten op privé-initiatieven. In dit verband bestaan er een aantal experimenten. Zo zijn er de werkervaringsplaatsen waar de werklozen gedeeltelijk worden opgeleid via de Kamer van Koophandel, en de initiatieven van de sociale economie, waar we proberen om bedrijven met maatschappelijk nuttige opdrachten op te richten. Het is de bedoeling dat deze bedrijven na enige tijd zelfbedruipend worden. Voor de moeilijk te bemiddelen categorie zijn er de sociale werkplaatsen.

Betreffende de problematiek van de trekingsrechten en de relatie met de federale overheid ben ik het eens met de heer Schuermans. Er kunnen inderdaad initiatieven worden ontwikkeld om vanuit het Vlaamse niveau onze rechten op te eisen. In dit verband werd er overigens reeds een voorstel gedaan.

Indien wij na het doorlopen van deze fase het recht op arbeid willen creëren, opdat zoveel mogelijk mensen de kans zouden krijgen om binnen deze maatschappij nuttig te participeren, moeten de maatregelen tot arbeidsherverdeling zoveel mogelijk worden gestimuleerd. Wij moeten alle mogelijkheden onderzoeken, wat ook gebeurt op alle niveaus. Het gaat echter om maatregelen op vrijwillige basis en tevens moeten wij zorgen voor de nodige begeleiding. De aanmoedigingspremies die door de minister-president worden voorgesteld, zijn een belangrijke aansporing. De bevolking moet hierover

uitgebreid worden geïnformeerd. De premies zijn het ideale instrument om het recht op loopbaanonderbreking aan te moedigen en te realiseren.

Het was mijn uitgangspunt zoveel mogelijk werkplaatsen te creëren en zoveel mogelijk mensen de kans te bieden om een job te vinden. Ik meen dat het de verschillende niveaus nauwer bij elkaar moeten worden betrokken.

Ik was aanwezig op het arbeidstribunaal dat in Leuven plaatsvond. Men heeft daar een doelstelling naar voren gebracht en de vertegenwoordigers van de verschillende politieke partijen hebben zich daarbij aangesloten. Verschillende sprekers hebben dit vandaag aangehaald, onder meer de heren Sleenckx, Geysels en Vermassen. Wij moeten inderdaad een duidelijk doel hebben.

Zoals wij een budgettaire norm hebben, is het goed dat in de toekomst aan een sociale norm wordt gewerkt. Ik spijker mij niet vast op een bepaalde termijn. Ik doe wel een oproep tot de andere niveau's. Op het Vlaamse niveau bestaat de bereidheid allerlei initiatieven te nemen. Het is belangrijk dat de andere gewesten en het federale niveau zich inschakelen. Het zal even belangrijk zijn dat men van werkgevers- en werknemerszijde volle medewerking verleent. Dat is een andere vorm van samenwerkingsakkoord. In België bestaan veel samenwerkingsakkoorden om ruzies bij te leggen of om de plooiën een beetje glad te strijken. Nu kunnen wij een positief samenwerkingsakkoord afsluiten om de sociale norm vast te leggen en de werkloosheid te reduceren. Vlaanderen kan hierbij de voortrekker zijn. Het is pleiten voor een stukje meer solidaire maatschappij, niet vanuit zuivere budgettaire orthodoxie maar vooral met oog voor het waarborgen van het grondrecht dat wij allen onderschrijven.

Peeters

Mijnheer de voorzitter, ik kom tot de interpellatie van de heer Vandendriessche.

Hij heeft geïnterpelleerd over de omzetting van de DAC en IBF-statuten naar de reguliere tewerkstelling. Deze optie staat inderdaad in het Vlaamse regeerakkoord ingeschreven en de tewerkstellingsconferentie heeft meer concreet de randvoorwaarden vastgesteld. Een interministeriële conferentie had plaats en de federale minister van Tewerkstelling en Arbeid heeft op 30 juni 1994 haar principieel akkoord gegeven, gekoppeld aan de voorwaarde dat de drie gewesten daarover een voorafgaandelijk akkoord zouden afsluiten. Op 19 juli 1994 werd dit akkoord in een interkabinettenwerkgroep bereikt. Momenteel ben ik formeel in het bezit van het akkoord van de bevoegde minister van het Waalse Gewest en uit een antwoord op een interpellatie in de Brusselse Hoofdstedelijke Raad weet ik dat ook de minister van het Brusselse Gewest zich ermee akkoord verklaart.

Op de eerste heel precieze vraag of hierover overleg werd gepleegd met de bevoegde ministers kan ik antwoorden dat dit zal gebeuren van zodra wij formeel in het bezit zijn van de drie gewestakkoorden en van het definitieve akkoord van de federale minister. Wij hebben aan de betrokken administratie opdracht gegeven met de voorbereidingen te starten.

De functioneel bevoegde ministers hebben een gelijkaardige opdracht gegeven en bereiden zich hierop voor.

Het is trouwens totaal overbodig om dit nog te overwegen voor het IBF omdat deze arbeidsplaatsen reeds subsidieerbaar zijn. Hierover hoeft dus eigenlijk geen uitgebreide discussie meer te worden gevoerd.

Er werd gevraagd of alle tewerkstellingsprogramma's in aanmerking

komen op basis van DAC en IBF. In principe is dit het geval. Dit impliceert een nader onderzoek om na te gaan of deze projecten beantwoorden aan de structureel maatschappelijke behoeften. Ik vermeld hierbij uitdrukkelijk dat in deze mogelijkheid werd voorzien. Op de werkgelegenheidsconferentie werd overeengekomen dat er terzake overleg zal worden gepleegd met de sociale partners.

De Vlaamse regering heeft de bedoeling deze arbeidsplaatsen een volwaardig statuut toe te kennen. Dit geldt uiteraard ook voor de wedden en de arbeidsvoorwaarden.

Op 30 juni 1994 werd er een principieel akkoord bereikt met de federale minister.

De vraag met betrekking tot het verder overleg met de verschillende functionele collega's, werd reeds beantwoord.

Wij zijn op vrij korte tijd in een stroomversnelling

terechtgekomen. Iedereen beseft dat deze mensen, die al zo lang in een minderwaardige positie maatschappelijk waardevol werk verrichten, een echt statuut en eigen arbeidsvoorwaarden verdienen. De Vlaamse regering heeft de intentie om dit dossier in de tijd die ons nog rest zo ver mogelijk af te werken.

De heer Schuermans heeft in zijn interpellatie een aantal precieze vragen gesteld in verband met de terugvordering van de bedragen ten overstaan van een aantal promotoren.

Mijnheer Schuermans, u zult zich wellicht herinneren dat dit probleem dateert van 1 juli 1986, toen werd beslist de dagbedragen terug te vorderen voor een aantal promotoren. Indien men zich richtte tot een bijzonder achtergesteld publiek of indien de betrokken promotor niet over de vereiste financiële mogelijkheden beschikte, bestond de mogelijkheid tot vrijstelling.

Ik geef toe dat deze criteria vrij arbitrair kunnen worden genoemd. De betrokken ministers zijn er dan ook niet altijd in geslaagd de dossiers correct te beoordelen.

Wat uw vraag betreft of de minister de opdracht heeft gegeven om deze bedragen met terugwerkende kracht te innen, kan ik u meedelen dat ik dergelijke opdracht niet heb gegeven. Dit geldt eveneens voor mijn voorganger. Het betreft een administratieve afhandeling van dit dossier. In het Vlaamse Gewest is er geen sprake van de terugvordering vanaf 1980. De terugvorderingen waarnaar u verwijst, gebeuren immers rechtstreeks bij de RVA. Er zijn wel terugvorderingen vanaf 1 januari 1989, dus vanaf het ogenblik dat de programma's zijn overgedragen. Het gaat uitsluitend om DAC-dossiers, niet om BTK-dossiers.

Er werden vrij veel vrijstellingen ingediend, namelijk 1.020 dossiers. De reden was dat er opschorting van betaling kon worden bekomen indien men de aanvraag deed. De meeste promotoren zijn daar dan ook op ingegaan. In de periode 1990-1991 zijn er voor 960 dossiers beslissingen genomen. Die promotoren hebben al een formeel antwoord gekregen. Er blijven nog 60 dossiers over waarvoor niet tijdig een beslissing werd genomen. Daarvan hebben er nog 44 een negatieve beslissing gekregen en zijn de bedragen niet tijdig geïnd.

Ik kan hiervoor alle begrip opbrengen. De betrokken promotoren werden al die tijd zonder enig bericht gelaten. Het zou dus een blijk zijn van onbehoorlijk bestuur om nu nog zes jaar terug te gaan.

Ik zal hierover in ieder geval een aanvullend onderzoek vragen en ik zal de dossiers evalueren zoals u hebt gesuggereerd.

De overheid moet hier het goede voorbeeld geven.

Hiermee heb ik geantwoord op de verschillende vragen die mij zijn gesteld. Minister-president Van den

Peeters

Brande zal antwoorden op de vragen die nog niet aan bod zijn gekomen.

De voorzitter : De heer Vandendriessche heeft het woord.

De heer B. Vandendriessche : Mijnheer de voorzitter, ik heb nog twee bijkomende vragen.

Mijnheer de minister, hebt u een timing voor de concrete omzetting. U zegt dat u nog heel wat projecten wil doorlichten.

Komen de Gesco-projecten ook in aanmerking voor deze omzetting ?

De voorzitter : Minister Peeters heeft het woord.

Minister L. Peeters : Het gaat in dit geval uitsluitend om DAC- en IBF-projecten.

Deze projecten komen in aanmerking omdat die initiatieven genomen werden vóór de staatshervorming en de gewesten voerden daaromtrent nog eenzelfde politiek. DAC- en IBF-projecten lopen ook in het Waalse gewest en in het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest. Op dat vlak kunnen wij met de gewesten een akkoord bereiken.

Voor de Gesco-projecten zal dat niet zo gemakkelijk zijn. Deze projecten werden vooral in het Vlaamse gewest gestimuleerd. Wallonië koos voor een ander systeem, bijvoorbeeld premiestelsels. Bij een uiteenlopend beleid is het natuurlijk veel moeilijker de trekkingsrechten waarop wij aanspraak zouden kunnen maken, te laten overdragen.

Voor de DAC- en IBF-projecten kunnen wettelijke initiatieven worden genomen, maar daarvoor moet er op het federale vlak een bijzondere meerderheid worden gevonden.

Dit zal echter niet beletten dat de operatie doorgaat. Wij hebben het akkoord bekomen van de drie gewesten en zullen volgende week rond de tafel gaan zitten om dit verder te concretiseren. Wij hebben aan

de administratie de opdracht gegeven om de totaliteit van de projecten door te lichten en ook de bevoegde ministers zullen zich hiermee bezighouden.

Persoonlijk sta ik op het behoud van de tewerkstellingsgarantie en op het geven van een volwaardig statuut. Dit moet met de beide ministers beoordeeld worden. Ik wil mij niet vastpinnen op een of twee maanden, maar ik heb goede redenen om te denken dat alles vrij vlug zal gaan. Iedereen is er van overtuigd dat de preciaire statuten moeten verdwijnen ten gunste van reguliere jobs. Mensen die al jarenlang hun volwaardige plaats in de maatschappij hebben bewezen, moeten eindelijk een volwaardig statuut krijgen.

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, minister Van den Bossche heeft een punctueel antwoord gegeven en minister Peeters heeft onze opties inzake tewerkstelling bijzonder nauwkeurig toegelicht.

De beleidslijnen van de Vlaamse regering zijn ongetwijfeld erkenbaar en geven, gelet op onze mogelijkheden, zeker en vast resultaten.

Ter afsluiting van dit debat zou ik de krachtlijnen van het Vlaamse beleid inzake tewerkstelling op een rijtje willen zetten, hiermee aansluitend bij de nauwgezette toelichting van collega Peeters.

Een eerste uitgangspunt is dat wij ervan overtuigd zijn dat werkgelegenheid tot stand komt in de ondernemingen. Dat wil zeggen dat de basis voor duurzame werkgelegenheid niet ligt in de tewerkstelling door de overheid in welke vorm ook. Een goed werkgelegenheidsbeleid begint dan ook bij een goed economisch beleid.

Een tweede uitgangspunt is dat een werkgelegenheidsbeleid wordt voorbereid in overleg met de sociaal en

economische verantwoordelijken, maar ieder moet zijn rol spelen: Het zijn niet de sociale partners, of de overheid alleen die een werkgelegenheidsbeleid moeten voeren. Er moet ruimte zijn om de verschillende gegevens te leren kennen evenals de bezorgdheden van de verschillende groepen.

Een derde uitgangspunt is dat het federaal beleid met bijvoorbeeld het Globaal Plan, en het Europees beleid met het Witboek en een aantal beslissingen van Edinburg de Vlaamse keuzen inzake het werkgelegenheidsbeleid mee helpen bepalen en versterken. Van meetaf aan hebben wij ervoor geopteerd geen maatregelen te nemen op het vlak van de economie of van de tewerkstelling die haaks zouden staan op maatregelen van het federale of Europese niveau. Zoals minister Peeters daarnet heeft aangegeven, wensen wij in dialoog met die verschillende niveaus te werken.

Een vierde uitgangspunt is het Vlaamse plan voor werkgelegenheid waarvoor 8,5 miljard frank is uitgetrokken voor een periode van vier jaar, die eigenlijk gesitueerd moet worden in het conjunctuurdal 1993-1995.

Sommigen vragen zich af waarom, met een begroting van de Vlaamse regering die een orthodox beleid weerspiegelt, niet meer middelen voor tewerkstelling worden vrijgemaakt. Ik maak een vergelijking. De afgelopen dagen en weken werden grote dingen gezegd over een zogenaamd gigantisch tewerkstellingsplan in Duitsland, waarvoor 60 miljard Belgische frank werd uitgetrokken. Wanneer wij dit bedrag in verhouding stellen tot de 8,5 miljard frank van de Vlaamse regering en het aantal inwoners in Vlaanderen, rekening houdend met de bijzondere noden in Duitsland, dan zou Duitsland een programma moeten uitwerken niet ten belope van 60 miljard frank maar van 110 miljard frank.

Van den Brande

Mijnheer de voorzitter, ik wil hiermee aantonen dat het onjuist is te beweren dat op het vlak van een onderdeel van het werkgelegenheidsbeleid, namelijk het tewerkstellingsbeleid, wij niet zouden gedaan hebben wat wij moesten doen. Wij hebben het ook met overtuiging gedaan.

Als ik dan, zonder een balans op te maken maar de waarheid heeft ook haar rechten, even naga wat op verschillende domeinen, en uitgaande van de vier uitgangspunten die ik heb aangegeven, werd verwezenlijkt, wil ik allereerst wijzen op het economische omgevingsbeleid. Als men zegt dat er geen maatregelen zijn genomen, dan ben ik ervan overtuigd dat de werkelijkheid helemaal anders is.

Wat het economische omgevingsbeleid betreft, moet ik nogmaals in herinnering brengen dat onder het motto "een goede economische basisinfrastructuur geeft de aanwezige bedrijven groeikansen en trekt buitenlandse investeerders aan" dit gegeven de voorbije drie jaar op het terrein werd doorgezet. Moet ik nogmaals herhalen dat de expansiesteun met tweederde werd teruggeschroefd? Die middelen werden echter aangewend voor een betere infrastructuur waarin, tussen haakjes gezegd, de federale regering in de periode 1980-1988 heeft gedesinvesteerd. Het is geen kritiek maar een vaststelling. Dit heeft grote inspanningen gevergd.

Wat het wetenschappelijk onderzoek betreft, zijn tussen 1992 en 1994 de middelen met 24 procent verhoogd. Het effect hiervan was dat de Vlaamse overheidsinvesteringen ten aanzien van het bruto nationaal product met 0,7 procent zijn gestegen. Dit lijkt misschien niet gigantisch, maar in de economische situatie waarin wij in het verleden verkeerden, heeft dit rechtstreeks aanleiding gegeven tot bijkomende werkgelegenheid.

Er werd een vernieuwd economisch beleid gevoerd onder het motto "de overheid vult het ondernemerschap aan en kan dit kwalitatief versterken". Kwalitatief versterken betekent werken op de competitiviteit door netwerkvorming, door een nieuw streekontwikkelingsbeleid, door een verankering van de beslissingsmacht, door een preventief bedrijfsbeleid, door een KMO-gerichte aanpak.

Inzake verwezenlijkingen wijs ik op de arbeidsherverdeling waarbij niet een of/of-stelling mag worden ingenomen. Het is juist wat collega Schermans heeft gezegd - en dat is een maatschappelijke opdracht - dat zelfs bij sterke economische groei full-employment een werkloosheid van ongeveer 10 tot 12 procent zal blijven genereren. Echte arbeidsherverdeling kan worden aangemoedigd, doch in een juiste context.

Voor de Vlaamse regering moet arbeidsherverdeling vrijwillig, individueel en tijdelijk zijn. Dat zijn de ankerpunten.

Ten vierde, ik ben ervan overtuigd dat het beleid inzake de arbeidsmarkt moet gericht zijn op het meer efficiënt inspelen op het arbeidsaanbod. Misschien is anders gaan werken in dat verband een nuttige suggestie. Ik verklaar mij nader. Er moeten werkgelegenheidsprogramma's worden uitgewerkt die weliswaar niet resulteren in definitieve tewerkstelling, maar speciaal bestemd zijn voor enkele bevolkingscategorieën om te vermijden dat deze aan de rand van de samenleving terechtkomen. Daarvoor is beter arbeidsonderzoek nodig en moet de bemiddeling wellicht gedeeltelijk en efficiënt worden geprivatiseerd. Ook decentralisatie en het werken volgens de sectoren zijn goede instrumenten. De maatregelen daartoe werden alvast genomen.

Ten vijfde, vaak spreekt men van flexibiliteit van de arbeid als alleen-zaligmakend. Ik pleit daarentegen voor de "flexibiliteit van de geest".

Het zal buitengewoon belangrijk zijn dat men definitief afstapt van een "onderwijs van beschotten". Het continu leren en het zich bekwamen, het zich permanent inschakelen in nieuwe processen wordt dringend noodzakelijk.

Er moet ook als gevolg van de demografische evolutie aandacht gaan naar de welzijnssector, wat te maken heeft met de kwaliteit van het leven. Hier gaat het niet meer om werkgelegenheidsprogramma's, maar om behoeftenprogramma's.

Ik zal niet langdurig ingaan op de vragen over de plannen van de federale regering, waarop de collega's Peeters en Van den Bossche reeds hebben geantwoord. Het enige dat ik in dat verband zeg, is dat de Vlaamse regering na overleg met de onderhandelaars ter zake in het Vesoc geopteerd heeft voor maatregelen van selectieve arbeidsherverdeling - wij hebben dat twee weken geleden nog bevestigd - die door onszelf worden bekostigd. Het is voor een beleidsniveau immers niet zo moeilijk om maatregelen voor te stellen als de kost op een ander beleidsniveau wordt verhaald. In ieder geval moeten wij stappen doen die deze van het federaal en Europees niveau complementeren.

De heer Laverge beweerde dat er ingevolge de delocalisatie 20.000 arbeidsplaatsen zouden zijn verdwenen. Nochtans wijs ik hem op de 130 miljard frank nieuwe investeringen vanuit het buitenland die goed waren voor 7.000 jobs. Het door hem aangehaalde cijfer moet bijgevolg worden gerelativeerd.

De heer Van Hooland pleit terecht voor geïntegreerde algemene beleidsplannen die een positief effect hebben op de werkgelegenheid. Ik doe hem evenwel opmerken dat de Vlaamse regering niet zomaar een lukraak beleid zonder ondersteuning van wetenschappelijke studies wenst te voeren. Het werkgelegenheidsbeleid stoelt net zoals de politiek in de andere domeinen op de in het Pro-

Van den Brande

ject Vlaanderen 2002 vastgelegde objectieve planning. De regering heeft zich ten zeerste ingespannen en zich laten leiden door een coherente, algemene lange termijnvisie waardoor onder andere een nieuwe ambtenarencultuur kon tot stand komen.

Aan de heer Van Mechelen zeg ik nogmaals dat het nuttig zou zijn dat een volgende kabinet - dat staat nu niet op de agenda - ervoor zorgt dat sommige delen van de sociale zekerheid in een homogeen Vlaams bevoegdheidspakket worden gegroepeerd.

Wij denken dan in het bijzonder aan de gezondheidszorgen en de kinderbijlagen. Het is niet de bedoeling om daarvan opnieuw een communautair twistpunt te maken, maar het is mijn overtuiging dat de transfers moeten worden weggewerkt. Het heeft geen zin om niet-objectieve, niet-gerechtigde uitgaven in stand te houden, niet alleen Noord versus Zuid, maar ook in Vlaanderen. Niemand is met nutteloze uitgaven gediend, want men wordt dan geconfronteerd met het morele probleem dat er onvoldoende middelen overblijven om de politiek te voeren die men wenst.

We zullen in de komende dagen nog de gelegenheid hebben om te discussiëren over de te volgen weg. Het is echter in het belang van Vlaanderen dat in de volgende periode alle aandacht wordt besteed aan de werkgelegenheid als globale prioriteit, aan de sanering van de openbare financiën en aan het aanknopen met het koppeloton in de Europese Unie, om het in welertermen uit te drukken.

Dit moet niet worden beschouwd als een federaal programma dat los zou staan van wat in Vlaanderen moet gebeuren. Ook voor ons is dit essentieel.

Voortbouwend op dit gegeven meen ik dat we de concrete aanzet moeten

Minister Leo Peeters (SP) werd geïnterpelleerd door de CVP-Kamerleden Bart Vandendriessche en Eddy Schuermans over het omzetten van DAC- en IBF-statuten in reguliere arbeidscontracten

geven om in de volgende zittingsperiode de nodige stappen te zetten.

Wat nu de resultaten betreft is het altijd bijzonder moeilijk om de zaken tot op de eenheid aan te geven. De uitgetrokken 8,5 miljard frank werden verdeeld over de economische impulsen, de sociale huisvesting, de welzijnsinfrastructuur, monumenten en landschappen, afvalverwerking en exportadviseurs. De daarin vermelde engagementen voor 1994 en 1995 op het vlak van de sociale huisvesting hoef ik niet toe te lichten. Op het vlak van de welzijnsinfrastructuur gaat het over respectievelijk 400 miljoen, 475 miljoen en 220 miljoen frank. Op het vlak van de arbeid en de tewerkstelling hebben we het jeugdwerkplan dat is uitgewerkt, in grote mate is ingevuld en voort wordt ingevuld.

Voor de niet direct economisch utilitaire sector maar van buitengewoon maatschappelijk belang hebben we verbintenissen aangegaan voor respectievelijk 750 en 800 miljoen

frank. Sommigen noemen dit de "social profit" maar ik vind dit geen goede uitdrukking. De term "non profit" vind ik echter nog veel slechter.

Op het vlak van de maatregelen inzake de herverdeling van de arbeid, hebben we dit in een eerste fase gewild gekoppeld aan de bedrijfsplannen omdat we op die manier de bedrijfsplannen een impuls wilden geven. We hebben dit echter geëvalueerd, zoals was bepaald, en dat heeft ertoe geleid dat we dit van de bedrijfsplannen hebben losgekoppeld en het zeer selectief, volgens de voorwaarden die ik daarnet heb genoemd, naar de openbare sector hebben verruimd, en meer bepaald inzake loopbaanonderbreking.

Dit geëngageerde plan heeft dus tot enkele duizenden werkplaatsen geleid. Ik herhaal echter dat we heel behoedzaam moeten zijn over het rechtstreekse effect van de maatregelen die we op het vlak van de tewerkstelling nemen.

Van den Brande

Er bestaan geen toverformules. We moeten de zaken geïntegreerd aanpakken, maar een goed economisch draagvlak is de beste waarborg, los van discussies over groei en over de rechtstreekse relatie tussen groei en het effect daarvan op de tewerkstelling, voor een werkgelegenheidsperspectief.

We hebben dat in de afgelopen drie jaar met veel overtuiging gedaan. Ik meen dat, wat ook de toekomst is, er geen honderd andere methoden zijn om de dingen aan te pakken. Daarom is er maar één parool : doorzetten.

De voorzitter : De heer Van Hooland heeft het woord.

De heer R. Van Hooland : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, er zijn natuurlijk heel wat goede dingen gebeurd en sommige initiatieven mogen herhaaldelijk worden vermeld. Er zijn ook heel wat goede of vrome wensen. Dat is hier allemaal heel charmant gezegd. Ik wil echter nog even terugkomen op twee punten.

Mijnheer de minister-president, ten eerste had u blijkbaar de indruk dat ik gezegd heb dat u zo maar lukraak wat doet, ook zonder wetenschappelijke ondersteuning. Ik geloof niet dat ik dat zo heb geformuleerd en ik bedoelde het zeker niet zo.

Wat de werkloosheid betreft, heb ik het over de 3 en vooral 6 percent gehad. Ik zou nu graag van u horen of het echt geen zin heeft om een percentage met tijdslimiet voorop te stellen voor de beheersing van de werkloosheid in Vlaanderen dat richtinggevend zou zijn voor een effectief en efficiënt beleid.

Ten tweede is er de evaluatie. Er wordt weinig geëvalueerd zoals het hoort. Alle en de vele geciteerde initiatieven dragen natuurlijk bij tot de verhoging van de werkgelegenheid maar heeft men systematisch de effecten in termen van werkgelegenheid onderzocht van deze projecten die toch miljarden frank hebben gekost ?

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer Van Hooland, collega Peeters heeft zojuist al heel oordeelkundig iets naar voren gebracht dat ook in Vlaanderen-Europa 2002 staat. Ik wil dit document niet tot bijbel verheffen, maar sommige fracties waren misschien beter wat dieper ingegaan op dit debat in plaats van het af te voeren. Reeds op dat ogenblik hebben wij uitdrukkelijk gezegd dat wij wensen dat er voor de volgende jaren een doelstelling komt op het vlak van de werkgelegenheid. Collega Peeters heeft zojuist heel duidelijk aangegeven dat wij dit herbevestigen.

Collega Van Hooland, u zegt dat 3 percent irrealistisch is en dat 5 of 6 percent misschien mogelijk zou zijn. Laten wij ons niet vastpinnen op een gefixeerde norm. Er bestaat nog ergens zo'n norm, namelijk 0,7 percent voor ontwikkelingssamenwerking. Het is goed om een objectief voorop te stellen maar we moeten goed opletten of we het halen of niet.

Wat de evaluatie betreft, geloof ik dat de maatregelen rond IBF en DAC bestendig geëvalueerd worden. Het is ook de bedoeling dat dit verder wordt gedaan in de komende periode.

Moties van aanbeveling

De voorzitter : Door de heer Sleenck enerzijds en door de heren Vandendriessche en Schuermans anderzijds werd tot besluit van dit debat een motie van aanbeveling aangekondigd. Ze moet uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend.

De Raad zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Ik deel u mede dat de met redenen omklede motie van de heer Michiel Maertens, ingediend naar aanleiding van zijn interpellatie tot minister De-meester-De Meyer over het hulpmiddelenbeleid van de Vlaamse regering ten aanzien van gehandicapte personen, ingetrokken is.

Wij komen morgen om 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– **De vergadering wordt gesloten om 18.30 uur.**
